

„EXPRESS WIECZORNY”:
Coraz droższa stolica

Lockdown odroczone

W ostatnich dniach liczba nowych przypadków koronawirusa na dobę powoli spada, jednak nadal utrzymuje się na wysokim poziomie powyżej 20 tys. W związku z tym w najbliższym czasie narodowa kwarantanna najprawdopodobniej nie zostanie wprowadzona. **s.5**

Gazeta Polska codziennie

Piątek
13/11/2020
cena 2,99 zł
(w tym 8% VAT)

#266 (2786)
NAKLAD 60 010
INDEKS 100625
WYDANIE 1

gpcodziennie.pl
www.niezalezna.pl

Kolorowa jesień
Czytaj na stronie 17

puszcza

Dziś
w numerze
**DODATEK
TV**

Kto nam zepsuł Święto Niepodległości?

MANIFESTACJA \ Nie milkną echa środowego Marszu Niepodległości. Organizatorzy odpowiedzialność zrzucają na policję i domagają się wyrzucenia komendanta głównego gen. Jarosława Szymczyka. Policji broni z kolei MSWiA, które uważa, że funkcjonariusze działali zgodnie z przepisami i adekwatnie. Pomruk niezadowolenia pojawił się jednak w siedzibie PiS przy ul. Nowogrodzkiej, którego politycy zapowiedzieli analizę sytuacji związanej z marszem.

fot. Aleksiej Witwicki/Gazeta Polska

s.4

GOSPODARKA

s.11

Biden też nie pomoże ukończyć Nord Streamu 2

Izba Reprezentantów i Senat USA uzgodniły formułę poszerzenia sankcji wobec NS2. Mają one objąć ubezpieczycieli gazociągu oraz firmy certyfikujące jego techniczną gotowość do pracy. Jeśli więc udałoby się ukończyć budowę NS2, to i tak nie mógłby być on eksploatowany.

ŚWIAT

s.8

Węgry podkreślają rolę tradycyjnej rodziny

Rząd premiera Viktora Orbána proponuje wprowadzenie przepisów regulujących formalizację związków małżeńskich, adopcję dzieci oraz kwestię tożsamości płciowej nieletnich. Zmiany w prawie mają wykluczać adopcję dzieci przez pary homoseksualne.

ŚWIAT

s.9

Polonia świętuje niepodległość

Pomimo restrykcji związanych z pandemią SARS-CoV-2 Polonia oraz zagraniczni dyplomaci upamiętnili 102. rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości. Choć tym razem z powodu koronawirusa świętowanie przybrało inną formę, było nie mniej uroczyste niż w poprzednich latach.

ŚWIAT

s.9

Coraz więcej nieprawidłowości w Pensylwanii

Obecnie Donald Trump i republikanie toczą walkę o wyjaśnienie licznych incydentów, do jakich doszło podczas głosowania w Pensylwanii. W tej sprawie pojawił się właśnie nowy wątek. Okazało się, że już w zeszłym roku władze tego stanu wiedziały o nieprawidłowościach na listach wyborczych.

SAKIEWICZ \ Marsz Niepodległości, który miał się odbyć w formie zmotoryzowanej, mógł być gigantycznym sukcesem. Pomysł amerykańskich klubów „Gazety Polskiej” wydawał się rozwiązaniem idealnym. Ktoś to jednak postanowił to zepsuć. Kto? **s.3**

LUBACH \ Sprawa Karabachu to nie problem gdzieś na końcu świata. Tu chodzi o stosunki z Turcją państw europejskich i USA. Jesteśmy sojusznikami w NATO, a tu Erdoğan postępuje na wszystkich frontach, jakby miał owych sojuszników gdzieś. **s.15**

ZAMÓW PRENUMERATĘ: www.prenumerata.swsmedia.pl

**DOSTĘPNY
W APTEKACH**

**TRISEPT
MAX**

PŁYN

Skład czynny: Etanol - 730 g/kg, Propan-2-ol - 10 g/kg
Służy do higienicznej i chirurgicznej dezynfekcji rąk
działając wirusobójczo, bakteriobójczo i grzybobójczo.
Przeznaczony do zastosowania w obszarze medycznym.

**TRISEPT
MAX**

Bezpieczeństwo każdego dnia

TRISEPT MAX – skuteczny środek
do codziennej dezynfekcji rąk

Działa **wirusobójczo, bakteriobójczo
i grzybobójczo**

**Produktów biobójczych należy używać z zachowaniem środków ostrożności.
Przed każdym użyciem należy przeczytać etykiety informacje dotyczące produktu.**

Trisept MAX Płyn. Produkt służący do higienicznej i chirurgicznej dezynfekcji rąk o działaniu wirusobójczym, bakteriobójczym, grzybobójczym. Produkt do powszechnego stosowania oraz do zastosowania w obszarze medycznym. Skład: Etanol 73%, Propan-2-ol, 10%, gliceryna 10%, woda oczyszczona. Producent: Tarchomińskie Zakłady Farmaceutyczne „Polfa” S.A. 03-176 Warszawa, ul. A. Fleminga 2; Wysoce łatwopalna ciecz i pary. Działa drażniąco na oczy. Może wywoływać uczucie senności lub zawroty głowy. Pozwolenie nr 0001/TP/20

Antoine de Saint-Exupéry

(1900–1944) francuski pilot, pisarz i poeta, autor m.in. „Małego Księcia”, „Ziemi, planety ludzi”

\\ Zamknięcie się w stronnicy namienności grozi niebezpieczeństwem zapomnienia o tym, że polityka ma sens jedynie pod warunkiem, że służy jakiejś oczywistej prawdzie duchowej. \\

gpcodziennie.pl
www.niezalezna.pl

PIĄTEK 13 LISTOPADA 2020

OPINIE

3

Marcin Wolski

Veto

Europa poucza i straszy,
wolny naród traktuje jak dziecko.
Na żądanie wywęszy faszyzm
– dziwny stan
z prezydentą niemiecką.
Wymarzona od wieków Unia,
która kiedyś się śniła poetom...
Dziś jedynie pandemia jest wspólna.
Stąd aż prosi się o twarde veto.
Gdy tęczowa nadciąga zaraza,
perfidniejsze niż ta Iljicza,
Polska musi lewakom pokazać
stary, prosty gest Kozakiewicza!

for. Pixabay/d

POGODA

Piątek 13.11 Pogodnie. Od centrum na północ Polski możliwe opady deszczu.

WSCHÓD słońca 06:52 ZACHÓD słońca 15:47

Gdańsk	10°C	7°C	Lublin	9°C	5°C
Katowice	10°C	5°C	Kraków	11°C	5°C
Łódź	9°C	6°C	Poznań	9°C	6°C
Warszawa	8°C	7°C	Wrocław	12°C	6°C

Sobota 14.11 Rozmowa

WSCHÓD słońca 06:54 ZACHÓD słońca 15:45

Gdańsk	10°C	8°C	Lublin	9°C	6°C
Katowice	11°C	7°C	Kraków	12°C	6°C
Łódź	11°C	7°C	Poznań	12°C	9°C
Warszawa	9°C	7°C	Wrocław	15°C	8°C

BARTOSZ BARTCZAK

Wektor na wschód

Przy okazji ogłoszenia (tymczasem przez część mediów amerykańskich) zwycięstwa Joeego Bidena znowu w Polsce pojawiły się narzekania, że Warszawa prowadzi politykę jednowektorową. Ma ona polegać na trzymaniu się sojuszu ze Stanami Zjednoczonymi. Co w tym złego, trudno powiedzieć. Jest on w interesie zarówno Warszawy, jak i Waszyngtonu. Obie strony to wiedzą. Mimo ostrzeżeń krytyków jednowektorowości Trump nie naruszył tego sojuszu. Nie naruszy go też zapewne Biden. O co więc chodzi krytykom rzekomej jednowektorowości? Zaskakujące, że często krytyka dobrych relacji z USA łączy się z krytyką dobrych relacji z Litwą i Ukrainą. A te zdają się uwierać przede wszystkim Rosję. Może więc chodzi nie o to, że Warszawa kieruje się jednym wektorem. Może chodzi o to, że jest on źle skierowany. Źle, to znaczy nie w stronę Moskwy.

Rafał Zawistowski

KRZYSZTOF WOŁODŹKO

Złe i dobre sposoby odreagowywania pandemii

Żyjemy dziś wedle reguły #zostańwdomu. Jak już pisałem, w realu wciąż jesteśmy bardziej zdyscyplinowani niż w mediach społecznościowych. Pozwolę sobie na historię z życia wziętą. Rzadko teraz poruszam się publiczną komunikacją po stolicy. Ale całkiem niedawno zdarzyło mi się. I jedyną osobą, która jechała w stołecznym autobusie bez maseczki, był młodzian, który – gdy zwrócono mu uwagę – powiedział, że „pandemia to spisek korporacji”. Wysiadł w miasteczku Wilanów. Owszem, mam świadka. Nawet mnie to rozbawiło: niby centrum stołecznego jasnogrodu, a tu typowy plandemista. Może pracuje gdzieś w Mordorze na Domaniewskiej i wreszcie ma szansę odreagować. Tymczasem w miastach i miasteczkach ludzie wciąż jeżdżą na działki, choć sezon prac ogrodowych już się skończył. Świeże powietrze, trochę ruchu, kawa i herbata w altanie. Platforma chciała ogródki działkowe Polakom odebrać, takie działki to niezły kąsek dla deweloperów. To szczęście w pandemicznym nieszczęściu, że ekipa od Tuska przestała Polskę rządzić w 2015 r.

Tomasz Sakiewicz

Kto nam zepsuł Święto Niepodległości?

Marsz Niepodległości, który miał się odbyć w formie zmotoryzowanej, mógł być gigantycznym sukcesem jego organizatorów. Pomyśl, który podrzuciły im amerykańskie kluby „Gazety Polskiej”, został przyjęty i wydawało się, że problem zarówno epidemiczny, jak i bezpieczeństwa jest rozwiązany. Ktoś to jednak postanowił zepsuć. Kto jest za to odpowiedzialny? Dlaczego doszło do starć z policją, których nie było ze strony uczestników marszu od dobrych pięciu lat? I to akurat w momencie i dużego napięcia politycznego, i zmęczenia społecznego? Najprostszą odpowiedzią byłoby oczywiście samo zmęczenie, to, że ludzie są podminowani ograniczeniami oraz kryzysem gospodarczym i łatwo o element zapalny. Ale kilka rzeczy budzi niepokój. Po stronie organizatorów to, że wiedząc, iż mają przed sobą tysiące pieszych ludzi, zaczęli marsz, choć powinni się od pieszej kolumny wyraźnie oddzielić. A po stronie policji, co mnie wyjątkowo zaniepokoiło, to sygnały, że funkcjonariusze kazali ludziom wysiadać z samochodów i iść pieszko, co byłoby nakłanianiem do wykroczenia, o ile nie do przestępstwa. Jeżeli te sygnały się potwierdzą, wobec tych policjantów powinny być wyciągnięte jak najsurowsze konsekwencje.

Ryszard Kapuściński

Porozmawiamy o przyszłości Polski!

Dzisiaj rozpoczyna się VI Nadzwyczajny Zjazd Klubów „Gazety Polskiej” – online 2020 r. Wprawdzie od ostatniego zjazdu minęło zaledwie parę miesięcy, jednak spotykamy się ponownie, ponieważ nadal trwa atak lewactwa na Kościół, na naszą wiarę, na młodzież, którą próbuje się zdeprawować. Mamy tego dość! Dlatego chcemy zapytać naszych znamiennych gości, co zamierza ją zrobić, jak nasze środowisko klubów „GP”, które sprawdziło się w trudniejszych sytuacjach, może pomóc? Zapytamy prezydenta Andrzeja Dudę, prezesa PiS Jarosława Kaczyńskiego, premiera Mateusza Morawieckiego, ministrów, posłów, dziennikarzy, ludzi kultury i biznesu, jak wspólnie możemy przeciwstawić się totalnej degeneracji wartości duchowych, na których zbudowana została Europa. Wartości, bez których nie ma żadnej przyszłości dla Polski, dla Europy, dla świata. Przypomnę, jak 3 sierpnia 2010 r. przyjechaliliśmy do Warszawy bronić krzyża, który według tzw. porozumienia pomiędzy Kancelarią Prezydenta a Kurią Warszawską chciano przenieść sprzed Pałacu Prezydenckiego do kościoła akademickiego św. Anny. Klubowicze przynieśli pod Pałac Prezydencki swój własny krzyż – brzozywy. Miejmy nadzieję, że sytuacja się nie powtórzy!

ZAMÓW PRENUMERATĘ: www.prenumerata.swsmedia.pl

OPINIE

4-6

POLSKA

7

OBRONA NARODOWA

8-9

ŚWIAT

10-12

GOSPODARKA

13

KULTURA

14-15

PUBLICYSTYKA

16

PODRÓŻE

17

ŚRODOWISKO

19-20

SPORT

AKCJA \ Prawie 10 tys. seniorów zadzwoniło na infolinię działającą w ramach Solidarnościowego Korpusu Wsparcia Seniorów. Tylu też mamy wolontariuszy, ale zachęcam, żeby zaangażowało się ich jeszcze więcej – powiedziała w czwartek minister rodziny i polityki społecznej Marlena Maląg.

MANIFESTACJA \ Wszyscy popełnili błędy

Kto nam zepsuł Święto Niepodległości?

Nie milkną echa środowego Marszu Niepodległości. Organizatorzy odpowiedzialność zrzucają na policję i domagają się wyrzucenia komendanta głównego gen. Jarosława Szymczyka. Policji broni z kolei MSWiA, które uważa, że funkcjonariusze działali zgodnie z przepisami i adekwatnie. Pomruk niezadowolenia pojawił się jednak w siedzibie PiS przy ul. Nowogrodzkiej, którego politycy zapowiedzieli analizę sytuacji związanej z marszem.

Jacek Liziniewicz

Informację o tym, że PiS powoła specjalną komisję do wyjaśnienia kontrowersji wokół Marszu Niepodległości, podał portal wPolityce.pl. Wcześniej PiS próbowało zrozumieć obie strony konfrontacji. – Co do pierwotnej formuły marszu, ona miała być zmotoryzowana. To wydawało się takim wyrazem rozsądku i odpowiedzialności. Ale niestety okazało się, że organizatorzy nie byli w stanie zapanować i wytrzymać tej formuły, bo pojawiła się grupa chuliganów, którzy zaczęli atakować policjantów. Tutaj też ponoszą odpowiedzialność zarówno w tym marszu, jak i w tych poprzednich protestach politycy opozycji, bo oni w nich uczestniczą. Wczoraj też widziałam jednego z posłów Konfederacji, który wręcz zachęcał osoby do określonych zachowań, czyli jakby organizował część tych osób, które były piesz, poza samochodami. To absolutnie nieodpowiedzialne zachowanie – mówiła Anita Czerwińska, rzeczniczka PiS.

fot. Aleksiej Witwicki/Gazeta Polska

Wczoraj przez cały dzień spływały relacje dotyczące zachowania policji. Wielu uczestników marszu miało poczucie, że funkcjonariusze nie ułatwili samochodowej formuły manifestowania. Policja miała zachęcać do porzucania samochodów i dołączania do pieszego marszu, co jest niebezpieczne ze względu na pandemię (dziennikarka Telewizji Republika Ewa Stankiewicz nagrała film

dokumentujący to zdarzenie). Policja wczoraj zrzuciła jednak całą winę na organizatorów, a w szczególności szefa marszu Roberta Bąkiewicza. Pokazywała również swoje statystyki. I tak w związku z przestępstwami po środowym Marszu Niepodległości zatrzymano dotychczas 36 osób, wystawiono także ponad 260 mandatów, do sądu trafiło 420 wniosków o ukaranie. Rzecznik podkreślał

również, że policjanci stali się obiektem agresji tłumu. Poszkodowanych ma być 35 policjantów, w tym jeden ma mieć złamaną kość twarzoczaszki. Są również poszkodowani przez policję. Wśród nich jest m.in. dziennikarz-fotoreporter „Tygodnika Solidarność” Tomasz Gutry. – Leciały petardy. Tłum szedł do przodu. Później wyskoczyli od Nowego Świata policjanci. Tłum uciekł. Ja jeszcze zrobi-

łem parę zdjęć policjantów z różnych stron. Tłum daleko już uciekł. Za mną 10 albo więcej metrów już nie było ludzi. No i strzelił do mnie – powiedział wczoraj Gutry. Według niego w szpitalu przebywa jeszcze jedna osoba postrzelona przez policję. Sprawą zajął się rzecznik praw obywatelskich, który w liście do komendanta stołecznego policji zapytał o przyczyny stosowania przez funkcjonariuszy przemocy fizycznej wobec dziennikarzy. Według rzecznika działania te budzą wątpliwości z punktu widzenia wolności słowa.

Wyjaśnienia zachowania policji domaga się m.in. Antoni Macierewicz. „Nie może być tak, by policja wtedy, gdy dochodzi do marszów i ataków na Kościół, mówiła, że jest neutralna, a wtedy, gdy czcimy pamięć naszej niepodległości, wielkich bohaterów niepodległości, strzela do polskich patriotów” – pisze wiceprezes PiS.

Policji bronią z kolei ministrowie MSWiA. „Biorąc pod uwagę agresywne zachowanie niektórych uczestników manifestacji, konieczne było użycie środków przymusu bezpośredniego przez policjantów. Za każdym razem były one adekwatne do sytuacji. Celem Policji zawsze jest zapewnienie porządku publicznego i bezpieczeństwa. Odpowiedzią na agresję i przemoc musi być zdecydowana i stanowcza reakcja Policji. Nie mają w tym względzie znaczenia poglądy polityczne organizatorów i uczestników demonstracji, wznoszone podczas nich hasła czy niesione sztandary” – napisali w oświadczeniu przedstawiciele resortu.

Trwają poszukiwania Hubala

PAMIĘĆ \ Instytut Pamięci Narodowej rozpoczął w kolejnym miejscu poszukiwania szczątków majora Henryka Dobrzańskiego „Hubala”. Prace są prowadzone na cmentarzu parafialnym w Kraśnicy w diecezji radomskiej. – Nie natknęliśmy się na mogiłę, która wskazywałaby na pochówek majora „Hubala” – powiedział w rozmowie z „Codzienną” dr Krzysztof Latocha.

Major Henryk Dobrzański „Hubal” był legendarnym dowódcą na Kielecczyźnie, bohaterem konspiracji powrześniowej lat 1939–1940. Zginął podczas niemieckiego ataku na obóz żołnierski, w którym stacjonował. Po walce Niemcy odnaleźli ciało „Hubala”. Wykonali kilka fotografii poległego dowódcy, po czym zwłoki przewieźli do Studziannej, a następnie do koszar w Tomaszowie

Mazowieckim. „Hubal” został pochowany w nieznanym do dzisiaj miejscu. Jedną z hipotez zakładała, że ciało „Hubala” spoczęło na cmentarzu w Kraśnicy. Tę wersję sprawdzają pracownicy Instytutu Pamięci Narodowej z Łodzi.

Prace prowadzone są w miejscach wskazanych przez świadków. – Pierwsze miejsce, które pokazały nam dwie osoby, to jest plac o powierzchni 10 na 10 m, znaj-

dujący się na terenie najstarszej części cmentarza – powiedziała Aleksandra Szafrańska-Dolewska z łódzkiego IPN Radian Plus Radom.

– Prace poszukiwawcze, archeologiczne przewidziane są do piątku. W tym momencie (wczoraj) jeszcze są robione odkrywki ziemne przez archeologów. Badamy teren wskazany na podstawie trzech relacji i weryfikujemy, czy te informacje są prawdziwe. Mogę tylko

powiedzieć, że nie natknęliśmy się na mogiłę, która wskazywałaby na pochówek majora „Hubala” – zaznaczył w rozmowie z „Codzienną” dr Krzysztof Latocha z Biura Poszukiwań i Identyfikacji łódzkiego IPN.

Zapytaliśmy, w jaki sposób znajdowane oraz identyfikowane są szczątki. – Ponieważ pracujemy w starej części cmentarza w Kraśnicy, my odsłaniamy szerokopłaszczyznowo wykop i w nim

znajdujemy wiele różnych mogił. Każda z nich musi być zidentyfikowana przez antropologa, ponieważ tutaj wychodzą nam pochówki mieszkańców wsi Kraśnica. Każda z tych mogił jest badana osobno przez antropologa, a następnie wykluczane są pochówki kobiece, a brane pod uwagę są pochówki męskie. Na chwilę obecną większość tych pochówków męskich też została wykluczona, ponieważ nie odpowiadają one wiekowi majorowi „Hubalowi” – wyjaśnił dr Latocha. Pytany o to, czy jest szansa, że któreś z dotychczas odnalezionych zwłok mogą należeć do Henryka Dobrzańskiego, odpowiedział, że niestety nie.

Adrian Siwek

NOŻOWNIK SAMOBÓJCA

POLICJA \ Wszczęto śledztwo ws. zabójstwa 28-letniej kobiety w miejscowości Kopydłówek (woj. wielkopolskie). W środę 29-letni mężczyzna zadał ofierze śmiertelne ciosy nożem, a następnie sam próbował popełnić samobójstwo.

fot. Policja.gov.pl/d

ŚMIERĆ W STAWIE

TRAGEDIA \ Trzy osoby poniosły śmierć w wypadku, do którego doszło w nocy ze środy na czwartek w miejscowości Opatkowice Kolonia (woj. lubelskie). Samochód, którym jechały, zjechał ze skarpy i wpadł do stawu.

KORONAWIRUS \ Apel do ozdrowieńców o oddawanie osocza

Lockdown odroczony

W ostatnich dniach liczba nowych przypadków koronawirusa na dobę powoli spada, jednak nadal utrzymuje się na wysokim poziomie powyżej 20 tys. W związku z tym w najbliższym czasie narodowa kwarantanna najprawdopodobniej nie zostanie wprowadzona. Premier Mateusz Morawiecki wczoraj poinformował, że „szczepionka przeciw koronawirusowi będzie dostępna dla każdego obywatela na zasadzie dobrowolności”.

Jan Przemyski

W grudniu minie rok od pierwszych medialnych doniesień o groźnym wirusie rozprzestrzeniającym się w chińskim mieście Wuhan. Najprawdopodobniej dziś liczba osób nim zarażonych na świecie przekroczy 53 mln, z czego już blisko 1,3 mln zmarło. Światowa Organizacja Zdrowia podaje, że wyzdrowiało ok. 37 mln osób. W Polsce informację o pierwszym potwierdzonym przypadku COVID-19 Ministerstwo Zdrowia podało 4 marca. Według czwartkowych danych zarażonych było już 641 496 osób. Bilans ofiar śmiertelnych wynosił 9080. Z kolei ozdrowieńców jest ok. 260 tys. Resort zdrowia podał też, że z powodu koronawirusa w szpitalach

przebywało 21 899 pacjentów, a 2008 z nich podłączono do respiratorów. W całym kraju pozostawało natomiast 11 763 wolnych łóżek dla zarażonych COVID-19 oraz 593 respiratory. Na kwarantannie przebywało do wczoraj 405 tys. osób, a nadzorem sanitarno-epidemiologicznym objęto 28 tys.

Wczoraj premier Mateusz Morawiecki opublikował w mediach społecznościowych wpis, w którym odniósł się do zawartej niedawno umowy między Unią Europejską a koncernami farmaceutycznymi opracowującymi szczepionkę przeciwko COVID-19. „Dzięki umowom, które podpisaliśmy razem z innymi krajami UE, mamy prawo do korzystania ze szczepionek, gdy tylko będą dostępne. Już pracujemy nad logistyką ich dystrybucji – w pierwszej

fot. Pixabay/d

kolejności powinny trafić do naszych seniorów, służby zdrowia i formacji mundurowych” – napisał szef polskiego rządu. Rozwiał też wątpliwości części społeczeństwa dotyczące obowiązku szczepienia na koronawirusa. „Szczepionka będzie również dostępna dla każdego obywatela na zasadzie dobrowolności” – przekazał premier.

Przypomnijmy, że w poniedziałek amerykański koncern farmaceutyczny Pfizer przekazał, że opracowywany przez niego projekt szczepionki na COVID-19 ma ponad 90 proc. skuteczności. Firma zapewniła, że w 2021 r. może wyprodukować do 1,3 mld dawek produktu. Pfizer ostrzegł jednak, że na obecnym etapie trudno przesądzić, czy będzie to szczepionka jednorazowa, czy sezonowa, ta kwestia jest badana. Konieczna jest – jak wyjaśnia – szersza wiedza m.in. o wirusie i właściwościach ochronnych szczepionek, które obecnie są opracowywane. Koncern zauważa, że ważne jest posiada-

nie technologii pozwalającej zarówno na powtarzanie szczepienia przypominającego w razie potrzeby, jak też na reakcje na możliwe mutacje wirusa. W oczekiwaniu na szczepionkę przeciw koronawirusowi rządzący i służba zdrowia starają się opanować sytuację epidemiczną w kraju. We wszystkich województwach powstają szpitale tymczasowe, które pomieszczą tysiące kolejnych zakażonych wymagających hospitalizacji. Większość placówek polowych ma rozpocząć działanie w pierwszej połowie grudnia. Wiadomo też, że grupa społeczną, dla której COVID-19 może być wyjątkowo niebezpieczny, są nasi seniorzy, dlatego też do życia powołano Solidarnościowy Korpus Wsparcia Seniorów. – Solidarnościowy Korpus Wsparcia funkcjonuje już ponad 2 tygodnie i wciąż się rozwija. To przedsięwzięcie służy temu, żebyśmy wsparli naszych seniorów, aby w trudnym czasie, kiedy apelujemy, żeby zostali w domu, nie byli pozostawiani sami sobie – powiedziała na wczorajszym briefingu prasowym minister rodziny i polityki społecznej Marlena Maląg. Dodała, że to egzamin z naszej dojrzałości, odpowiedzialności i solidarności międzypokoleniowej. – Mamy blisko 10 tys. seniorów i blisko tylu wolontariuszy. Apeluję, żeby zaangażować jeszcze więcej wolontariuszy, ruszmy wszyscy, żebyśmy każdego człowieka dobrej woli zaangażowali do tego pięknego zadania – powiedziała Maląg.

PAP

Traktaty unijne obowiązują

PRAWO \ Forsowany przez prezydencję niemiecką w Unii Europejskiej pomysł powiązania wypłaty środków unijnych z przestrzeganiem tzw. praworządności wywołuje ogromne kontrowersje. Polska uznaje pomysł za niezgodny z prawem wspólnotowym. – Nie mogą być wprowadzane tylnymi drzwiami rozwiązania pozatraktatowe – podkreślił wczoraj rzecznik prezydenta RP Błażej Sychalski.

W Brukseli trwają prace nad opracowaniem kontrowersyjnego projektu powiązania wypłaty środków unijnych z tzw. praworządnością. Porozumienie w sprawie mechanizmu praworządności w budżecie UE na lata 2021–2027 w ubiegłym tygodniu zostało wypracowane przez negocjatorów Parlamentu Europejskiego i niemieckiej prezydencji. Aby weszło w życie, musi zostać przegłosowa-

ne przez komisję budżetową PE, a później cały Parlament Europejski oraz zostać jednomyślnie przyjęte przez państwa członkowskie w Radzie UE.

Porozumienie zakłada, że Komisja Europejska będzie mogła uruchomić mechanizm prowadzący do zamrożenia pieniędzy unijnych, np. przy zagrożeniu dla niezależności sądownictwa. Decyzje w tej sprawie miałyby podejmować państwa członkowskie większością kwalifikowaną. Zdaniem strony polskiej propozycja Niemców i negocjatorów Parlamentu Europejskiego narusza traktaty UE.

O ocenę tych propozycji poproszony został wczoraj na antenie Programu Trzeciego Polskiego Radia prezydencki minister Błażej Sychalski. – Traktaty unijne są jednoznaczne, jasne i klarowne. I to, co jest zawarte w traktatach, jest przez

Polskę przestrzegane. Natomiast nie mogą być wprowadzane tylnymi drzwiami rozwiązania, które są rozwiązaniami pozatraktatowymi – podkreślił. Rzecznik prezydenta, dopytywany, czy zdaniem Andrzeja Dudy Polska powinna zawetować budżet UE na takich warunkach, podkreślił, że „to są kwestie, które będzie rozstrzygał polski rząd i premier Mateusz Morawiecki”. – Musimy po-

znać szczegóły tych zapisów i wtedy będziemy podejmowali odpowiednie decyzje – dodał Sychalski.

Kilka dni temu krytycznie o propozycji mówił europoseł Jacek Saryusz-Wolski (PiS). – Jest to próba narzucenia siłą pewnego rozwiązania wbrew unijnemu prawu z nadzieją, że kraje, które mają być pierwszymi ofiarami tego mechanizmu, zawahają się przed użyciem weta w sprawie budżetu UE. Ten proces jest prowadzony w zaciszu gabinetów w Brukseli, pod osłoną pandemii, gdy Parlament Europejski jest zamknięty, a rady UE odbywają się w formie wideokonferencji – powiedział PAP europoseł.

Paweł Tunia

foto: Zbyszek Kaczmarek/Gazeta Polska

MAZOWSZE DO PODZIAŁU

PRAWO \ Mazowsze powinno zostać podzielone. Chciałbym, żeby projekt w tej sprawie jeszcze w tym roku trafił do Sejmu – powiedział w czwartek wiceprezident PiS Radosław Fogiel. Ustawa ma być projektem poselskim, za który odpowiada Marek Suski.

6

PIĄTEK 13 LISTOPADA 2020

gpcodziennie.pl
www.niezalezna.pl

ZACHODNIOPOMORSKIE \ „Szczecin miastem wolnym od dyskryminacji”

Panu Bogu świeczkę, a LGBT ogarek

Prezydent Szczecina Piotr Krzystek deklaruje wsparcie finansowe dla organizacji LGBT i przyjęcie przez miasto stanowiska „Szczecin miastem wolnym od dyskryminacji”. Ten sam prezydent Piotr Krzystek (na zdjęciu) co roku bierze udział w marszach dla życia.

Tomasz Duklanowski

Piotr Krzystek, choć został prezydentem Szczecina, startując z list Platformy Obywatelskiej, uchodził za osobę, która ma dobre relacje z Kościołem. Jego brat jest księdzem i wykląda liturgikę na Uniwersytecie Szczecińskim. Sam Krzystek niemal co roku bierze udział w marszach dla życia, organizowanych przez Bractwo Małych Stópek, które ratuje nienarodzone dzieci przed aborcją. – Życie jest święte od poczęcia – mówił podczas ubiegłorocznego Marszu dla Życia prezydent Szczecina. – Cywilizacja śmierci dotyka nas w różnych miejscach – dodawał.

Ten sam Piotr Krzystek zadeklarował teraz przyjęcie dewizy „Szczecin miastem wolnym od dyskryminacji”. Dzieje się to w okresie, kie-

dy przez Polskę przelewa się fala ataków na Kościół. Wdrażaniem programu ma się zająć wiceprezydent Daniel Wacinkiewicz. – Szczecin zawsze był miastem różnorodnym i tolerancyjnym, dlatego zdecydowaliśmy, aby w tym szczególnym czasie podjąć realne działania, które będą stały na straży podstawowych praw człowieka – mówi Wacinkiewicz. – Nie chcemy, by deklaracja była tylko hasłem, dlatego program, który stworzymy, ma realnie odpowiadać na potrzeby narażonych na nierówne traktowanie grup społecznych – przekonuje.

Wacinkiewicz wylicza, że chodzi o „wsparcie idei tolerancji”, a także „prowadzenie działań edukacyjnych, poruszających problem dyskryminacji i mowy nienawiści”. Miasto w ten sposób uległo propagan-

foto: Marcin Bielecki/PAP

dzie aktywistów homoseksualnych, którzy twierdzą, że „homofobia w Szczecinie jest powszechna”. – Opo-

wiem historię kolegi, który był z chłopakiem w jednym z klubów w centrum miasta, został ciężko pobity – mówił jeden z nich, Igor Podeszwik, podczas komisji

Rady Miejskiej, kiedy dyskutowano o dyskryminacji.

Zdaniem radnego PiS Dariusza Mateckiego Szczecin nie powinien finansować skrajnej, lewicowej ideologii, która wykorzystuje osoby homoseksualne jako narzędzia w polityce.

– Pytałem wiceprezenta Szczecina, ile przypadków dyskryminacji ze względu na orientację seksualną miało miejsce w urzędzie miasta i podległych instytucjach, nie potrafił odpowiedzieć – mówi radny Matecki. – Wszystkie osoby dyskryminowane w miejscu pracy chroni powszechnie obowiązujące prawo, nie ma potrzeby dodatkowego finansowania organizacji LGBT, bo głównym beneficjentem tego finansowania będą aktywiści zatrudnieni w tych organizacjach, a nie osoby rzeczywiście pokrzywdzone – dodaje.

RMN obraduje w niepełnym składzie

MEDIA \ Wciąż nie wiemy, kto zostanie nowym, piątym członkiem Rady Mediów Narodowych. Ma on zostać wybrany spośród kandydatów zgłoszonych w Sejmie przez dwa największe kluby opozycyjne – Koalicja Obywatelska zgłosiła Pawła Olszewskiego, a Lewica Roberta Kwiatkowskiego. Wyboru dokona prezydent RP, ale kancelaria szefa państwa nie udziela obecnie odpowiedzi na ten temat.

RMN, działając w niepełnym składzie, nie może podejmować decyzji personalnych. Jak poinformowała „Codzienną” Joanna Lichocka z RMN, w czasie wczorajszego posiedzenia rady wysłuchano m.in. informacji na temat walki z pandemią w medialnych spółkach publicznych. – Nie podejmujemy decyzji personalnych – mówi nam Lichocka.

Miejsce w Radzie Mediów Narodowych zostało zwolnione w sierpniu po rezygnacji Grzegorza Podzornego zgłoszonego w 2016 r. przez ówczesny klub Kukiz'15 i powołanego przez prezydenta Andrzeja Dudę. Wygaśnięcie członkostwa Podzornego nastąpiło po nowelizacji ustawy o RMN. Nowe przepisy wprowadzają procedurę powoływania przez prezydenta członka rady w przypad-

ku wygaśnięcia członkostwa przed upływem kadencji. Ponadto wprowadzony został przepis, który precyzuje, że jeżeli jest jedno wolne miejsce w RMN przeznaczone dla osób powoływanych przez prezydenta, to prawo zgłoszenia po jednym kandydacie na to miejsce będzie przysługiwało kolejno dwóm najliczniejszym klubom opozycyjnym, czyli w obecnej kadencji Koalicji Obywatelskiej i Lewicy.

KO zgłosiła posła Pawła Olszewskiego. W ubiegłym tygodniu poseł został zapytany przez PAP, po co jego klubowi drugi przedstawiciel w RMN obok Juliusza Brauna. Olszewski podkreślił, że to prezydent zwrócił się do klubu o wytypowanie kandydata. – Został kandydat zgłoszony zgodnie z terminem, czyli ja, a decyzje podejmie pan pre-

zydent Andrzej Duda – zaznaczył Olszewski. Na uwagę, że PO i KO wielokrotnie kwestionowały sens istnienia RMN, Olszewski przyznał, że nadal uważa, iż jest to instytucja niepotrzebna i polityczna. – Jest jednak konieczne, by od wnętrza opozycja miała możliwość monitorowania decyzji personalnych, które są przez radę podejmowane, i tego, co tak naprawdę tam się dzieje – wyjaśnił. Z kolei Lewica zgłosiła byłego prezesa TVP (w latach 1998–2004), a obecnie posła Roberta Kwiatkowskiego. Przed laty jego nazwisko było kojarzone z tzw. aferą Rywina. Obecnie w skład RMN wchodzi: Krzysztof Czabański, Joanna Lichocka, Elżbieta Kruk (zgłoszeni przez PiS) oraz Juliusz Braun (zgłoszony przez PO).

Paweł Tunia

Prezydent na zjeździe klubów „Gazety Polskiej”

WYDARZENIE \ W dniach 13–14 listopada 2020 r. odbędzie się VI Nadzwyczajny Zjazd Klubów „Gazety Polskiej”. W tym roku z powodu pandemii koronawirusa odbędzie się on w formie online.

Nadzwyczajne zjazdy klubów „Gazety Polskiej” od lat były wielkim świętem środowiska Strefy Wolnego Słowa, stały się doroczną tradycją. Dlatego pomimo ograniczeń związanych z trwającą pandemią koronawirusa i z możliwością rozprzestrzeniania się epidemii postanowiliśmy, że znowu spotkamy się, tylko w zmienionej formule. Spotkamy się online! – podkreślili organizatorzy.

Oficjalne otwarcie VI Nadzwyczajnego Zjazdu Klubów „Gazety Polskiej” odbędzie się w już dzisiaj o godz. 18. Swoje przemówienia wygłoszą: redaktor naczelna miesięcznika „Nowe Państwo” Katarzyna Gójska, redaktor naczelny „Gazety Polskiej” i „Gazety Polskiej Codziennie” Tomasz Sakiewicz oraz prezes klubów „GP” Ryszard Kapuściński. Gościem honorowym wydarzenia będzie prezydent Andrzej Duda.

W sobotę i niedzielę odbywać się będą liczne panele dyskusyjne, w których udział weźmie wielu ekspertów, publicystów oraz polityków. Wśród zaproszonych gości znaleźli się m.in.: premier Mateusz Morawiecki, prezes Prawa i Sprawiedliwości, wicepremier Jarosław Kaczyński, minister aktywów państwowych, wicepremier Jacek Sasin, szef Gabinetu Prezydenta RP Krzysztof Szczepiński, minister obrony narodowej Mariusz Błaszczak oraz minister edukacji narodowej Przemysław Czarnek.

Wydarzenie uświetni sobotni koncert Pawła Piekarczyka i Bartka Kurowskiego, który rozpocznie się o godz. 21.

Serdecznie zapraszamy Państwa do śledzenia wydarzenia na naszych portalach oraz w mediach społecznościowych.

Adrian Siwek

3 OPINIE

4-6 POLSKA

7 OBRONA NARODOWA

8-9 ŚWIAT

10-12

GOSPODARKA

13 KULTURA

14-15

PUBLICYSTYKA

16 PODRÓŻE

17 ŚRODOWISKO

19-20

SPORT

NAJMNIEJSZE OP Z NAPĘDEM ATOMOWYM

FLOTA WOJENNA \ Marynarka wojenna Francji dysponuje obecnie m.in. sześcioma okrętami podwodnymi typu Rubis. Jednostki te dysponują napędem atomowym i były wprowadzane do służby między 1983 a 1993 rokiem.

OBRONA NARODOWA

gpcodziennie.pl
www.niezalezna.pl

PIĄTEK 13 LISTOPADA 2020

7

MARYNARKA WOJENNA \ Francja modernizuje flotę podwodną

Pierwsza barracuda dostarczona do Marine Nationale

W ubiegłym tygodniu w Tulonie odbyła się uroczystość przekazania francuskiej Dyrekcji Generalnej ds. Uzbrojenia (Direction Générale de l'Armement – DGA) okrętu podwodnego Suffren. Jest to pierwsza z sześciu jednostek z programu nowych okrętów podwodnych typu Barracuda, które mają zasilić marynarkę wojenną Francji.

Paweł Kryszczak

W ceremonii, która miała miejsce 6 listopada w Tulonie, wzięła udział m.in. szefowa resortu obrony Francji Florence Parly. Położenie stępki pod okręt podwodny Suffren miało miejsce w grudniu 2007 r. w stoczni w Cherbourgu. Uroczysta prezentacja okrętu odbyła się zaś w lipcu 2019 r.

Na kolejnym etapie jednostka przeszła trwające osiem miesięcy testy stoczniowe. Po nich nastąpiły półroczne próby morskie, które rozpoczęły się w 2020 r. Na wodach Morza Śródziemnego zrealizowano m.in. fazę testową polegającą na sprawdzeniu działania systemów walki i uzbrojenia. Podczas tych prób poza

Okręty podwodne z napędem jądrowym typu Barracuda mają długość 99,5 m, szerokość 8,8 m i wyporność wynoszącą 5300 t
| fot. mat. pras./d

Naval Group zaangażowane były również TechnicAtome, Dyrekcja ds. Uzbrojenia (Direction Générale de l'Armement – DGA) oraz marynarka wojenna Francji.

Suffren ma wejść do czynnej służby w roku 2021 po przejściu testów operacyjnych, które mają zweryfikować to, jak jednostka radzi sobie w sytuacji zbliżonej do

wojennej. Kolejny z okrętów Duguay-Trouin zwodowany będzie w 2021 r., a dostarczony do DGA w roku 2022.

Do 2030 r. Marine Nationale w ramach programu moder-

nizacji floty okrętów podwodnych, który pochłonie ponad 7,9 mld euro, wprowadzi na służbę sześć jednostek typu Barracuda o napędzie nuklearnym. Zastąpią one obecnie używane okręty podwodne typu Rubis, które służą od 1983 r.

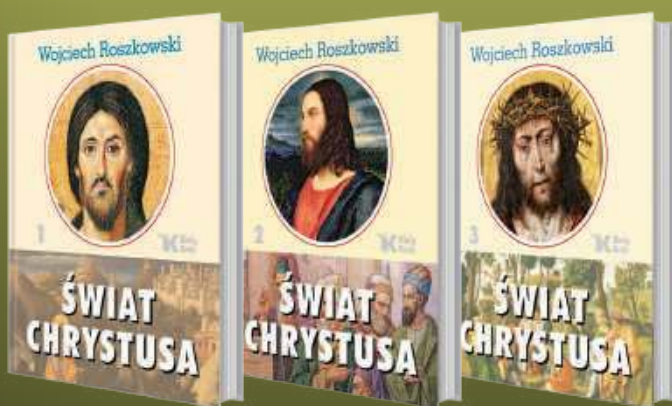
Okręty podwodne z napędem jądrowym typu Barracuda mają długość 99,5 m, szerokość 8,8 m i wyporność wynoszącą 5300 t. Autonomiczność (zdolność do przebywania pod wodą) jednostki to ok. 70 dni (na tyle pozwalają zapasy pożywienia), natomiast żywotność prętów paliwowych wynosi aż 10 lat. Jednostka może operować na maksymalnej głębokości 350 m. Okręty zasilane będą za pomocą reaktora jądrowego o mocy 150 MW. Prędkość maksymalna ma wynosić 25 węzłów.

Załoga barracudy może liczyć 60 marynarzy i oficerów. Jednostka jest przystosowana do transportu 12 żołnierzy sił specjalnych, a także autonomicznych pojazdów podwodnych. Uzbrojenie tych okrętów podwodnych stanowią pociski manewrujące Missile de Croisière Naval, przeciwokrętowe pociski Exocet SM.39 Block 2, ciężkie torpedy F21 Artemis oraz miny FG29.

OGŁOSZENIE REDAKCYJNE

POLECAMY

ŚWIAT CHRYSYSTUSA TOM 1, 2, 3

Uwaga! Przy zamówieniu 3 tomów „Dziejów Chrystusa” kalendarz ścienny na rok 2021 ze św. Janem Pawłem II w prezencie.*

Świat Chrystusa to monumentalna trytomowa historia świata w okresie życia i działalności Jezusa Chrystusa. Obejmuje lata od 6. roku przed narodzeniem Jezusa z Nazaretu, aż do Jego śmierci krzyżowej. Autor, wybitny historyk i znakomity pisarz, prof. Wojciech Roszkowski, pracował nad swoim dziełem prawie pół wieku. Każdy tom jest w twardej oprawie, zawiera ok 432 strony. Gorąco polecamy.

*Oferta ważna do wyczerpania zapasów.

Niezależne Wydawnictwo Polskie Sp z o.o.,
ul. Filtrowa 63/43, 02-056 Warszawa

Konto **61 1240 6003 1111 0010 7516 5807**

sklep@gazetapolska.pl / +48 722 111 655

SKLEP GAZETY POLSKIEJ

sklep.GazetaPolska.pl

24 OPOWIEŚCI ADWENTOWE. CZEKAJĄC NA JEZUSA

Ta piękna książka dla dzieci jest kolekcją 24 zupełnie wyjątkowych opowieści adwentowych i wigilijnych, które poniekąd pełnią funkcję kalendarza adwentowego. Codziennie w grudniu możemy wieczorkiem usiąść z naszymi pociechami i przeczytać im opowiadanie związane

z Bożym Narodzeniem i tym samym umilić czas oczekiwania na Wigilię. Historie są różne, zarówno te klasyczne, jak Pokłon Trzech Króli, Herod dowiadujący się o nadejściu Mesjasza czy oczywiście samo Boże Narodzenie, jak i bardziej zaskakujące, jak na przykład te o zupełnie niezwykłej pielęgniarce, o czwartym Mędrcu czy o Bożej niespodziance. Wszystkie opowieści prezentują morał osadzający się na dobroci i miłości.

ZAMÓW PRENUMERATĘ: www.prenumerata.swsmedia.pl

SANKCJE ODWETOWE ROSJI

DYPLOMACJA \ Rosja wprowadza sankcje wobec władz Niemiec i Francji. Kreml w ten sposób reaguje na restrykcje, jakie te państwa nałożyły na Moskwę w związku z próbą otrucia rosyjskiego opozycjonisty Aleksieja Nawalnego.

Konrad Wysocki

Tuż po podpisaniu porozumienia, którego sygnatariuszem, oprócz Armenii i Azerbejdżanu, jest także Rosja, Nikol Paszynian stwierdził, że zapisy zawarte w dokumencie są bardzo bolesne zarówno dla niego, jak i dla całego ormiańskiego narodu. W ramach porozumienia podpisanego w nocy z poniedziałku na wtorek strony uzgodniły, że obie armie pozostaną na zajmowanych dotychczas stanowiskach. Ponadto Armenia zobowiązała się, że w ciągu miesiąca przekaże w ręce Azerów tereny przyległe do Górskiego Karabachu, czyli aż 75 proc. tego regionu. Z kolei Rosja wysłała do Górskiego Karabachu blisko 2 tys. żołnierzy, których zadaniem ma być pilnowanie przestrzegania porozumienia. Pierwsze rosyjskie oddziały zmechanizowane już są obecne w regionie.

Kilka godzin po podaniu informacji o podpisaniu porozumienia na ulice Erywania wyszły tysiące osób sprzeciwiających się jakimkolwiek ustępstwom wobec Azerbejdżanu. Szacuje się, że w środowce po-

ERYWAŃ \ Masowe protesty po podpisaniu porozumienia z Azerbejdżanem

Premier reaguje na oskarżenia narodu

W nadzwyczajnym orędiu premier Armenii Nikol Paszynian bronił podpisanego w tym tygodniu porozumienia o zawieszeniu broni w Górskim Karabachu. Jednocześnie polityk zapewnił, że dokument nie kończy sporu o przynależność regionu i dotyczy jedynie zakończenia działań zbrojnych.

Premier Armenii Nikol Paszynian w nadzwyczajnym orędiu do narodu powiedział, że decyzja o podpisaniu porozumienia była koniecznością | fot. Adrien Vautier/Zuma Press/Forum

południe przed budynkiem parlamentu protestowało nawet 10 tys. Ormian. Domagali się natychmiastowej

dymisji premiera, nazywając go zdrajcą i oskarżając o zaprzęgnięcie się wrogiem siłom. Podobne oskarże-

nia pod adresem Paszyniana wysunęła także ormiańska opozycja, która w środę dała szefowi rządu czas do

północy na podanie się do dymisji.

Tak się jednak nie stało. Zamiast rezygnacji premier Armenii wygłosił wczoraj nadzwyczajne orędzie do narodu. Powiedział w nim, że decyzja o podpisaniu porozumienia była koniecznością. – W przypadku odmowy 20-tysięczna armia Karabachu została by otoczona – powiedział Paszynian. Zapewnił, że dokument nie oznacza rozwiązania kwestii przynależności Górskiego Karabachu, a dotyczy jedynie zakończenia działań zbrojnych.

W związku z obecnością wojskową Rosji w regionie, która od początku wspierała w konflikcie Armenię, pojawiły się głosy, że w Górskim Karabachu zjawia się także tureckie oddziały wspierające z kolei armię Azerbejdżanu. Rzecznik Kremļa Dmitrij Pieskow wskazał wczoraj, że zaangażowanie sił zbrojnych Turcji w proces pokojowy nie było w ogóle brane pod uwagę. Co ciekawe, Ankara stoi na stanowisku, że wręcz powinna wysłać tam swoje oddziały. Władze zadeklarowały, że w każdym momencie są gotowe na taki ruch.

Węgry podkreślają rolę tradycyjnej rodziny

BUDAPESZT \ Rząd premiera Węgier Viktora Orbána proponuje wprowadzenie przepisów regulujących formalizację związków małżeńskich, adopcję dzieci oraz kwestie tożsamości płciowej nieletnich. Zmiany w prawie mają wykluczać adopcję dzieci przez pary homoseksualne.

W środę minister sprawiedliwości Węgier Judit Varga złożyła w parlamencie projekt poprawki do konstytucji oraz kodeksu cywilnego, które mają na celu doprecyzowanie prawa w kwestii związków małżeńskich, prawa do adopcji oraz praw dzieci. Politycy partii konserwatywnej Fidesz oraz Chrześcijańsko-Demokratycznej Partii Ludowej (KDNP) chcą w ten sposób wykluczyć możliwość legalizacji związków homoseksualnych oraz podkreślić rolę tradycyjnych związków w społeczeństwie.

„Węgry chronią instytucję małżeństwa jako powstałą drogą dobrowolnego zobowiązania związku między mężczyzną i kobietą, a także rodzinę jako fundament przetrwania narodu” – brzmi nowy zapis do ustawy zasadniczej. Politycy uważają, że w obliczu zmiany obyczajów

prawo powinno jednoznacznie twierdzić, że w rodzinie kobieta powinna sprawować rolę matki, a ojcem musi być mężczyzna, co jednoznacznie wyklucza możliwość adopcji dzieci przez pary homoseksualne. „Podstawą więzi rodzinnej jest małżeństwo oraz relacje rodzica z dzieckiem. Matką jest kobieta, a ojcem mężczyzna” – precyzuje nowo sformułowany przepis.

Jednocześnie ustawodawcy odnieśli się do procedury adopcyjnej oraz praw nieletnich. W przedłożonym dokumencie stwierdzono, że dzieci mają prawo być adoptowane jedynie przez małżeństwa, co w świetle wszystkich poprawek wyklucza adopcję przez pary homoseksualne lub osoby żyjące samotnie. Nowy zapis ma wyeliminować dotychczasową lukę prawną, która umożliwiała adopcję osobom samotnym, które spełniały

warunki ekonomiczne i społeczne. W rzeczywistości niektóre dzieci trafiały pod opiekę osób żyjących w niesformalizowanych związkach homoseksualnych.

Poprawki w prawie mają zagwarantować, że dzieci wychowywane przez niebiologicznych rodziców będą dorastać w zgodzie z systemem wartości opartym na kulturze chrześcijańskiej oraz w zgodzie z chrześcijańską interpretacją płci. Tym samym zmiany przesądzą o prawie dzieci do tożsamości odpowiadającej płci urodzenia, co stanowi kontynuację polityki Budapesztu w stosunku do osób transpłciowych. W maju br. węgierski parlament przyjął bowiem ustawę o zakazie zmieniania płci określonej bezpośrednio po urodzeniu.

Joanna Kowalkowska

Ruch BLM chce się włączyć w prace administracji Bidena

USA \ Patrisse Cullors, jedna z założycielek ruchu Black Lives Matter, wysłała do Joe Bidena list z żądaniem spotkania. Aktivistka chce omówić przyszłą współpracę.

Czarnoskórzy są w USA od lat żelaznym elektoratem demokratów. Wiele osób uważało, że nie poprzestanie Bidena, gdyż jest on jednym z autorów reformy systemu sprawiedliwości, która według lewicy niesprawiedliwie traktuje członków czarnej mniejszości i wpływa na ich nadreprezentację w więzieniach. Podczas prawyborów to właśnie Biden jednak wygrał wśród tej grupy etnicznej, co pomogło mu pokonać konkurentów. Jeśli chodzi o obecne wybory, szacuje się, że dostał 90 proc. głosów Afroamerykanów, nieco mniej niż Clinton w 2016 r.

Cullors jest przekonana, że właśnie to dało mu zwycięstwo. „Bez ogromnego poparcia czarnoskórych mielibyśmy zupełnie inny wynik wyborów” – napisała. „W skrócie, to czarni wygrali te wybory”. Teraz chce, aby

Biden zaczął realizować ich postulaty.

Głównym postulatem BLM jest reforma policji, choć nie ma wśród nich zgody co do tego, jak ma wyglądać. Biden, jak przypominała mu aktywistka, obiecywał również dodatkowe wsparcie dla czarnoskórych dotkniętych kryzysem wywołanym pandemią. Cullors chce, żeby dotrzymał słowa w ciągu pierwszych 100 dni rządów, i obiecuje, że go z tego rozliczy.

Aktivistka chce również, żeby przedstawiciele BLM i innych podobnych lewicowych organizacji brali aktywny udział w tworzeniu polityki nowego gabinetu. „Chcielibyśmy aktywnie zaangażować się w planowanie i opracowywanie strategii przez gabinet przejściowy” – napisała. „Zabierajmy się do pracy!”.

(wm)

SARS-COV-2 ZABIŁ 50 TYS. OSÓB W WIELKIEJ BRYTANII

PANDEMIA \ To pierwszy europejski kraj, w którym liczba zgonów spowodowana pandemią koronawirusa przekroczyła 50 tys. W ciągu ostatniej doby na skutek COVID-19 zmarło tam 595 osób.

fot. Pixabay/d

fot. Twitter/d

ZŁOTY POMNIK PSA

ASZCHABAD \ Prezydent Turkmenistanu uroczystie odsłonił złoty pomnik upamiętniający jego ulubionego psa. Monument owczarka środkowoazjatyckiego stoi w stolicy Turkmenistanu, Aszchabadzie.

ŚWIAT

9

STANY ZJEDNOCZONE \ Martwi wyborcy na listach wyborczych

Coraz więcej nieprawidłowości w Pensylwanii

Obecnie Donald Trump i republikanie toczą walkę o wyjaśnienie licznych incydentów, do jakich doszło podczas głosowania w Pensylwanii. W tej sprawie pojawił się właśnie nowy wątek. Okazało się, że już w zeszłym roku władze tego stanu wiedziały o nieprawidłowościach na listach wyborczych.

Wiktor Młynarz

Pensylwania ma bardzo liberalne prawo, jeśli chodzi o głosowanie w wyborach. Osoba, która głosuje pierwszy raz, musi pokazać jakąś formę identyfikacji, ale może to być chociażby rachunek za prąd czy aktualny pasek wypłaty. Osoba, która głosowała już wcześniej, nie musi w żaden sposób potwierdzać swojej tożsamości. Prawica alarmuje od lat, że ułatwia to przekręty wyborcze, ale lewica aktywnie walczy z wszelkimi próbami uszczelnienia systemu.

Aby zagłosować, trzeba być wcześniej zarejestrowanym na listach wyborczych. Jak odkrył portal Breitbart, lewicowe władze tego stanu już w zeszłym roku miały informacje o dużej liczbie zarejestrowanych wyborców, którzy nie powinni się nigdy znaleźć na listach. Nic z tym jednak nie zrobiły.

Dziennikarzom udało się dotrzeć do raportu przygotowanego przez stanowy Departament Audytora Generalnego, którego pracownicy badali listy wyborcze od stycznia 2016 do kwietnia 2019 r. Jego autorzy już na wstępie zaznaczyli, że ich

raport nie jest pełny, gdyż stanowy Departament Stanu, Departament Transportu i cztery komisje wyborcze odmówiły jakiegokolwiek współpracy. Mimo to audytorom udało się znaleźć liczne nieprawidłowości. Znaleźli na przykład niemal 24,5 tys. wyborców zarejestrowanych na numer prawa jazdy, który został użyty już przy rejestracji innego wyborcy.

Audytorzy stwierdzili również, że co najmniej 2991 zarejestrowanych wyborców już nie żyje i powinno być usuniętych z list. Udało im się potwierdzić, że w wypadku co najmniej 2094

Stanowy oddział Partii Republikańskiej w Pensylwanii odkrył, że „zagłosowało” co najmniej 840 osób mających 101 lat i więcej, z czego 39 wyborców byłoby tak starych, że pamiętałyby wojnę secesyjną | fot. RACHEL WISNIEWSKI/Reuters/Forum

z nich do sekretarza stanu wysłano ich akty zgonu. Pomimo tego zmarli nie zostali z nich skreśleni.

Nieco wcześniej organizacja pozarządowa Public Interest Legal Foundation pozwiała w tej sprawie władze stanu do sądu. Ich analiza wykazała, że na listach wyborczych było co najmniej 21 tys. osób nieżyjących. Nie wiadomo, w imieniu ilu z nich faktycznie oddano głosy, ale stanowy oddział Partii Republikańskiej

odkrył, że „zagłosowało” co najmniej 840 osób mających co najmniej 101 lat, z czego 39 byłoby tak starych, że pamiętałyby wojnę secesyjną. Te dane zapewne zostaną użyte w sądzie, gdy Trump będzie walczył o ponowne przeliczenie głosów – tym razem w obecności republikańskich obserwatorów. Ponowne przeliczenie głosów ma się odbyć w Georgii. Innym stanem, w którym może mieć miejsce tzw. recount, jest Nevada.

Rzecznik TSUE krytycznie o automatycznym odrzucaniu ENA

LUKSEMBURG \ Według oceny rzecznika generalnego Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) Camposa Sáncheza-Bordona pojawienie się pewnych nieprawidłowości dotyczących niezależności wymiaru sprawiedliwości nie uzasadnia automatycznego odrzucania realizacji europejskich nakazów aresztowania przez inne kraje członkowskie.

Opublikowana w tym tygodniu opinia rzecznika Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej jest reakcją na pytania niderlandzkiego sądu rejonowego w Amsterdamie skierowanego do TSUE.

Chodziło o ustalenie, czy obecne okoliczności uzasadniałyby odmowę przekazania osoby, którego domaga się sąd tego państwa, bez potrzeby szczegółowego zbadania konkretnych okoliczności każdego europejskiego nakazu aresztowania.

Warto przypomnieć, że sądy polskie wydały dwa ENA w sprawie przeprowadzenia postępowania karnego oraz wykonania kary pozbawienia wolności, które trafiły do niderlandzkich sądów. Wymiar sprawiedliwości Niderlandów wstrzymał jednak wydawanie tych osób do Polski.

Jak zaznacza rzecznik TSUE, odmowa wykonania

ENA jest wyjątkową reakcją, która powinna odpowiadać wyjątkowym okolicznościom wymagającym, ze względu na swoją wagę, ograniczenia tych zasad. Do tych wyjątkowych okoliczności zalicza się faktycznie rzeczywiste ryzyko naruszenia prawa podstawowego osoby, której dotyczy wniosek o przekazanie, do rzetelnego procesu wynikające z „systemowych lub ogólnych nieprawidłowości” w wydającym nakaz państwie członkowskim w odniesieniu do niezawisłości sądów.

Według Camposa Sáncheza-Bordona pogłębienie się ogólnych nieprawidłowości dotyczących niezależności wymiaru sprawiedliwości w Polsce nie uzasadnia automatycznej odmowy wykonania wszystkich europejskich nakazów aresztowania wydanych w tym państwie członkowskim.

Decydujące znaczenie ma to, czy wydający nakaz organ sądowy zachowuje niezawisłość w zakresie decydowania o sytuacji tej osoby bez ingerencji z zewnątrz, gróźb lub nacisków.

Rzecznik generalny przypomniał, że automatyczna odmowa wykonania ENA jest możliwa jedynie w przypadku, gdy Rada Europejska stwierdzi poważne i trwałe naruszenie przez wydające nakaz państwo członkowskie zasad określonych w art. 2 TUE, na których opiera się Unia Europejska.

Warto zauważyć, że opinia rzecznika generalnego nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Samo zaś orzeczenie w trybie prejudycjalnym TSUE ma wydać jeszcze w tym roku.

.....
Paweł Kryszczak

Polonia świętuje niepodległość

ROCZNICE \ Pomimo restrykcji związanych z pandemią koronawirusa SARS-CoV-2 Polonia upamiętniła odzyskanie niepodległości sprzed 102 lat. Tym razem świętowanie przybrało inną formę.

W środę, w dniu obchodów 102. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości, na mogiłach Polaków w całej Rosji zapłonęły znicze. W ten sposób rosyjskie duchowne i polskich dyplomatów oddała hołd rodakom, którzy zginęli, walcząc o wolną i suwerenną Polskę. W tym samym czasie setki Polaków mieszkających za granicą uczciły bohaterów, biorąc udział w corocznych Polonijnych Biegach Niepodległości. W akcję zaangażowali się patrioci ze Szwecji, z Irlandii, Rosji, Białorusi, Ukrainy, a nawet z Brazylii. Z kolei kilka dni wcześniej w bazylice św. Pankracego w Rzymie Polacy zgromadzili się na uroczystej mszy w intencji ojczyzny i uczcili święto katedralnym koncertem pieśni patriotycznych.

O obchodach szczególnego dnia nie zapomnieli zagraniczni dyplomaci. Życzenia Polakom złożyli m.in. premier Litwy Saulius Skvernelis, publikując nagranie „Mazurka Dąbrowskiego” w wykonaniu chóru litewskiej dyplomacji, szef łotewskiego MSZ Edgars Rinkevics oraz prezydent Ukrainy Wołodymyr Zełenski. W Brukseli w pobliżu unijnych instytucji wywieszono polskie flagi. Ze względu na reżim sanitarny nie zorganizowano tradycyjnego przyjęcia w Stałym Przedstawicielstwie przy UE, jednak stali uczestnicy bankietu mogli odebrać w siedzibie plakat z flagą narodową oraz poczęstunek na wynos. W środę wieczorem polskie barwy narodowe pojawiły się na najwyższym budynku świata – Burż Chalife w Dubaju.

.....
(jk)

OPINIE

4-6 POLSKA

7

OBRONA NARODOWA

8-9

ŚWIAT

10-12

GOSPODARKA

13

KULTURA

14-15

PUBLICYSTYKA

16

PODRÓŻE

17

ŚRODOWISKO

19-20

SPORT

MOTORYZACJA \ Ponad 11 tys. samochodów VW, Audi i Škody wymaga naprawy

Groźne usterki w autach koncernu Volkswagen

W ostatniej dekadzie października do serwisów wezwano właścicieli ponad 11 tys. pojazdów niemieckiego koncernu Volkswagen. Powodem są niebezpieczne usterki wykryte w samochodach, takie jak wadliwe zaczepy pasa bezpieczeństwa, brak blokady haka holowniczego czy źle zamontowana rama siedzenia.

Adam Maciejewski

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zamieścił niedawno serię komunikatów o akcjach serwisowych prowadzonych przez koncern Volkswagen. W dziesięciu wiadomościach opublikowanych od 20 października informowano o usterekach w różnych modelach Audi, VW i Škody. Łącznie do naprawy muszą trafić 11 153 samochody.

Usterki mają różny charakter. Od zamontowanej odwrotnie tapicerki oparcia fotela, przez wadliwe zaczepy pasa bezpieczeństwa, brak blokady haka holowniczego, aż po źle zamontowaną ramę siedzenia czy niedostatecznie zabezpieczone przed wysunięciem zagłówki.

Największa grupa poszkodowanych to nabywcy volkswagenów polo | fot. mat. pras./d

Z komunikatów UOKiK wynika, że największą grupą poszkodowanych są nabywcy 7806 niedrogich volkswagenów Polo i Up!. Wyprodukowane od października 2015 r. do końca lipca 2017 r. auta wypo-

sażono w ucho do holowania, które mogło zostać źle zespane. Brak odpowiedniej wytrzymałości może doprowadzić do pęknięcia ucha podczas holowania. Wtedy naprężona lina mogłaby uderzyć w osoby lub

przedmioty, co zwiększa ryzyko wypadków i obrażeń.

Na drugim miejscu pod względem liczbowym znalazła się wada 1577 modeli Arteon, Golf, Passat i T-Roc. W autach wyprodukowanych w Niem-

cech od maja do sierpnia 2018 r. nieprawidłowo mogła zostać zamontowana prowadnica zagłówka tylnego siedzenia. W chwili wypadku zagłówek może nie zapewnić odpowiedniej ochrony.

Na trzeciej pozycji jest 715 modeli VW Caddy, produkowanych w Niemczech od 10 lipca do 29 listopada 2018 r. W tych autach perforację tapicerki oparcia ułożono w odwrotną stronę, uniemożliwiając prawidłowe otwarcie poduszki. Właściciele wszystkich objętych akcjami serwisowymi samochodów będą także listownie zapraszani do autoryzowanych stacji obsługi na bezpłatne naprawy.

Jakub Faryś, prezes Polskiego Związku Przemysłu Motoryzacyjnego (PZPM), uważa, że częstotliwość tego rodzaju akcji naprawczych w Polsce jest generalnie niska w porównaniu z wielkością sprzedaży oraz liczbą nowych odmian i modeli wprowadzanych co roku do sprzedaży. – Może się zdarzyć, że dostawca niektórych podzespołów ma problem z jakością, czego efektem są wspomniane akcje. Produkcji wiedzy jednak, że takie działania skutkuje przyszłymi spadkami sprzedaży wskutek obniżenia zaufania do marki – stwierdził szef PZPM.

Zwiększamy niezależność na rynku ropy

SUROWCE \ W Gdańsku do użytku oddano nowe zbiorniki na ropę naftową o łącznej pojemności ponad 0,5 mln m sześć. Inwestycje pozwolą polskim rafineriom na sprowadzanie drogą morską różnorodnych gatunków surowca z wielu kierunków na całym świecie, dzięki czemu Polska czyni kolejny krok w uniezależnieniu się od ropy z Rosji.

Nowe magazyny oznaczają, że Polska baza surowcowa powiększyła się o blisko 550 tys. m sześć. pojemności na ropę naftową zlokalizowanych u wybrzeży Bałtyku. PERN – kluczowa spółka odpowiedzialna za infrastrukturę krytyczną – ukończyło właśnie drugi strategiczny projekt surowcowy.

W Terminalu Naftowym w Gdańsku do użytku trafiły cztery zbiorniki o łącznej pojemności 345 tys. m sześć. Wcześniej zakończyła się budowa dwóch o pojemności 100 tys. m sześć. w Bazie Gdańsk. Warto dodać, że jeden stutysięcznik ma pojemność porównywalną z ok. 1176 wagonami cysternowymi.

Piotr Naimski, pełnomocnik rządu do spraw strategicznej infrastruktury energetycznej, zauważa, że nowe inwestycje w połączeniu z Naftoportem w Gdańsku

zwiększają gwarancje bezpieczeństwa dostaw ropy naftowej dla polskich rafinerii i umożliwiają kolejne kroki na drodze do różnicowania kierunków dostaw i gatunków ropy.

– PERN, rozbudowując infrastrukturę logistyczną naftową i paliwową, przyczynia się do biznesowych sukcesów polskich rafinerii – podkreślił Naimski. – Mam nadzieję, że strategiczne zadania postawione przez rząd przed całym sektorem naftowo-paliwowym będą realizowane z podobnym sukcesem jak inwestycje PERN, będące tej strategii istotnym elementem – dodał.

Rozbudowa terminala i bazy w Gdańsku jest odpowiedzią na rosnące zapotrzebowanie na pojemności magazynowe ze strony polskich rafinerii, które zużywają coraz większe ilości ropy naftowej.

Inwestycje pozwolą na efektywniejszą obsługę tankowców zawijających z surowcem do Naftoportu, zwiększą możliwości separacji różnych gatunków ropy, a także zapewnią nowe pojemności klientom PERN, którzy coraz więcej surowców sprowadzają do Polski drogą morską.

Jak mówi Igor Wasilewski, prezes PERN, nowa inwestycja zapewnia Polsce swobodne dostawy ropy naftowej z dowolnego kierunku na świecie. – Infrastruktura, którą dziś posiadamy, pozwala na skuteczną dywersyfikację, a dzięki temu stabilny rozwój gospodarki – podkreśla szef PERN.

Oddane do użytku zbiorniki powiększają pojemność magazynową na ropę naftową PERN do 4,1 mln m sześć.

(p.woz.)

Rosną koszty przekopu mierzei

INWESTYCJE \ Wartość prac przy przekopie Mierzei Wiślanej wyniesie prawie 2 mld zł – oszacował rząd. Początkowo liczone, że uda się zrealizować inwestycję za 880 mln zł, jednakże wzrost m.in. cen materiałów i robót budowlanych podniósł znacząco koszty przedsięwzięcia.

Obecnie wartość programu „Budowa drogi wodnej łączącej Zalew Wiślany z Zatoką Gdańską” została oszacowana na 1 984 051 500 zł. Dzięki nowelizacji uchwały Rady Ministrów z 2016 r. wartość programu zwiększy się o 1 107 465 980 zł. Rada Ministrów ma zmienić uchwałę do końca tego roku.

Główną przyczyną wzrostu kosztów są droższe materiały i roboty budowlane. Zgodnie z szacunkami GUS ceny wzrosły o 26 proc. od 2015 r. Rozszerzony też został zakres prac, co wynikało z przyjętych rozwiązań projektowych.

Nowe elementy inwestycji, których realizacja nie była planowana w 2016 r., to m.in. likwidacja mostu pontonowego na rzece Elbląg w miejscowości Nowakowo i budowa w tym

miejscu nowego mostu zwodzonego obrotowego na Mierzei Wiślanej zamiast planowanego wcześniej mostu zwodzonego podnoszonego oraz budowa sztucznej wyspy w celu odkładu urobku z prac pogłębiarskich.

Konieczne okazało się też zaprojektowanie przy obudowie rzeki Elbląg dłuższych, niż pierwotnie przyjęto, ścianek szczelnych i mikropali kotwiących. Dodatkowo przewiduje się przebudowę dłuższego, niż zakładano pierwotnie, odcinka rzeki.

W czerwcu tego roku Marek Gróbarczyk, były minister gospodarki morskiej i żeglugi śródlądowej, skorygował już raz koszty przekopu z 880 mln zł do 992 mln zł.

(lus, PAP)

STATYSTYKA \ Produkcja przemysłowa w Polsce, wyrównana dniami roboczymi, wzrosła we wrześniu o 3,3 proc. w ujęciu rocznym po wzroście o 1,4 proc. miesiąc wcześniej – podał unijny urząd statystyczny Eurostat. Dużo gorsze dane dotyczą państw Eurolandu. Okazuje się, że produkcja przemysłowa w strefie euro we wrześniu spadła o 0,4 proc. w ujęciu miesięcznym, podczas gdy poprzednio wzrosła o 0,6 proc.

GAZ \ Ponadpartyjne porozumienie w Kongresie USA w sprawie sankcji

Biden nie pomoże ukończyć Nord Streamu 2

Izba Reprezentantów i Senat Stanów Zjednoczonych uzgodniły formułę poszerzenia sankcji wobec Nord Streamu 2. Mają one objąć ubezpieczycieli gazociągu oraz firmy certyfikujące jego techniczną gotowość do pracy. To oznacza, że jeśli nawet udałoby się ukończyć budowę Nord Streamu 2, to nie mógłby być eksploatowany i stałby pusty.

Jan Kamieniecki

Miedzy Izłą Re-
prezentantów
a Senatem USA
doszło do porozu-
mienia w sprawie rozsze-
rzenia sankcji dotyczących
Nord Streamu 2 w usta-
wie o wydatkach obron-
nych (NDAA) na rok podat-
kowy 2021 – poinformowała
agencja Bloomberg. Ustawa
prawdopodobnie zostanie
przegłosowana w najbliż-
szych tygodniach. Aby mo-
gła wejść w życie, musi być
jeszcze podpisana przez pre-
zydenta.

Zgodnie z procedowanym
projektem sankcji objęte ni-
mi mogą zostać firmy euro-
pejskie nie tylko bezpośred-
nio zaangażowane w budowę

Nord Streamu 2 – jak było to
dotychczas – lecz także firmy
ubezpieczające statki uży-
wane do budowy gazociągu,
porty serwisujące je i firmy
wydające certyfikaty, umoż-
liwiające rozpoczęcie korzy-
stania z gazowej magistrali.

Agencja podała, że uzgod-
nione sankcje są zaplanowa-
ne zgodnie z wcześniejszy-
mi propozycjami grupy se-
natorów, z republikaninem
Todem Cruzem i demokratą
Bobem Mendezem na cze-
le. Nie przewidują nakłada-
nia sankcji bezpośrednio na
stronę niemiecką. Przeciwni
są temu politycy z Partii De-
mokratycznej, ale republika-
nie nie wykluczali wcześniej
takiego kroku.

Oznacza to, że przygoto-
wywane sankcje nie uderzą

Joe Biden zamierza kontynuować sprzeciw wobec Nord Streamu 2
| fot. JONATHAN ERNST/Reuters/Forum

w administrację niemiecką,
lecz jedynie w firmy, które
mogłyby umożliwić ukoń-
czenie Nord Streamu 2. We-
dług Bloomberga zawarte
w Kongresie ponadpartyjne
porozumienie zdecydowanie
utrudni możliwość ukończe-
nia kontrowersyjnego gazo-
ciągu i jego eksploatację.

Rosyjska agencja RIA No-
vosti zastanawia się, jakie
podejście do budowy Nord
Streamu 2 będzie miał Joe
Biden, który nieoficjalnie
wygrał wybory prezyden-
ckie w USA. Powołując się na
swojego informatora, agen-
cja twierdzi, że ukończe-
nie inwestycji jest możliwe,
ponieważ Biden nie jest po-
wiązany z amerykańskim
przemysłem naftowo-ga-
zowym i może negocjować
z Rosjanami w sprawie ga-
zociągu.

Prawdopodobnie to tyl-
ko spekulacje i pobożne ży-
czenia, ponieważ w połowie
października sztab Joeego Bi-
dena przesłał polskim me-
diom oświadczenie, w któ-
rym zapewniał, że jeśli wy-
gra on wybory, to zamierza
kontynuować sprzeciw wo-
bec Nord Streamu 2 i będzie
się starał wzmocnić ener-
getyczną niezależność Europy.

(PAP)

Firmy obawiają się kolejnego lockdownu

BADANIE \ Ponownie wprowadzane obostrzenia związane ze wzrostem zakażeń koronawirusem nie pozostaną bez wpływu na kondycję przedsiębiorstw. Przyszłość w czarnych barwach najczęściej widzą branża transportowa, usługi i najmniejsze podmioty gospodarcze – wynika z badania zrealizowanego na zlecenie Rejestru Dłużników BIG InfoMonitor.

Wprowadzone obostrze-
nia (na razie do 29 listopa-
da) i perspektywa kolejnego
lockdownu powodują niepo-
kój wielu polskich przedsię-
biorców. Na ile przedsiębior-
cy szacują szanse przetrwa-
nia w przypadku ponownych
obostrzeń, próbuje odpowie-
dzieć badanie BIG InfoMoni-
tor. Według niego jedna na
pięć firm oceniła swoje moż-
liwości na pół roku, 15 proc.
nawet na dłużej, ale 28 proc.
ten termin zawężyło co naj-
wyżej do kwartału.

Gdyby podzielić te od-
powiedzi w zależności od
wielkości firm, to zaledwie
trzymiesięczną perspektywę
wśród mikrofirm widzi
nawet 34 proc. badanych,
30 proc. małych i 22 proc.
średnich. W ujęciu branżo-
wym największym pesymi-
stą jest branża transportowa
(38 proc.) i usługi (29 proc.).

– Uderzający w wynikach
badania jest fakt, że przyszłość
staje się coraz bardziej mgli-
sta, dziś co czwarty przed-
siębiorca właściwie nie po-
trafi przewidzieć, jak długo
jest w stanie wytrwać i czy
mu się to uda. W badaniu
przeprowadzonym pół roku
wcześniej mówiło tak 8 proc.
ankietowanych – komentuje
Sławomir Grzelczak, prezes
BIG InfoMonitor.

Pewnym optymizmem może
napawać to, że prawie dwie
trzecie respondentów badania
zadeklarowało, iż ma oszczęd-
ności (niewielkie – 41 proc.,
spore 17 proc.), które z pew-
nością pozwolą im mierzyć się
z kryzysową sytuacją.

Na pewno sytuacja wielu
firm byłaby gorsza, gdyby nie
wsparcie w ramach tarcz an-
tykryzysowych. Badanie BIG
InfoMonitor pokazuje, że rzą-
dowe programy pomocowe

trafiły do 76 proc. firm sektora
MŚP. Niemal co trzeci przed-
siębiorca uznał, że wszyst-
ko co najgorsze ma już za so-
bą i jego firma poradzi sobie
w nowej sytuacji, a co czwar-
ty stwierdził, że nie będzie
źle. Z kolei 20 proc. firm zwraca
uwagę, że popyt wciąż jest
na tyle niski, że trudno będzie
przetrwać bez pomocy.

– Najwięcej obaw wyraża-
ją firmy z branży transporto-
wej. Co trzecia uważa, że po
zakończeniu rządowego pro-
gramu pomocowego będzie
trudno przetrwać ze wzglę-
du na brak perspektyw na
zwiększenie popytu na ich
usługi. 15 proc. firm w tej
branży obawia się, że koniec
wsparcia może oznaczać dla
nich upadłość. Niewiele lepiej
jest też w usługach – podkre-
śla Sławomir Grzelczak.

(ar)

Zarobki prezesów wciąż wysokie

FINANSE \ Roczne zarobki członków zarządów spółek giełdowych w 2019 r. nieznacznie wzrosły i wynosiły 1 mln 48 tys. zł. Członkowie rad nadzorczych dostawali średnio 84 tys. zł rocznie, to zaś oznacza lekki spadek, bo rok wcześniej zarabiali rocznie 85 tys. zł.

Jak wynika z raportu „Wy-
nagrodzenia członków zarzą-
dów i rad nadzorczych spółek
giełdowych 2019”, wciąż wi-
doczna jest znaczna różnica
pomiędzy wynagrodzeniami
prezesów i członków zarzą-
du. Przeciętna pensja członka
zarządu stanowi ok. 70 proc.
uposażenia prezesa. Podane
przez analityków firmy PwC
zarobki zarządów są tylko
medianą. To oznacza, że do-
kładnie połowa zarabiała wię-
cej zaś druga połowa mniej
niż podany 1 mln 48 tys. zł.

Najlepiej płać członkom
swoich zarządów i rad nad-
zorczych spółki sprzedają-
ce dobra szybkozbywalne
(FMCG) oraz firmy finansowe.
Na drugim biegunie znalazła
się branża informatyczna IT.
Niskie wartości wynagrodzeń
w tym sektorze, potocznie ko-
jarzonym z wysokimi płaca-
mi, wynikają z dość częstego

(a.mac.)

zasiadania we władzach wła-
ścicieli czy założycieli bizne-
su. Jak wyjaśniają eksper-
ci PwC, udział we władzach
firm stwarza możliwość uzy-
skiwania pieniędzy ze spółki
także w inny sposób niż wy-
nagrodzenie za pracę.

W 2019 r. nie uległa zmia-
nom struktura demograficz-
na zarządów. Zmniejszyły
się natomiast dysproporcje
w wynagrodzeniach kobiet
i mężczyzn. Mężczyzna ja-
ko członek zarządu przecięt-
nie mógł liczyć na wynagro-
dzenie zasadnicze w wyso-
kości 876 tys. zł. Kobieta na
równorzędnym stanowisku
otrzymała 862 tys. zł. W po-
równaniu z 2018 r. zauważy-
mo nieznaczny spadek udziału
osób o zagranicznym obywa-
telstwie wśród członków za-
rządu (z 13 proc. do 9 proc.).

FINANSE \ Czy rząd zrekompensuje podwyżki cen energii elektrycznej?

Możliwe, że gaz i prąd zdrożeją

Blisko 900 tys. odbiorców energii elektrycznej i ponad 265 tys. odbiorców gazu w Polsce kupuje je od wybranego przez siebie sprzedawcy. Według URE pandemia zmniejszyła zainteresowanie odbiorców zmianą dostawcy. Jednak początek nowego roku może to zmienić, bo zapowiadają się podwyżki cen prądu i gazu.

Mariusz Andrzej Urbanke

Z danych Urzędu Regulacji Energetyki wynika, że od stycznia do końca września br. na zamianę sprzedawcy gazu zdecydowało się ponad 21 tys. klientów. Jest to wyjątkowo niski poziom zmian w porównaniu do lat ubiegłych. W ostatnich dwóch latach sprzedawcę gazu zmieniało bowiem co roku ok. 53 tys. odbiorców.

Działo się tak głównie dlatego, że konkurencja wobec PGNiG rosła. Włączyły się w nią nawet spółki energetyczne, takie jak Tauron, które oferują gaz tańszy o 5 proc. od dominującego na naszym rynku PGNiG. – Jednak dzięki temu, że URE zatwierdził niższą o 10,6 proc. taryfę PGNiG, wielu klientów zrezygnowało ze zmian – uważa Ad-

rian Ostrowski, analityk finansowy.

Jednak taryfa ta będzie obowiązywała tylko do 31 grudnia br. i może nie zostać przedłużona, bo Gazprom złożył do PGNiG wniosek o renegotiację ceny kontraktowej gazu dostarczanego na podstawie kontraktu jamalskiego z 1996 r. w „kierunku jej podwyższenia”. PGNiG uważa, że wniosek ten jest niezasadny, ale ceny surowców rosną, więc nie wiadomo, co dalej z cenami gazu.

– Może też dojść do podwyżek cen energii elektrycznej, choć z powodu pandemii jej zużycie i ceny na giełdach spadły – zaznacza Ostrowski. Wiąże się to z nową opłatą od 2021 r., która ma pokrywać koszty funkcjonowania rynku mocy w Polsce. Do najbliższego poniedziałku sprzedawcy prądu mogą

Energia elektryczna może zdrożeć. Czy rząd zrekompensuje te podwyżki?
| fot. Pixabay/d

też składać do prezesa URE wnioski dotyczące taryf na przyszły rok dla odbiorców indywidualnych.

Dotychczas zrobiło to dwóch sprzedawców: Enea i PGE Obrót. URE czeka na wnioski Tauronu i Energi. – PGE, największa grupa energetyczna w Polsce, jak i pozostałe spółki chcą wyższych stawek w związku z ponoszonymi kosztami modernizacji elektrowni związanymi z polityką Zielonego Ładu i wymogami KE – podkreśla analityk.

Dodaje, że URE w sytuacji kryzysu zapewne nie zaakceptuje proponowanych podwyżek, ale koszty funkcjonowania rynku mocy w Polsce i tak mogą wpłynąć na nasze rachunki. Koszt opłaty dla odbiorców indywidualnych może wynieść ok. 90 zł na rok. – Rząd planuje jednak wyzerowanie tej opłaty – dodaje analityk.

Za rok gospodarka dynamicznie odbije

PROGNOZY \ Inflacja w przyszłym roku spadnie do 2,6 proc., a PKB wzrośnie o 3,1 proc. – prognozuje Narodowy Bank Polski. Do przywrócenia pełnej aktywności gospodarczej w Polsce dojdzie w ciągu roku, a bardziej dynamicznego odbicia gospodarki można się spodziewać pod koniec 2021 r. – uważają eksperci NBP.

Zgodnie z listopadową prognozą NBP w tym roku inflacja wyniesie 3,4 proc. W lipcu br. centralny bank przewidywał tegoroczną inflację w wysokości 3,3 proc. Z kolei w przyszłym roku – według aktualnych szacunków NBP – inflacja spadnie do 2,6 proc. wobec spodziewanego podczas lipcowej prognozy wskaźnika w wysokości 1,5 proc.

NBP ponadto teraz prognozuje, że 2020 r. zamknie się recesją w wysokości 3,5 proc., podczas gdy wcześniej spodziewał się, że spadek wyniesie 5,4 proc., natomiast w przyszłym roku PKB wzrośnie o 3,1 proc. wobec lipcowej prognozy wzrostu w wysokości 4,9 proc.

– Nasza listopadowa projekcja inflacji i wzrostu gospodarczego NBP zakłada, że do przywrócenia pełnej aktywności gospodarczej w Polsce dojdzie w ciągu roku – poinform-

ował dyrektor Departamentu Analiz Ekonomicznych NBP Piotr Szpunar. – Założyliśmy, że w przyszłym roku będą miały miejsce kolejne fazy luzowania ograniczeń i restrykcji. Poszczególne ograniczenia będą miały coraz mniejszy wpływ na aktywność gospodarczą. Przyjęliśmy takie założenie, że mniej więcej w ciągu roku uda się opanować skutki epidemii na tyle, żeby działalność gospodarcza mogła swobodnie odbić – dodał Szpunar.

Podkreślił, że wprawdzie z powodu kolejnej fali restrykcji związanych ze wzrostem liczby zarażeń NBP musiał w ostatnich dniach zrewidować swoje prognozy, ale przyznał jednocześnie, że gospodarka polska pokazała niesamowity dynamizm, co było widać w trzecim kwartale. – Luzowanie polityki pieniężnej istotnie przyczyniło się i nadal będzie się przyczyniać

do poprawy aktywności gospodarczej – zaznaczył szef analityków NBP.

Jego zastępca Jacek Kotłowski powiedział, że bardziej dynamicznego odbicia gospodarki można spodziewać się dopiero pod koniec przyszłego roku. – Zakładamy, że najgorszy będzie listopad, potem w grudniu będziemy mieli poprawę. Ale jest bardzo prawdopodobne, że po zimowych feriach zostaną wprowadzane ponowne ograniczenia, bo po okresie rozluźnienia dojdzie do ponownego wzrostu liczby zachorowań – powiedział.

– Niestety, przez pierwszą połowę 2021 r. będzie nam towarzyszyło ryzyko ostrzejszego przebiegu epidemii, czyli bardziej radykalnych lockdownów czy nawet kwarantanny narodowej – dodał Kotłowski.

.....
(jak, PAP)

Dwie bankowe marki znikną z rynku

PIENIĄDZE \ W najbliższym czasie dwie bankowe marki znikną z rynku, co wiąże się z ważnymi zmianami dla klientów T-Mobile Usługi Bankowe oraz BGŻOptima. Pierwszy z banków zostanie wchłonięty przez Alior Bank, zaś BGŻOptima przez BNP Paribas.

Oba przejmujące banki zapewniają, że nie wiąże się to z większymi problemami dla klientów. Trzeba jednak zadbować o pewne sprawy, głównie o podanie swoim współpracownikom, klientom czy partnerom informacji o nowych rachunkach w nowym banku.

Likwidację T-Mobile Usługi Bankowe (TMUB) i wchłonięcie go przez Alior Bank przewidziano na 29 listopada br. Od tego dnia wszystkie usługi z TMUB zostaną przeniesione do bankowości internetowej Alior Banku i aplikacji Alior Mobile.

Warto dodać, że Alior Bank jest aktywny na rynku przejęć. 1 kwietnia 2019 r. przejął SKOK Jaworzno. Nastąpiło też połączenie działalności operacyjnej Alior Banku i działalności przejętej z Banku BPH oraz fuzja z Meritum Bankiem.

Dzięki fuzjom liczba klientów Alior Banku jest coraz

większa. – Doceniają oni bank zarówno za ofertę produktową, jak i za rozwiązania technologiczne – mówi Iwona Duda, wiceprezes zarządu Alior Banku. Liczba klientów indywidualnych banku wzrosła o blisko 200 tys., licząc rok do roku. W III kwartale zanotowano 6-proc. wzrost liczby nowych rachunków z kartą debetową oraz 4-proc. wzrost liczby klientów z systematycznymi wpływami.

Jeśli natomiast chodzi o klientów banku BGŻOptima, to wyłączenie usług zaplanowano na 4 grudnia. BNP Paribas już na początku października poinformował klientów BGŻOptima o zmianach. Zapowiedział, że wyłączy stary system bankowości internetowej Pl@net, w którym działa BGŻOptima, a klientów przeniesie do nowego systemu – GOOptima.

.....
Mariusz Andrzej Urbanke

NAGRODY MEDIÓW PUBLICZNYCH \ Historyk prof. Andrzej Nowak nominowany jest do Nagrody Mediów Publicznych za znakomite prace badawcze i działalność edukacyjną odpowiadającą na „fundamentalne pytanie: czym była i czym jest polskość”, przede wszystkim za cykl „Dzieje Polski” należący do „najważniejszych polskich książek ostatnich dziesięcioleci”. Laureatów poznamy w poniedziałek.

gpcodziennie.pl
www.niezalezna.pl PIĄTEK 13 LISTOPADA 2020

KULTURA

13

PROGRAM EDUKACYJNY \ Marzenia o niepodległej Rzeczypospolitej

Niezmieennie dumni i biało-czerwoni

Media Strefy Wolnego Słowa przygotowały dla Państwa kolejny program edukacyjno-muzyczny spod szyldu „Dumni Biało-Czerwoni”. Produkcja „Dumni Biało-Czerwoni. Droga do Niepodległości” jest dostępna na platformie YouTube, vod.gazetapolska.pl oraz portalu Niezależna.pl.

Kadr z kolejnej odsłony projektu zatytułowanego „Dumni Biało-Czerwoni”, w ramach którego chcemy w interesujący sposób promować wiedzę o ważnych wydarzeniach w historii naszej ojczyzny | fot. Bartosz Kalich/Gazeta Polska

Na 123 lata Polska zniknęła z map Europy i świata po trzecim rozbiórce dokonany w 1795 r. Nasi przodkowie nigdy nie pogodzili się z utratą ojczyzny. Polskość krzewiono pomimo surowych represji ze strony trzech zaborców. Wybuchły powstania zbrojne. Marzenie o niepodległej Rzeczypospolitej ziściło się dopiero w 1918 r. 11 listopada ucichły strzały z karabinów i armat na frontach I wojny światowej. Tego samego dnia powołana przez zaborców Rada Regencyjna dokonała pierwszego niezależnego aktu politycznego, przekazując władzę zwierzchnią przybyłemu dzień wcześniej z Magdeburga Józefowi Piłsudskiemu. Data ta uznana została za moment odzyskania przez Polskę niepodległości po 123 latach spędzonych pod jarzmem zaborców.

„Niepodobna oddać tego upojenia, tego szalu radości, jaki ludność polską w tym momencie ogarnął. Po 120 latach przysły kordony. Własne państwo! Cztery pokolenia nadaremno na tę chwilę czekały, piąte doczekało” – opisał tamten dzień Jędrzej Moraczewski, współpracownik Józefa Piłsudskiego. Jednak walka o wolność i suwerenność Polski była procesem złożonym i długoletnim. Bronić praw do własnego państwa musieliśmy także zaraz po 11 listopada 1918 r. Te tematy poruszone są w najnowszym odcinku programu „Dumni Biało-Czerwoni. Droga do Niepodległości”. W produkcji znalazły się rozmowy z historykami, którzy tłumaczyli m.in. zawile relacje między ojcami wolności.

Główny spór polityczny i ideowy tego okresu miał miejsce między Józefem Piłsudskim a Romanem Dmowskim. Postacie z pozoru bardzo różniące się i z pozoru walczą-

ce ze sobą na śmierć i życie. Natomiast jeśli przeanalizujemy wypowiedzi obu polityków, to okaże się, że darzyli się oni sporym szacunkiem. Jest taka wypowiedź Piłsud-

skiego, który mówi, że on na razie schodzi ze sceny, ale dał karty Romanowi Dmowskiemu, a on będzie wiedział, jak zagrać. Piłsudski wypowiedział to przed aresztowaniem

go przez Niemców – tłumaczy Jan Engelgard, kierownik Muzeum X Pawilonu Cytadeli Warszawskiej. W materiale nie mogło zabraknąć również historii Legionów Polskich. – Najśłynniejsza szarża XX w. to szarża Legionów Polskich pod Rokitną, gdzie szwadron jazdy uderzył na rosyjskie okopy – opowiada Piotr Wilkosz z Muzeum Narodowego w Krakowie. Z kolei prof. Wiesław Wysocki opowiedział o powstaniach styczniowym i wielkopolskim, które skutkowały przyłączeniem tych terenów do Rzeczypospolitej. – Powstanie wielkopolskie wybuchło spontanicznie w związku z wizytą Ignacego Paderewskiego w Poznaniu. Niemcy nie wytrzymali tej atmosfery, jaką Polacy zgotowali Paderewskiemu. Zaczęli prowokować, niszczyć flagi. Zryw wybuchł nieoczekiwanie – mówi prof. Wysocki.

To kolejna odsłona projektu zatytułowanego „Dumni Biało-Czerwoni”, w ramach którego chcemy w interesujący sposób promować wiedzę o ważnych wydarzeniach w historii naszej ojczyzny.

Niezależna.pl, sk

Camerimage w sieci

KINO \ Jutro rozpoczyna się Międzynarodowy Festiwal Filmowy EnergaCAMERIMAGE. Oczywiście online. W programie m.in. polskie „Bankier” i „Śniegu już nigdy nie będzie” oraz włoski „Pinokio”.

Tegoroczna 28. edycja odbędzie się od 14 do 21 listopada na stronach online.energacamerimage.pl. – Festiwal będzie realizowany wyłącznie online, ale cieszę się, że w ogóle będziemy mogli się spotykać i rozmawiać za pośrednictwem nowych technologii. W tym roku pokażemy 175 filmów. W konkursie głównym jest ich 12. Konkursów będzie 10. Nic się nie zmieniło w stosunku do tego, co realizowaliśmy w poprzednich latach.

Będą konkursy debiutów operatorskich i reżyserskich, będzie konkurs filmów polskich, wideoklipów. Będzie konkurs studencki czy konkurs filmów reklamowych Unii Europejskiej realizowany pod patronatem Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego – mówi Marek Żydowicz, dyrektor festiwalu EnergaCAMERIMAGE. – Pozostaje nam przenieść się do świata wirtualnego. O tym, że festiwal odniesie kolejny

We wtorek o godz. 19.45 pokaz polskiego kandydata od Oscara „Śniegu już nigdy nie będzie” | fot. mat. pras./d

sukces w tych trudnych warunkach, jestem przekonany. Z większym apetytem wrócimy do normalnej formuły, kiedy będziemy mogli spotkać się z tysiącami młodych ludzi z całego świata, którzy przyjeżdżają do naszego województwa. Ta plejada gwiazd w ubiegłym

roku to wielkie wyróżnienie i promocja – mówi Piotr Całbecki, marszałek województwa kujawsko-pomorskiego.

W tym roku jednym z festiwalowych gości online będzie aktor Johnny Depp, który ostatnio słynie ze skandali obyczajowych, ale będzie też

George Clooney, Viggo Mortensen czy operator filmowy Vittorio Storaro. Do udziału w festiwalu upoważnia płatna karta wstępu.

EnergaCAMERIMAGE to festiwal, który szczególnie docenia twórców zdjęć. – Rola autorów zdjęć filmowych i ich znaczenie jako osób mających wkład w wizualny efekt całości – ostateczny kształt obrazu filmowego – jest zwykle niedoceniana. A jednak tworzenie filmów przy użyciu kamery sięga źródeł kinematografii oraz narracji filmowej i tak samo jak fabuła kreuje znaczenie. Nie byłoby to możliwe bez wyjątkowej sztuki autorów zdjęć filmowych – mówi dyrektor festiwalu Marek Żydowicz.

(sk. mat. pras.)

OPINIE

4-6

POLSKA

7

OBRONA NARODOWA

8-9

ŚWIAT

10-12

GOSPODARKA

13

KULTURA

14-15

PUBLICYSTYKA

16

PODRÓŻE

17

ŚRODOWISKO

19-20

SPORT

fot. Wikipedia/d

Erik von Kuehnelt-Leddihn

(1909–1999) austriacki myśliciel, pisarz i dziennikarz katolicki

\\ Ogromna różnica między politykiem a mężem stanu polega na tym, że dla polityka najważniejszy jest ponowny wybór lub sukces wyborczy [...], dla męża stanu zaś dobro jego kraju [...]. \\

POLEMIKA \ Dyplomacja jest instrumentem wdrażania polityki, a nie polityką – polityka jest zaś sztuką wyboru

RP wobec USA doby Donalda Trumpa

Na portalu Onet.pl 7 października ukazał się artykuł Bogusława M. Majewskiego, byłego dyplomaty RP i UE, będący krytyką mojej tezy postawionej w artykule pisany w 2019 r. (czego autor artykułu wyraźnie nie jest świadomy), a zawartej w opinii, że Polska w polityce wobec USA powinna postawić na scenariusz zwycięskiego przejścia Donalda Trumpa przez próbę grożącego mu wówczas impeachmentu i jego reelekcji w 2020 r. Teza ta, przypomniana przez jednego z tweeterowiczów w postaci fotokopii fragmentu mojego artykułu sprzed roku, stała się podstawą do dyskusji.

Przemysław
Żurawski
vel Grajewski

Istotą każdej dyplomacji jest przewidywanie i realizowanie różnych scenariuszy politycznych oraz takie kształtowanie strategii i taktyki, by w efekcie ich wdrażania każdy odbiorca celowy miał poczucie, że cieszy się niepodzielną uwagą – napisał pan Majewski. Myli się.

Dyplomacja jest „teatrem politycznym”, który dobrze odegrany, powinien rzeczywiście dać ten rezultat, o którym wspomina on w przytoczonym fragmencie. Polityka jest jednak czymś innym niż dyplomacja. Jest sztuką wyboru strategicznej linii postępowania i wskazania celu – także strategicznego, który chcemy osiągnąć, realizując daną linię. Ponieważ zaś nie ma polityki bez kosztowej i niezawierającej w sobie ryzyka, na proces decyzyjny musi składać się kalkulacja kosztów, korzyści, ryzyka i zmienności sytuacji w czasie. Ocena sytuacji i wynikające z niej decyzje muszą być nieustannie aktualizowane. Krytyka decyzji sprzed roku z założeniem, że w ciągu następnych 12 miesięcy żadne inne nie były podejmowane, jest niepoważna.

O czym w istocie rozmawiamy?

Pan Majewski napisał: „Czy jest (...) możliwe, że (...) wyrażone przez pana Żurawskiego vel Grajewskiego zero-jedynkowe podejście do kwestii »poparcia dla jednego kandydata«, w wyjątkowo wyrównanym biegu wyborczym w USA, jest de facto oficjalnym stanowiskiem i przyjętą strategią polskiego rządu!?”. Pan Majewski napisał krytykę mojego tekstu, najwyraźniej nie widząc go na oczy. To błąd – grozi kompromitacją w postaci zwalczania tez, które samemu się postawiło i „włożyło w usta polemisty”, by go tym łatwiej skrytykować.

Odpowiem jednak – nie, nie jest to możliwe, gdyż nigdy

takiej opinii nie wyrażałem. Poparcie lub nie któregośkolwiek kandydata do Białego Domu nigdy bowiem, ze względów oczywistych, znanych jak sądzę także Bogusławowi Majewskiemu (te względy to brak w dyspozycji RP jakichkolwiek realnych instrumentów oddziaływania na proces wyborczy w USA i wysokie koszty polityczne podjęcia prób takiej ingerencji), nie było przedmiotem moich rozważań. Była zaś nim polityka Polski wobec Stanów Zjednoczonych rządzonych przez Donalda Trumpa wówczas zagrożonego impeachmentem.

Najbardziej prawdopodobny scenariusz podstawą polityki

Rozważyłem w moim artykule cztery możliwe scenariusze wydarzeń (skuteczny impeachment, załamanie się impeachmentu, zwycięstwo wyborcze Trumpa i zwycięstwo wyborcze kandydata demokratów). Rekomendowałem zaś uznanie, że z próby impeachmentu prezydent Trump wyjdzie zwycięsko, co było łatwe do przewidzenia i co się potwierdziło, oraz że najbardziej prawdopodobnym scenariuszem wyborczym za rok, czyli teraz, jest reelekcja Trumpa. Konkludowałem więc, co następuje:

„Ten właśnie scenariusz (nieskuteczność impeachmentu i reelekcja) powinna za podstawę swojej polityki wobec USA przyjąć Polska. Pozostałe scenariusze należy zignorować. Są sytuacje, gdy należy obstawić jeden z możliwych wariantów dalszego biegu wydarzeń – ten najbardziej prawdopodobny – i przyjąć konieczność zapłacenia kosztów ewentualnej pomyłki. Próba pozycjonowania się z zamiarem maksymalizacji korzyści w razie ziszczenia się każdego z wzajemnie wykluczających się scenariuszy może skończyć się bowiem skutkiem odwrotnym – maksymalizacją strat i brakiem wiarygodności w czyichkolwiek oczach. Utrzymanie dotychczasowej linii polityki polskiej – tzn. dąż-

nia do ścisłego współdziałania ze Stanami Zjednoczonymi, a to znaczy z ich urzędującym prezydentem, obiecuje nam sukces. Próba asekuranckiego dystansowania się od Trumpa, obliczona na minimalizację hipotetycznych strat, w razie gdyby Polska miała paść ofiarą detrumpizacji polityki amerykańskiej po jego mało prawdopodobnym obaleniu, wiodłaby zaś do wysoce prawdopodobnych strat rzeczywistych”.

Nic tu nie ma o popieraniu tego czy tamtego kandydata, a jedynie o wyborze polityki ścisłej współpracy z USA na rzecz osiągnięcia celów leżących w interesie RP i krytyka pomysłu dystansowania się od urzędującego prezydenta światowego mocarstwa w obawie przed hipotetycznymi wówczas kosztami, które Polska mogłaby ponieść w razie zmiany lokatora Białego Domu. Uznałem, że ryzyko takie istnieje, ale korzyści wynikające z wykorzystania możliwości współpracy z USA pod przewodnictwem Trumpa przeważają nad kosztami ewentualnego ryzyka i zarówno owo ryzyko, jak i ewentualne wynikające z niego koszty warte są poniesienia. Tezę tę w całej rozciągłości podtrzymuję.

Iluzja zdolności do niedokonywania wyborów i niepodjęcia decyzji

Postulat gotowości do realizacji obu scenariuszy jednocześnie jest łatwy do sformułowania, ale w omawianym wypadku jest tylko figurą retoryczną. Dobrze to widać choćby teraz, gdy sposób złożenia przez pana prezydenta RP Andrzeja Dudę gratulacji Joemu Bidenowi za „kampanię wyborczą”, a nie „w związku ze zwycięstwem wyborczym”, jest poddawany krytyce tego samego obozu, który jednocześnie krytykuje ówczesne postawienie na współpracę z Trumpem. Wszak uznanie Bidena za prezydenta elekta, zanim uczyniły to powołane do tego instytucje państwowe Stanów Zjednoczonych i wbrew stano-

\\ Amerykańskie lobby gazowe, Pentagon i lobby zbrojeniowe będą działały na rzecz podtrzymania dotychczasowego kursu polityki USA wobec Polski. Ewentualne spory ideologiczne na osi progresywiści – konserwatyści trzeba zaś przetrzymać. To cena warta zapłacenia. Zdystansowanie się wobec Trumpa w 2019 r. pozbawiłoby nas korzyści, a bez utraty tożsamości politycznej rządu obdarzonego mandatem wyborczym Polaków nie pozwoliłoby uniknąć ewentualnych kosztów. \\

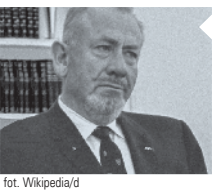
wisku urzędującego prezydenta USA, byłoby ewidentnym opowiedzeniem się po jednej ze stron sporu. Brak przedwczesnych gratulacji będzie zaś z pewnością interpretowany jako opowiedzenie się za Trumpem i czekanie na rozstrzygnięcie sądowe. Jakaż to finezyjna taktyka dyplomatyczna pozwoliłaby w tej sytuacji na stworzenie wrażenia u obu kandydatów, że „cieszą się niepodzielną uwagą”? Można dyskutować, która z wyżej zarysowanych opcji jest słuszną, ale nie można domagać się realizacji „obu scenariuszy jednocześnie”.

Koszty i korzyści

Postawienie na ścisłą współpracę z USA Trumpa przyniosło wymierne korzyści. W serii umów z 2018 r. Polska zapewniła sobie na ćwierćwiecze dostawy skroplonego gazu z USA po cenie ok. 20 proc. niższej od gazu rosyjskiego i bez ryzyka szantażu politycznego, łamiąc tym rosyjski monopol gazowy w Europie Środkowej i ukazując USA nasz kraj jako bramę do rynku gazowego Trójmorza (IT) i Ukrainy (razem ok. 150 mln konsumentów). Poparcie USA dla Trójmorza w formie politycznej i finansowej trwało nieodmiennie aż do ostatniego szczytu IT w Tallinie. W najważniejszym wymiarze – bezpieczeństwa – po deklaracjach prezydentów Dudy i Trumpa (12 czerwca 2019, 23 września 2019 i 24 czerwca 2020) 15 sierpnia br. podpisano polsko-amerykańską umowę wojskową o zwiększeniu sił USA w Polsce do ok. 20 tys. żołnierzy. Skala odstraszania militarnego wydatnie wzrosła. By nie powtórzyć błędu PO z 2009 r., popełnionego odnośnie do tarczy antyrakietowej, Sejm szybko (17 września) ratyfikował umowę, właśnie w kontekście niepewności wyników wyborów w USA.

Wnioski

Wyżej wskazane korzyści są realne i już odniesione. Koszty hipotetyczne i przyszłe, raczej w sferze atmosfery politycznej niż w świecie materialnym. Amerykańskie lobby gazowe, Pentagon i lobby zbrojeniowe będą działały na rzecz podtrzymania dotychczasowego kursu polityki USA wobec Polski. Ewentualne spory ideologiczne na osi progresywiści – konserwatyści trzeba zaś przetrzymać. To cena warta zapłacenia. Zdystansowanie się wobec Trumpa w 2019 r. pozbawiłoby nas korzyści, a bez utraty tożsamości politycznej rządu obdarzonego mandatem wyborczym Polaków nie pozwoliłoby uniknąć ewentualnych kosztów. Waga dysputy ideologicznej zależy bowiem od decyzji Waszyngtonu, a nie Warszawy.

John Steinbeck

(1902–1968) amerykański pisarz, laureat Literackiej Nagrody Nobla w 1962 r.

\\ Patrząc w przeszłość, zwykle bez trudu można ustalić moment narodzin nowej epoki, ale dla tych, którzy wtedy żyli, był to tylko kolejny dzień doczepiony do ogona dnia poprzedniego. \\

PUBL...

15

KAUKAZ \ Blizsze i dalsze następstwa przegranej przez Armenię wojny z Azerbejdżanem o Górski Karabach

Turcy znowu pod Wiedniem?

Od kiedy 9 listopada pisałem w notce „Karabach znów azerski” o zdobyciu przez Azerbejdżan kluczowego miasta Şuşa, sytuacja w tym regionie uległa znacznej komplikacji. Wprawdzie obrona terenów okupowanych przez Ormian całkowicie się załamała, a masy uchodźców runęły do Armenii nie tylko z okolic Şuşy, lecz także stolicy samozwańczej Republiki Arcach – Stepanakertu, okazało się jednak, że prezydent Azerbejdżanu İlham Əliyev nieco się pospieszył, ogłaszając odbicie całego Karabachu, gdyż do gry wchodziła się Rosja.

Jerzy Lubach

Rosja co prawda poprzednio pozostawiła swojego jedyne go wiernego sojusznika, Armenię, bez realnej pomocy wojskowej, ale teraz niespodziewanie chyba dla obu walczących stron wprowadziła swoje oddziały „wojsk pokojowych”, narzucając ponoć ustalony wspólnie z nimi i Turcją plan pokojowy.

Kłopoty Paszyniana i pozorny sukces Rosji

Spowodowało to natychmiast gwałtowne zamieszki w Armenii, gdzie niedawno wybrańca ludu premiera Paszyniana za wymuszone podpisanie tego „porozumienia” okrzyknięto zdrajcą, a tenże lud dokonał ataku na budynki parlamentu, demolując gabinet premiera. Co prawda Ormianie czują się jeszcze bardziej zdradzeni przez Rosję, ale niemal pewne jest obalenie pod takim czy innym zarzutem nielubianego w Moskwie rządu Paszyniana i zamontowanie w jego miejsce całkowicie już prorosyjskiej administracji.

Część obserwatorów uznaje to za sukces Rosji – utworzenie kosztownego i Armenii, i Azerbejdżanu drugiego Naddniestrza. Jednak nawet niektórzy rosyjscy politolodzy uważają, że to nie jest żaden sukces, tylko rozpaczliwa próba zachowania twarzy przez podupadające mocarstwo. Zwłaszcza że umowa pokojowa jest gwarantowana wspólnie przez Rosję i Turcję, mocno wspierającą Azerbejdżan, który faktycznie odzyskał większość terenów okupowanych od 1992 r. Szczegóły tych zakulisowych umów nie są znane i praktyka pokaże, co się stanie dalej w tym regionie Kaukazu.

Niepokojący wywiad

Moi azerbejdżańscy koledzy dziennikarze zwrócili mi uwagę na przeoczony przez większość obserwatorów wywiad, jakiego premier Armenii Nikol Paszy-

„Pokoju plan” dla Górskiego Karabachu wywołał gwałtowne zamieszki w Armenii, które doprowadziły do ataku na budynki parlamentu i zdemolowania m.in. gabinetu premiera | fot. Gavriil Grigorov/TASS/Forum

nian udzielił w przededniu ostatecznej klęski „Bildowi”, skarżąc się na brak wsparcia Europy. „Jeśli społeczność światowa dokona nieprawidłowej oceny geopolitycznej obecnej sytuacji w Górskim Karabachu, to przyjdzie Europie oczekiwać Turcji pod Wiedniem!” – mówił.

Słowa te nabrały dziwnego wydźwięku kilka dni później, po zamachu terrorystycznym w Wiedniu, który kosztował życie pięciu obywateli Austrii, dokonany przez młodego islamistę. Tenże „Bild” doniósł, że austriacka policja zatrzymała kilkanaście osób podejrzanych o współudziałanie z terrorystami, m.in. obywateli Federacji Rosyjskiej. Może więc ową zapowiedzianą Turcję pod Wiedniem zorganizowały nie jakieś tureckie Szare Wilki, właśnie zdelegalizowane w Austrii i Francji, lecz specjaliści z Łubianki? Rosja wprawdzie oficjalnie odmówiła Armenii wsparcia w walce o wciąż w świetle prawa między narodowego azerbejdżański Karabach, odwołując się do punktu układu sojusznictwa mówiącego tylko o „obronie terytorium Armenii”, ale może ją jednak wspierać dyskretnie.

Specyfika Azerbejdżanu

Karabach–Wiedeń, gdzie Rzym, gdzie Krym, ot, spiskowa teoria dziejów! Może. Ale media armeńskie od dłuższego czasu rozpowszechniają wieści, że po stronie azerbejdżańskiej

walczą w Karabachu przysłani przez prezydenta Turcji Erdoğana syryjscy dżihadysty, choć żadne obiektywne źródła tego nie potwierdzają. Nie bardzo wiadomo, co mieliby robić na tym specyficznym froncie, gdzie sprawdzają się jedynie specjalnie szkolone jednostki wysokogórskie. Erywań jednak gwałtownie potrzebuje sympatii świata, więc kreuje obraz walki najstarszego kraju chrześcijańskiego z islamem, choć nie ma do tego żadnych racjonalnych przesłanek.

Akurat islamskich ekstremistów w Azerbejdżanie brutalnie spacyfikował, by nie powiedzieć – wykończył, już w latach 90. ojciec obecnego prezydenta Heydr Əliyev, a choć muzułmanie stanowią 97 proc. ludności, kraj ten dla nieznanego tego faktu cudzoziemca niczym mu się z islamem nie skojarzy. Pamiętam, jak wraz ze słynnym podróżnikiem i pisarzem Witoldem Michałowskim staliśmy w centrum Baku i każdego przechodnia pytaliśmy, gdzie się znajduje najbliższy meczet. Po pół godzinie nam się znudziło, bo nikt nie wiedział! Ale już monopolowy – pełen świetnych miejscowych win, koniaków i słynnej morwowej wódki tutowki o mocy 55 proc. – potrafił wskazać każdy.

Kręcąc film o chrześcijaństwie w Azerbejdżanie, mającym równie dawne jak w Armenii tradycje (jeśli nie starsze, bo już w I w. naukę Chrystusa przyniósł na te ziemie św. Elizeusz!), mo-

głem obserwować nie tylko typowo kaukaskie przywiązanie do trunków, całkowicie ignorujące nauki Mahometa, lecz także autentyczną życzliwość wobec mniejszości chrześcijańskich. Muzułmańscy sąsiedzi wraz z miejscowymi Gruzinami i Rosjanami radośnie obchodzili przy stołach uginających się od jadła i napojów święta prawosławne, niemieckim protestantom zwrócono w centrum stolicy odrestaurowaną przez państwo po sowieckiej dewastacji zabytkową kirkę, a naszego papieża witało entuzjastycznie pół miliona Azerów!

Odrodzenie ottomańskiego imperium

Skąd więc te rozpaczliwe zakłęcia Ormian, nierobiące zresztą większego wrażenia na cynicznej i antyreligijnej Europie? Bo tym razem Azerbejdżan odzyskuje stopniowo ziemie utracone w 1992 r. i chodzi tu nie tylko o sam Karabach, lecz i podbitych przez Ormian „przy okazji” siedem innych azerskich regionów. Armia azerska odbiła już wszystkie tereny graniczące z Iranem, co powoduje, że jedyną drogą łączności ze światem – i Rosją – pozostaje szlak przez Gruzję. Tbilisi utrzymuje poprawne stosunki z obydwoma walczącymi stronami, ale to współpraca ekonomiczna z Azerbejdżanem stanowi podstawę ekonomii kraju – azerska ropa z Morza Kaspijskiego płynie przez

Gruzję do portu Poti, przynosząc z tranzytu niemałe zyski. Dlatego gruzińskie służby praktycznie zamknęły granicę z Armenią, nie przepuszczając np. ogromnych transportów wielkich opon, zebranych przez miejscowych Ormian, które miały posłużyć ich rodakom w Karabachu do budowania tymczasowych bunkrów w górzystym terenie.

Dlaczego piszę o tym tak szczegółowo? Co to ma wspólnego z wielką polityką? Jednak ma – i nie tylko o ową Turcję pod Wiedniem chodzi, lecz o stosunki z Turcją zarówno państw europejskich, jak i USA. Jesteśmy wszak wszyscy sojusznikami w NATO, a tu prezydent Erdoğan postępuje na wszystkich frontach tak, jakby miał owych sojuszników gdzieś. O ile na Kaukazie ograniczył się do bardzo mocnego, lecz jedynie werbalnego wsparcia Azerbejdżanu, ucierając nosa Rosji, to sytuacja w bliższym nam regionie Morza Śródziemnego już nie wygląda najlepiej. I to zarówno w sferze symboli, jak i realpolitik.

Demonstracyjne ponowne zislamizowanie najstarszej chrześcijańskiej świątyni Hagia Sophia spowodowało bezsilne protesty jedynie Kościołów – katolickiego i prawosławnego, ale ostatnio dążący do odrodzenia ottomańskiego imperium prezydent Turcji wszedł w otwarty konflikt już nie tylko z Grecją i Cyprzem, lecz także z Francją. Pretekstem są ohydne, trzeba przyznać, karykatury Mahometa i samego Erdoğana, ale rzeczywiście idzie o ogromne zasoby gazu i ropy na wodach uznawanych za własne terytorialne przez kilka państw, w tym Turcję.

Przez lata wmawiano nam, że dzięki UE w Europie od ponad pół wieku nie ma wojen, ignorując krwawe rzezie w rozpadającej się Jugosławii i rosyjskie napaści na Gruzję i Ukrainę. Warto więc pamiętać, że I wojna światowa zaczęła się z powodu wydarzeń na głuchej bałkańskiej prowincji, a i Gruzja, i Azerbejdżan – o czym pewnie nie wszyscy wiedzą – też znajdują się w Europie.

OPINIE

4-6

POLSKA

7

OBRONA NARODOWA

8-9

ŚWIAT

10-12

GOSPODARKA

13

KULTURA

14-15

PUBLICYSTYKA

16

PODRÓŻE

17

ŚRODOWISKO

19-20

SPORT

MUZEUM NOSICZÓW \ Jedyne na świecie znajduje się w Rainerowej Chacie. Kiedyś w tym miejscu stał schron. Najstarszy w całych Tatrach. Zbudowano go jeszcze w 1856 r. z myślą o turystach, którzy przyjeżdżali zwiedzać Wodospady Zimnej Wody. Pod koniec XX w. schron wydzierżawiono i zrobiono remont. A że stał za nim Peter Petras, nosicz, było jasne, że ślad jego profesji będzie widoczny w nowej odsłonie Chaty.

TATRY SŁOWACKIE \ Słynny nosicz

Odszedł rekordzista

Na szczyt Łomnicy nie prowadzi żaden szlak. Jedyną opcją wejścia na skalistą turnię jest więc wspinaczka. Nieposiadający specjalnych zezwoleń muszą wynająć w tym celu przewodnika | fot. Stefan Czerniecki (4)

Słowackie Tatry straciły tej jesieni swoją legendę. Człowieka, którego nazwisko znał tu niemal każdy. Od kasjerów obsługujących dolną stację kolejki linowej na Łomnicę po młodych tragarzy zbiegających sprytnie ze schronisk z wyładowanymi po brzegi nosiczowymi stelażami. Tak, dla nich wszystkich jest jasne: góry straciły kogoś ważnego.

Stefan Czerniecki
czerniecki.net

O jego śmierci nie sposób było nie wiedzieć. Wymowne klepsydry wisiały jeszcze w Tatrzańskej Łomnicy. Czytali je ubrani wygodnie turyści w oczekiwaniu do kasy kolejki linowej. Potem najpewniej widzieli tę samą twarz w restauracji pod szczytem Łomnicy. A jeśli zdecydowali się schodzić poprowadzoną wzdłuż czerwonego szlaku Tatrzańską Magistralą, musieli minąć niepozorną chatkę. Dziś zamkniętą z powodu śmierci jej gospodarza Ladislava Kulangi.

Poza wymowną klepsydrą w oknach mogącej przenocować ledwie osiem osób Skalnatej Chaty wisiały jeszcze dodatkowo kartki. Tych nie było nigdzie wcześniej. Na białych stronach po raz kolejny czarno-biała fotografia sympatycznie uśmiechniętego mężczyzny. I dwa krótkie teksty poniżej. Jeden w języku słowackim, drugi po angielsku. Ktoś przeproszał za to, że dziś schronisko jest nieczynne, wyjaśniając w kilku słowach, że obsługa domu jest szczególnie pogrążona w smutku i żałobie. Po odejściu kochanego męża, ojca, dziadka, przyjaciela. Tak, tego dnia w Skalnatej Chacie zdecydowanie kogoś brakowało.

Ladislav „Laco” Kulanga urodził się w 1949 r. w Ostrawie. Już jako dorosły młodzieniec podejmował się wielu zajęć. Pracował m.in. choćby jako górnik czy operator dźwigu. Jednak sławę oraz powszechną sympatię wśród Słowaków zdobył, gdy zaczął zatrudniać się w roli tatrzańskiego nosicza. To profesja, która w naszej części Tatr dawno już zanikła. Po słowackiej zaś – ze względu na wciąż czynne schroniska, do których nie sposób dojechać jakimkolwiek transportem – nadal przeżywa swój boom.

Sam Kulanga wspominał, że pierwszy raz pojawił się w Tatrach w nowej roli nosicza w roku 1968, gdy miał jeszcze 17 lat. Nosił do schronisk skrzynki piwa, butle gazowe, cukier. Wszystko, czego potrzebował gospodarz. Z czasem zajęcie zaczęło pochłaniać Kulangę na tyle, że postanowił brać na plecy coraz więcej. I więcej. Nie trzeba było długo czekać, aby zaczął bić tragarzskie rekordy.

Lista jego wyczynów do dziś robi wrażenie. Ze Smokowieckiego Siodełka do Zbójnickiej Chaty Kulanga wnosił swego czasu ładunek ważący 139 kg. Na tym jednak nie poprzestał. Wkrótce potem do Chaty Terry’ego wdrapał się ze stelażem, na którym umocowano 151 kg ładunku. Rekord, o którym dziś z lubością piszą media, dotyczy jednak innego szlaku. Chodzi o trzykilometrowe podejście z Hrebienoka do Chaty Zahorskiego. Kulanga

pokonuje trasę – którą oficjalne turystyczne wyliczenia szacują na 55 min i o łącznej sumie podejść 310 m – z 207,5 kg na plecach. Do dziś nikomu nie udało się pobić tego wyczynu. I nie wiadomo, czy ktokolwiek jeszcze spróbuje. Zwłaszcza teraz, po odejściu legendy.

Na swoją emeryturę Kulanga wybrał spokojny żywot chatara (czyli po naszymu gospodarza) niewielkiej Skalnatej Chaty pod Skalnatym Pleso. To właśnie ta wspomniana wcześniej niewielka chatka, usytuowana kilkaset metrów pod przedostatnią stacją kolejkową prowadzącą na szczyt Łomnicy. Miejsce nad wyraz popularne. Odpowiednik naszego Morskiego Oka. Turyści są tu więc zarówno latem, jak i zimą. Ci, którzy w ramach przerwy zaszli do pobliskiej Skalnatej Chaty, mieli czasem szczęście posłuchać gawędziarskich dykteryjek samego Laco Kulangi. Opowieści traktujących o uprawianej przez niego profesji.

Podobno do końca swoich dni sam emerytowany nosicz był bardzo aktywny. Widywano go podczas samotnych wędrówek między pasmem Łomnicy, Kieżmarskiego i Sławkowskiego Szczytu, jak spaceruje wzdłuż okolicznych szlaków. Z jedną drobną różnicą. O ile bowiem do tej pory zwykł nosić na plecach czyjeś kilkusetkilogramowe ładunki, o tyle teraz chodził już tylko z plecakiem. Swoim. I chyba był szczęśliwy.

Półmrok Rainerowej Chaty – dziś także Muzeum Nosiczów

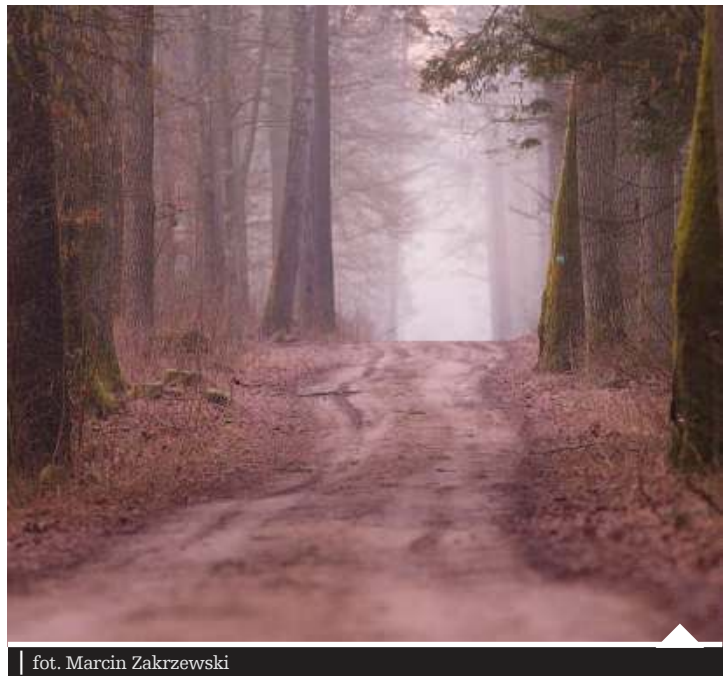
Syn Petera Petrasa poszedł w ślady ojca. Został nosiczem | fot. Krzysztof Mordak

Pomimo śmierci Kulangi legenda jego wyczynów pozostaje żywa

fot. Pixabay

fot. Marcin Zakrzewski

NATURA \ Co się dzieje z drzewami, gdy opadają liście?

Kolorowa jesień

Jesień to ulubiona pora roku artystów. Niemal każdy poeta ma na koncie wiersz na jej temat. Bo czy można wyobrazić sobie liryka, który nie zajmowałby się w swojej twórczości problemem przemijania i kruchości życia? Podobnie jest z malarzami, którzy napawają się kolorami jesieni. Są również współcześni instagramerzy, którzy zasypali sieć zdjęciami z kolorowymi liśćmi, walczący o tytuł „jesieniarzy” sezonu. Tak naprawdę w naturze to jednak spektakularna walka o życie.

Drzewa umierają inaczej niż ludzie. Drzewa wyglądają tak, jak gdyby cieszyły się własną śmiercią. Wprawdzie potem będzie wiosna i one odkwitną znowu, ale ty wiesz, że nigdy nie można mieć pewności. No i skąd o tym mają wiedzieć drzewa? Dla nich na pewno każda jesień jest ostatnia” – napisała kiedyś Halina Poświatowska, jedna z naszych wybitnych artystek.

Zwykły niezwykły liść

I rzeczywiście, liście to coś, co wymaga głębszej refleksji. Należy zacząć od tego, że to kluczowe elementy każdej rośliny telomowej. Ich główną funkcją jest przede wszystkim odżywianie organizmów. Te kruche i białe z pozoru listki biorą czynny udział w procesie fotosyntezy. To właśnie w nich znajduje się chlorofil, który jest konieczny do wykorzystywania światła w procesie tworzenia prostych związków organicznych z szeregu związków nieorganicznych. Dzięki temu rośliny są samożywne (lub inaczej mówiąc – autotroficzne). Można by to porównać do domu, który jest samowystarczalny w kwestii pozyskiwania prądu dzięki panelom fotowoltaicznym. Jednak aby cały proces był skuteczny – zarówno w przy-

**\\ Już późnym latem drzewa wyczuwają, że coś jest nie tak. Że efektywność ich pracy dramatycznie spada. Rodzi się więc pytanie, czy opłaca się jeszcze transportować wodę z ziemi do korony drzew. Dodatkowo w okresie jesiennym i późnojesiennym są narażone na wiele zagrożeń. **

padku budowli, jak i drzew – niezbędny jest jak najszerzy dostęp do światła. Stąd też w świecie roślin tak imponująca liczba liści. Powierzchnia wszystkich liści na 100-letnim buku (25 m wysokości, korona zacieniąca 150 m²) wynosi ok. 1200 m². Powierzchnia chloroplastów stanowi ok. 18 tys. m², co oznacza, że powierzchnia

pochłaniająca światło jest 120 razy większa od zajmowanej przez roślinę. Naukowcy już lata temu opracowali wzór na powierzchnię liści. Aby to wyliczyć, trzeba zmierzyć pole przekroju korony drzewa w najszerszym miejscu i pomnożyć liczbę przez cztery. Otrzymamy powierzchnię liści w metrach kwadratowych. Potem trzeba na powierzchni jednego metra kwadratowego rozłożyć liście, aby szczelnie zakryć pole. Policzyć je, a następnie pomnożyć przez wcześniej wyliczoną powierzchnię liści. Zadanie to można swobodnie zlecić dzieciom w szkole podstawowej.

Złota polska jesień jako objaw oszczędności

Wracając jednak do tematu – co zrobić, gdy do naszych paneli fotowoltaicznych w liściach dociera mniej światła? Już późnym latem drzewa wyczuwają, że coś jest nie tak. Że efektywność ich pracy dramatycznie spada. Rodzi się więc pytanie, czy opłaca się jeszcze transportować wodę z ziemi do korony drzew. Dodatkowo drzewa w okresie jesiennym i późnojesiennym są narażone na wiele zagrożeń. Mogą je przewrócić silne wiatry pojawiające się dość często o tej porze roku. Pod wpływem nagłych opadów mokrego,

ciężkiego śniegu mogą łamać się ich gałęzie. Jednak największym ich wrogiem jest nagły i silny mróz. Gdy chwyci w nieodpowiednim momencie, może skutkować tym, że wewnętrzne, pełne wody rury drzew nagle popękają.

Nie jest jednak tak, jak pisze Poświatowska, że drzewa umierają. One raczej intensywnie przygotowują się do zimy i do zapadnięcia w sen. I nie zmieniają tej taktyki, która sprawdza się od 100 mln lat. Zawsze kiedy tylko dni stają się coraz krótsze, zaczynają „się wyciszać”, by znów ruszyć z produkcją liści, tlenu i cukrów, gdy dzień będzie odpowiednio długi. To jednak nie tłumaczy, dlaczego jesień jest tak kolorowa. Każde z drzew przecież mogłoby zrzucić zielone liście. Jak się okazuje, nasze przyjemne doznania wynikają ze... skąpstwa drzew. „Żółć, oranż i czerwień ujawniają się po odprowadzeniu chlorofilu, ale rozkładowi ulegają również kolejno karotenoidy i antocyjany” – czytamy w książce „Sekretne życie drzew”.

Geniusze puszczy

Mistrzem skner jest dąb, który cofa z liści wszystkie substancje, jakie może wykorzystać, a liście zrzuca dopiero wówczas, gdy są one już całkowicie brązowe. Dlatego też dąb zrzuca swoje liście jako jeden z ostatnich. Co ciekawe, jest on również wyjątkowy, bo praktycznie nie da się przewidzieć, kiedy ten moment nastąpi. Proces ten przebiega bardzo gwałtownie w ciągu kilku godzin. Można spróbować zaobserwować go w gęstwinie Puszczy Białowieskiej, gdzie mamy jedno z największych zagęszczeń starych dębów w Europie. Ponadto słyną one z rekordowych wręcz wysokości. Wracając jednak do liści, to inne gatunki dają większe spektrum kolorystyczne. Według niektórych badaczy i naukowców intensywne kolory mają również odstraszać potencjalne zagrożenie w postaci owadów. Badania ekspertów z Uniwersytetu w Oksfordzie wskazują, że drzewa, posiadające bardzo intensywny kolor liści jesienią, po roztopach są najzdrowszymi okazami. To może oznaczać, że dużo skuteczniej potrafią odstraszać organizmy, które mogą im potencjalnie zagrozić. Warto przejść się więc po puszczańskich ostępach i przyjrzeć się liściom. To objaw geniuszu przyrody.

Niniejszy materiał został opublikowany dzięki dofinansowaniu z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Za jego treść odpowiada wyłącznie Fundacja Niezależne Media.

Dofinansowano ze środków
Narodowego Funduszu
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

PRENUMERUJ I WSPIERAJ

Media Strefy Wolnego Słowa dla **Fundacji Małych Stópek!**

Życie jest dla nas najważniejsze!

#NieStrajkuje #WybieramŻycie

Wspólnie możemy uczynić wiele dobra. Już od dziś do 24.12.2020 r.!
Kup prenumeratę elektroniczną „Gazety Polskiej” i/lub „Gazety Polskiej Codziennie”,
a przychód ze sprzedaży w całości zostanie przeznaczony
na Fundację Małych Stópek.

Szczegóły na stronie
www.prenumerata.swsmedia.pl

MEDIA
STREFY WOLNEGO SŁOWA

 FUNDACJA
MAŁYCH STÓPEK

Email: prenumerata@swsmedia.pl
Tel. 605 900 002, 501 678 819
Konto prenumeraty: 82 1240 5963 1111 0010 3867 3017
Niezależne Wydawnictwo Polskie Sp z o.o.,
ul. Filtrowa 63/43, 02-056 Warszawa

 **Gazeta
Polska**
CODZIENNIE

GAZETA POLSKA

WIELKI KLUB CHCE POLAKA

TRANSFERY \ Inter Mediolan jest zainteresowany Arkadiuszem Milikiem. Nerazzurri chcą podpisać kontrakt z polskim napastnikiem w styczniu lub pod koniec obecnego sezonu. Włoski klub interesuje się także jego kolegą z zespołu – Nikołą Maksimoviciem.

gpcodziennie.pl
www.niezalezna.pl

PIĄTEK 13 LISTOPADA 2020

SPORT

19

PIŁKA NOŻNA \ Reprezentacja szykuje się do meczu z Włochami

Wygrana bez entuzjazmu

Wynik był lepszy niż gra. Reprezentacja Polski pokonała 2:0 Ukrainę w towarzyskim meczu na Stadionie Śląskim. Teraz przed drużyną Jerzego Brzęczka nowe wyzwanie. W niedzielę gramy na wyjeździe z Włochami w Lidze Narodów.

Krzysztof Oliwa

Zwycięstwo cieszy, ale gra już dużo mniej. To nasi wschodni sąsiedzi stworzyli sobie dużo więcej sytuacji. Najlepszą zmarnował na początku Andrij Jarmolenko, nie wykorzystując rzutu karnego. Oba gole dla Biało-Czerwonych padły po prostych błędach Ukraińców. W pierwszej połowie fatalnie pomylił się Andrij Łunin. Bramkarz Ukraińców w prosty sposób stracił piłkę przed własnym polem karnym. Z prezentu skorzystał Krzysztof Piątek.

W eksperymentalnym składzie

Po zmianie stron drużyna bramka dla naszych padła po gigantycznym zamieszaniu w polu karnym, gdzie największą przytomnością wykazał się Jakub Moder, wpychając piłkę do bramki. – Oczywiście rzut karny dobrze jest wykorzystać, ale nie zatrzymaliśmy się po nim. Dalej pracowaliśmy i mieliśmy kolejne sytuacje. Łunin to młody i bardzo zdolny bramkarz. Popełnił błąd, ale mylimy się wszyscy. Ciężko się nam grało na tej murawie. Nie była najlepszej jakości, niełatwo było kontrolować piłkę. Może dlatego bramkarz się pomylił – zauważył Szewczenko.

W spotkaniu z Ukraińcami gospodarze wystąpili w dość eksperymentalnym składzie, selekcjoner dał odpocząć kilku czołowym zawodnikom. Nie zagraли m.in. Robert Lewandowski, Grzegorz Krychowiak, Kamil Glik, Jan Bednarek i Kamil Grosicki.

Dublerzy w dużej mierze wykorzystali szanse, choć można mieć sporo zastrzeżeń do gry dwójki stoperów. Paweł Bochniewicz i Sebastian Walukiewicz często popełniali błędy, zwłaszcza przy wyprowadzaniu piłki. Jedną z pomyłek obrońcy Cagliari próbował naprawić stoper Heerenveen. Zrobił to na tyle nieudolnie, że Ukraińcy mieli rzut karny. Na nasze szczęście Łukasza Skorupskiego uratował słupek.

Okazja do debiutów

– Cieszymy się ze zwycięstwa. Mamy świadomość, że

Krzysztof Piątek strzelił dla Polaków pierwszego gola w meczu z Ukrainą | fot. Andrzej Grygiel/PAP

graliśmy z bardzo dobrą drużyną, która – patrząc na całe spotkanie – była lepsza. Mieliśmy niewątpliwie w odpowiednich momentach szczęście, był niewykorzystany rzut karny przez rywali. Wiemy też, ile popełniliśmy błędów – komentował po meczu Jerzy Brzęczek.

Po raz kolejny z dobrej strony zaprezentował się Jacek Góralski. Pomocnik Kajratu Ałmaty pracował na boisku za trzeci. Z każdym meczem w narodowych barwach udowadnia, że może być wartością dodaną dla drużyny, nawet grając w egzotycznej lidze kazachskiej.

Mecz z Ukrainą był też okazją do debiutów. Po raz pierwszy w koszulce z orłem na piersi wystąpili Robert Gumny i Przemysław Płacheta. Lepsze wrażenie pozostawił po sobie skrzydłowy Norwich, który w nagrodę pozostanie z kadrą na drugą część zgrupowania.

Według pierwotnych planów piłkarz miał w sobotę dołączyć do drużyny młodzieżowej. Taki los czeka za to Gumnego. Do gry defensora Augsburga trudno się przyczepić, ale w pierwszej reprezentacji na razie są lepsi od niego. Na tej pozycji

Brzęczek może wystawić Tomasa Kędziore czy Bartosza Bereszyńskiego.

W czwartkowe południe piłkarze, którzy nie grali z Ukrainą lub weszli na boisko dopiero w trakcie drugiej połowy, mieli trening na stadionie Ruchu Chorzów. Łącznie w trwających niewiele ponad godzinę zajęciach uczestniczyło 13 zawodników.

Warunki nie rozpieszczają

– Jest bardzo chłodno, za to murawa na obiekcie Niebieskich należy do najlepszych

w całym regionie. – Nie mamy problemów zdrowotnych po meczu z Ukrainą, najwyżej lekkie stłuczenia, ale to typowe po każdym spotkaniu. Piłkarze, którzy grali wczoraj co najmniej 45 min, dzisiaj głównie odpoczywają. Jutro rano przejdziemy kolejne podczas zgrupowania testy na koronawirusa – powiedział PAP rzecznik prasowy PZPN i team menedżer reprezentacji Jakub Kwiatkowski.

Piątkowe testy zostaną przeprowadzone w godzinach porannych, aby mieć

już wyniki przed zaplanowanym na sobotnie przedpołudnie wylotem do Włoch. Z powodu żółtych kartek w spotkaniu z Italią nie zagra Mateusz Klich.

Przeciwko Włochom zobaczymy zupełnie inny skład niż w meczu z Ukrainą. Przede wszystkim od pierwszej minuty wystąpi Lewandowski, do bramki wróci Szczęsny, a na środek obrony Glik. Nasi najbliżsi rywale także w środę grali towarzysko.

Drużyna Roberta Manciniego

W środę Włochy wygrały z Estonią 4:0 w towarzyskim spotkaniu, a bramki strzelili: Grifo (14', 75' – karny), Federico Bernardeschi (27') i Riccardo Orsolini (86' – karny). W dalszych przygotowaniach do meczów LN nie uczestniczą Grifo (Freiburg) i Zaccagni (Hellas Werona), którzy opuścili zgrupowanie. Do treningów wrócili zaś Acerbi (Lazio) i Barella (Inter).

Obecnie w ekipie narodowej, powołanej przez selekcjonera Roberta Manciniego, jest 35 zawodników, ale dopiero po ustaleniu terminu i uzyskaniu pozwolenia od właściwych organów zdrowia dołączą: obrońca Cristiano Biraghi (Fiorentina), pomocnik Gaetano Castrovilli (Fiorentina) oraz napastnicy Federico Chiesa (Juventus) i Ciro Immobile (Lazio).

Przed dwoma laty Biraghi zdobył gola, który przesądził o zwycięstwie Włochów nad Polską 1:0 w meczu LN w Chorzowie.

KONDOLENCJE

Z ogromnym żalem przyjęliśmy wiadomość o śmierci naszego przyjaciela

ANTONIEGO BARWACZA

Zasłużonego Pracownika Zakładów Azotowych w Tarnowie oraz Biprozat sp. z o.o., Członka i Przewodniczącego Rady Nadzorczej oraz Prezesa Zarządu – Dyrektora Generalnego Zakładów Azotowych w Tarnowie-Mościcach S.A., Członka i wielkiego przyjaciela SOLIDARNOŚCI, działacza społecznego.

Rodzinie i bliskim składamy wyrazy głębokiego współczucia

KOMISJA PRZEDSIĘBIORSTWA
NSZZ „SOLIDARNOŚĆ”
W GRUPIE AZOTY S.A.

ZAMÓW PRENUMERATĘ: www.prenumerata.swsmedia.pl

PIŁKA NOŻNA \ Francja w szoku po porażce z Finami

Kac po Finlandii

Miesiąc temu przegrali z Polską 1:5, a w środę pokonali na wyjeździe mistrzów świata. Finlandia, 55. reprezentacja w rankingu FIFA, wygrywając w Paryżu z mistrzami świata 2:0, znów znalazła się w nagłówkach największych europejskich serwisów sportowych.

Krzysztof Oliwa

Mecz z Francją, choć tylko towarzyski, „nie powinien być rozegrany” – komentuje stacja telewizyjna Yle. Spotkanie pierwotnie było zaplanowane na marzec tego roku jako główny sprawdzian fińskiej reprezentacji przed Euro 2020, tj. turniejem, do którego zresztą też sensacyjnie i po raz pierwszy w historii Puchacze (przydomek piłkarskiej reprezentacji Finlandii) awansowali. Przez pandemię COVID-19 spotkanie zostało przełożone na listopad i – jak podkreśla Yle – rozegrane przy pustym stadionie, podczas gdy na ulicach Paryża panowała godzina policyjna.

Co więcej – odnotowuje stacja – meczów towarzyskich jest obecnie więcej, niż powinno być w jesiennym kalendarzu, ale UEFA narzuca taki rytm m.in. z powodu umów telewizyjnych. Na boisko wybiegają rezerwowi i debiutanci, jak w meczu z Francją. Nie zmienia to jednak tego, że

Tak Finowie cieszyli się z wygranej nad Francuzami | fot. JB Autissier/imago sport/d

zwycięstwo nad mistrzem globu, i to na jego terenie, zadziwia, smakuje i cieszy – oceniają zgodnie fińskie media.

To właśnie 21-letni debiutanci strzelili Francuzom dwie bramki w trzy minuty.

Najpierw Les Bleus zaszokował Marcus Forss (napastnik angielskiego drugoligowca Brentfordu), wykorzystując błąd francuskiej obrony, a potem Onni Valakari (gracz cypryjskiego Pafos), uderza-

jąc zza pola karnego pod poprzeczkę i zdobywając bramkę marzenie. – Było czuć, że piłka idealnie naszła na nogę – mówił po meczu Valakari.

Antoine Griezmann z Barcelony schodził z boiska

z opuszczoną głową. Wartość przeciętnego reprezentanta Francji – zauważył dziennik „Iltalehti” – jest na rynku transferowym wyższa o kilka milionów euro od całej fińskiej reprezentacji.

Lokalne media przypominają, że poprzednio Francja doznała porażki półtora roku temu z Turcją, a ostatnio u siebie przegrała 2,5 roku temu. Finlandia z kolei jeszcze w październiku przegrała z Polską 1:5 w meczu towarzyskim.

Fiński selekcjoner Markku Kanerva – analizuje Yle – powrócił do skutecznej wcześniejszej gry pięcioma obrońcami, czego rezultatem jest kolejny trzeci mecz „na zero z tyłu” (po spotkaniach z Bułgarią i Irlandią w Lidze Narodów). – Zwycięstwo nad Francją wzmocniło pewność siebie zespołu; spójna gra drużynowa dała efekt – ocenił Kanerva.

W zespole Finlandii wystąpili dwaj gracze znani z występów na polskich boiskach. Ostatni kwadrans na murawie spędzili Joonas Toivio, mający za sobą grę w Niecieczy, i Paulus Arajuuri, który w latach 2013–2017 był ważnym piłkarzem Lecha Poznań.

Kolejny mecz Puchacze rozegrają w niedzielę w Sofii, a ich rywalem w meczu Dywizji B Ligi Narodów będzie Bułgaria. Po czterech kolejkach Skandynawowie zajmują drugie miejsce w swojej grupie ze stratą jednego punktu do prowadzącej Walii.

KRZYŻÓWKA

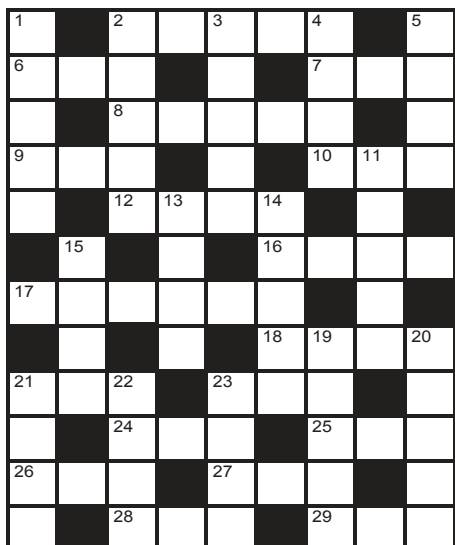
POZIOMO

- 2) leśna piękność
- 6) piwo jak spółnik
- 7) domki dla pszczoł
- 8) owad krwio pijca
- 9) najłżejszy metal
- 10) miara gruntu
- 12) statek Noego
- 16) drewniane kajdany
- 17) drobne szczegóły
- 18) stawka w grze
- 21) baskijski terroryści
- 23) Y dla chemika
- 24) od stycznia do grudnia
- 25) głęboka patelnia
- 26) dzieli się na okresy
- 27) Muhammad, legendarny bokser
- 28) czarny materiał żałobny
- 29) nocne marzenie

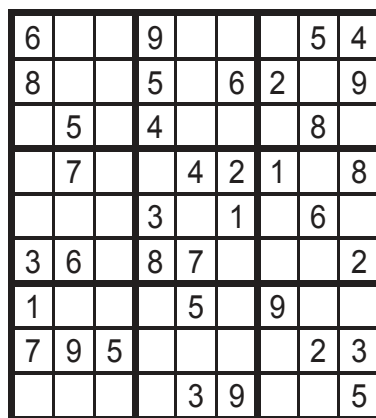
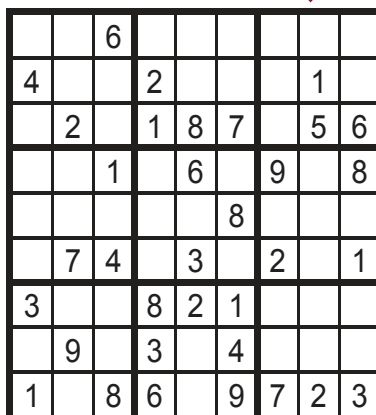
PIONOWO

- 1) boisko hokeisty
- 2) grupa z guru
- 3) rączy koń
- 4) inaczej o pogodzie
- 5) drzewo z Libanu

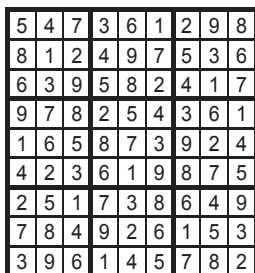
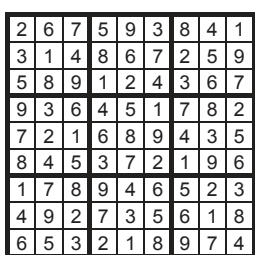
- 11) stolica Afganistanu
- 13) poszarpane wybrzeże
- 14) nowicjusz w zawodzie
- 15) grosz z USA
- 19) gagatek, psotnik
- 20) sznur kowboja, lasso
- 21) syn Nyks i Ereba
- 22) alkohol do ciast
- 23) syn Dedala

SUDOKU

ROZWIĄZANIA

Gazeta Polska
codziennie

e-mail: redakcja@gpcodziennie.pl
Adres: ul. Filtrów 63/43,
02-056 Warszawa
tel.: +48 (22) 290 29 58

Redaktor naczelny: Tomasz Sakiewicz
Zastępcy red. nac.: Katarzyna Gójska, Olga Doleśniak-Harczuk
Wydawca numeru: Igor Szczęsnowicz
Sekretarz redakcji: Katarzyna Rzućkowska-Szczęsnowicz
Z-cy: Joanna Szczurowska, Małgorzata Ablewska
Polska: Dorota Kania (kier.), Igor Szczęsnowicz (z-ca)
Świat: Konrad Wysocki (kier.)
Obrona narodowa: Igor Szczęsnowicz
Publicystyka: Piotr Lisiewicz (kier.)
Gospodarka: Marek Michałowski (p.o. kier.)
Kultura: Sylwia Krasnodębska (kier.), Anna Krajewska (z-ca)
Sport: Artur Szczepaniak (kier.)
Wywiady: Olga Alehno
Mazowsze: Natalia Karz-Kaczowska (p.o. kier.)
Dolny Śląsk: Janusz Wolniak (kier.)
Nadzór graficzny: Mariusz Trolński (kier.), Krzysztof Lach-Kubica (z-ca)
DTP: Paweł Chrzanowski, Aleksander Raczewski, Grzegorz Lipka, Paweł Pawluszek, Maciej Kielkucki
Wydawca: Forum SA; **Zarząd:** Beata Drózd
Rada nadzorcza: Ryszard Czarniecki (przewodniczący)
Baza foto: fotoreporterzy@gazetapolska.pl
Reklama, promocja, ogłoszenia: reklama@gpcodziennie.pl, tel. (22) 659 01 74, kom. 505 942 582

Kontakt z czytelnikami, interwencje w godz. 9-13:
Anna Kazimierzczuk, tel. 603 117 483,
Ewa Wójcik,
tel. 505 942 224
e-mail: redakcja@gpcodziennie.pl

Druk: Seregni Printing Group: Warszawa, Sosnowiec
Prenumerata: www.prenumerata.swsmmedia.pl
Kontakt: prenumerata@swsmmedia.pl
Tel. 605 900 002, 501 678 819
Konto do wpłat: Niezależne Wydawnictwo Sp. z o.o.
Bank PEKAO SA Nr 82 1240 5963 1111 0010 3867 3017
(przelew z zagranicy SWIFT: PKOP PL PW)

Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść ogłoszeń. Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Przekazanie „Gazecie Polskiej Codziennie” materiałów do druku oznacza jednoczesną zgodę na ich emisję w internecie.

Programy autorów „Codziennej” i „Gazety Polskiej” zostały wyróżnione na czerwono.

13-19/11 listopada 2020

TWIERDZA

SENSACYJNY, **SOBOTA** 14.11 GODZ. 20.00, TV PULS

Zdesperowany generał Hummel (Ed Harris) ze swoim oddziałem przejmując kontrolę nad najsłynniejszym więzieniem świata – Alcatraz, biorąc jako zakładników zwiedzających je turystów. Grozi skierowaniem rakiety ze śmiercionośnym gazem na San Francisco. Żąda, aby rząd USA wypłacił

100 mln dol. odszkodowań rodzinom poległych w walce żołnierzy. Sytuację próbują uratować: John Mason (Sean Connery), jedyny z żyjących więźniów, któremu powiodła się ucieczka z tej twierdzy, i specjalista od broni chemicznej Stanley Goodspeed (Nicolas Cage).

DRAMAT WOJENNY STĄD DO WIECZNOŚCI

PIĄTEK 13.10 GODZ. 20.10, TVP KULTURA

Film nakręcony na podstawie powieści Jamesa Jonesa zdobył w 1953 r. aż osiem Oscarów. W bazie wojskowej na Hawajach żona komendanta (Deborah Kerr) i zawodowy żołnierz (Burt Lancaster) nawiązują romans. Prześladowany przez kolegów młody adept (Montgomery Clift) chce ustatkować się u boku atrakcyjnej prostytutki (Donna Reed). Jego jedyny przyjaciel (Frank Sinatra) stawia czoła sadystycznemu strażnikowi i płaci za to najwyższą cenę. Skomplikowane losy bohaterów znajdą swoje rozwiązanie 7 grudnia 1941 r., w dniu ataku Japończyków na Pearl Harbor.

PODRÓŻNICZY ZA SIÓDMĄ GÓRĄ

SOBOTA 14.10 GODZ. 21.00, TV REPUBLIKA

Przed nami druga część kaszubskiej serii. W pierwszej Stefan Czerniecki przybliżył genezę powstania słowa „Kaszub”. Nawiązał też do kilku barwnych legend. W najbliższym odcinku również znajdzie się czas na legendy. Tym razem jednak będą one dotyczyć najsłynniejszej chyba używki na Kaszubach, czyli tabaki. Podróżnik opíše, w jaki sposób używka znalazła się w północnej Polsce, i co sprawia, że Kaszubi tak cenią tabakę. Będzie również kilka ciekawostek na temat języka kaszubskiego: jedynego, oprócz polskiego, urzędowego języka w naszym kraju.

RYSZARD CZARNECKI

(europoseł PiS)

PIĄTEK 13.11 godz. 19.30, TVP HISTORIA

Enigma. Mamy nowiny

Zaproponowałem siatkarskiemu mistrzowi Anglii Polonii Londyn (!), aby na koszulkach zawodników umieścić, po Dywizjonie 303, cichociemnych, Bitwie Warszawskiej i 100-leciu odzyskania niepodległości przez Polskę, wizerunki trzech Polaków, którzy zdeszyfrowali niemiecką Enigmę podczas II wojny światowej. Tak też się stało. Także dlatego polecam dziś film Norberta Rudasia, który pokazuje nowe fakty dotyczące złamania niemieckich szyfrów. Chodzi o akta wywiadu z archiwum MON Francji, gdzie znaleziono kopie zaginionego raportu z konferencji w Pyrach, gdzie Polacy przekazali aliantom informacje i urządzenie służące do dekryptażu niemieckiej Enigmy.

PIĄTEK 13.11 godz. 20.50, TVP HISTORIA

Teatr Telewizji. „Czyścić”

Gorąco polecam dzieło autora, który był Żołnierzem Niezłomnym, siedział 8 lat w komunistycznych więzieniach, w PRL usiłowano go przemilczeć, a w III RP okrągłostołowe „elity” też chciały zabić go milczeniem. Warszawa, ostatni tydzień sierpnia 1980. Grani przez Piotra Fronczewskiego i Jerzego Trelę w spektaklu Janusza Kijowskiego działacze PZPR piją bimbler i gryzie ich sumienie, ale także mają obawy przed nadchodzącym „nowym porządkiem”...

WTOREK 17.11 godz. 11.45, TV TRWAM

Historia i architektura Polski

w rysunkach prof. Ryszarda Natusiewicza

Ważną częścią polskiej kultury jest architektura sakralna, stąd też sam chętnie obejrzę dokument o dziełach rysownika Ryszarda Natusiewicza, który obok świątyń w Polsce uwieczniał także obiekty sakralne – od starożytności w regionie Morza Śródziemnego po wiejskie kościołki i przydrożne kapliczki w naszym kraju.

SENSACYJNY DEADPOOL

PONIEDZIAŁEK 16.11 GODZ. 20.05, POLSAT

Ekranizacja jednego z najoryginalniejszych komiksów Marvela. Wade Wilson (Ryan Reynolds) – niegdyś agent służb specjalnych, a obecnie najemnik – zostaje poddany nielegalnemu eksperymentowi, który ma uleczyć go z choroby nowotworowej. Tak nabywa niezwykłych mocy samouzdrawiania, ale skutkiem ubocznym alternatywnej terapii jest całkowite oszpecenie. Odtąd jako Deadpool, wyposażony w nowe zdolności oraz czarny humor, wyrusza z misją wymierzenia sprawiedliwości człowiekowi, który niemal zniszczył mu życie. Czy uda mu się odzyskać dawny wygląd?

KLIKAJ MĄDRZE www.niezalezna.pl **0 nas jest głośno!**

Programy autorów „Codziennej” i „Gazety Polskiej” zostały wyróżnione na czerwono.

						
	TVP 1	TVP 2	TVN	POLSAT	REPUBLIKA	POLONIA
RANO	08:00 Wiadomości 08:10 Pogoda 08:15 Kwadrans polityczny 08:40 Ranczo (115) - serial 09:40 Komisarz Alex (134) - serial 10:35 Ojciec Mateusz (186) - serial 11:25 Kasta - serial dok. 12:00 Wiadomości 12:10 Agrobiznes 12:30 Agropogoda 12:35 Magazyn rolniczy 12:50 Natura w Jedyńce 14:00 Elif (856) - serial 15:00 Wiadomości	07:55 Pytanie na śniadanie 11:25 Rodzinka.pl (293) - serial 11:55 Barwy szczęścia (2324) - serial 12:25 Kolo fortuny - teleturniej 13:00 Va banque - teleturniej 13:30 Uzdrowisko - serial dok. 14:05 Noce i dnie (11) - serial 15:10 Doktor z alpejskiej wioski - nowy rozdział (161) - serial 16:00 Kolo fortuny - teleturniej 16:35 Familiada - teleturniej 17:10 Wież miłości (430) - serial	08:00 Dzień Dobry TVN 11:30 Ukryta prawda (1192) - serial 12:30 Rozwody (19) - serial 13:30 Szpital (988) - serial 14:25 Detektywi (735) - serial 15:00 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw. 16:00 Szpital (989) - serial 17:00 Ukryta prawda (417) - serial 18:00 Ukryta prawda (1193) - serial 19:00 Fakty	06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:40 Malanowski i partnerzy (761) - serial 09:10 Malanowski i partnerzy (762) - serial 09:40 Sekrety rodziny (6) - serial 10:40 Dlaczego ja? (1008) - serial 11:40 Gliniarze (327) - serial 12:40 Dzień, który zmienił moje życie (54) - serial 13:40 Trudne sprawy (885) - serial 14:40 Dlaczego ja? (891) - serial 15:50 Wydarzenia	07:00 Transmisja mszy świętej z Jasnej Góry 07:30 Polska na dzień dobry 09:20 Bajka w Telewizji Republika 09:40 Telezakupy 09:55 Biznes Polska 10:20 Telezakupy 10:35 Oddaję Państwu głos 11:05 W punkt 11:25 Telezakupy 11:40 Polska na dzień dobry 13:00 Telezakupy 13:15 Wolne głosy - popołudnie 13:35 Mówi się...	07:00 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 07:25 Kuchnia Jagiellonów 07:55 Pytanie na śniadanie 11:30 Na sygnale (275) - serial 12:00 Którędy po sztukę 12:15 Co niesie dzień 12:30 M jak miłość (1530) - serial 13:20 Wilnoteka 13:40 Tego się nie wytnie - pr. rozryw. 15:00 Uzdrowisko - serial dok. 15:30 Ostoja - mag. przyrod. 16:00 Program publicystyczny 16:15 Bajki naszych rodziców 17:00 Rodzinka.pl (233) - serial 17:30 Dziennik regionów 17:50 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 18:20 Stacja innowacja 18:35 Mówimy po polsku 18:50 Wszystko przed nami (97) - serial 19:20 Przystanek Ameryka 19:40 Alarm! 20:00 Polonia 24 20:20 Pogoda 20:30 Sport
PO POŁUDNIU	15:10 Pogoda 15:15 Alarm! 15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 16:05 Przysięga (297) - serial 17:00 Teleexpress 17:20 Pogoda 17:25 Jaka to melodia? - pr. rozryw. 18:00 Klan (3697) - serial 18:30 Kasta - serial dok. 18:55 Jeden z dziesięciu - teleturniej 19:25 Sport	18:00 Panorama 18:20 Pogoda 18:30 Va banque - teleturniej 19:00 Uzdrowisko - serial dok. 19:35 Barwy szczęścia (2324) - serial 20:10 Barwy szczęścia (2325) - serial 20:45 Postaw na milion - teleturniej 21:40 Anything Goes. Ale jazda! - pr. rozryw. 22:40 Muzyka, taniec, zabawa - koncert	19:25 Uwaga! Koronawirus 19:25 Sport 19:45 Pogoda 19:55 Uwaga! 20:05 Mumia - film przygodowy, USA 2017, wyk. Tom Cruise, Annabelle Wallis, Sofia Boutella, Russell Crowe. Nick Morton jest komandosem i jednocześnie złodziejem skarbów. W Iraku odnajduje grobowiec książniczy Ahmanet, która	16:10 Pogoda 16:15 Interwencja 16:30 Na ratunek 112 (506) - serial 17:00 Gliniarze (516) - serial 18:00 Pierwsza miłość (3111) - serial 18:50 Wydarzenia 19:30 Gość „Wydarzeń” 19:45 Sport 19:55 Pogoda 20:05 Shrek Forever - film animowany, USA 2010. Shrek ma rodzinę i przyjaciół, ale tęskni za dawnym życiem, kiedy wszyscy się go bali i mógł robić, co chciał. Podpisuje kontrakt, w którym zgadza się na oddanie jednej doby ze swojego życia w zamian za otrzymanie jednego dnia dawnego życia.	14:00 Telezakupy 14:15 Otwartym tekstem 14:45 Telezakupy 15:00 Koronka do Miłosierdzia Bożego 15:20 Republika po południu 17:15 Wolne głosy - popołudnie 17:40 Uwaga na zdrowie 18:00 Przekaz dnia 18:15 Ekonomia raport - flasz 18:30 Dzisiaj - serwis inform. 18:55 Prognoza pogody 19:05 10.04.2010. Fakty 19:25 Rozmowa ściśle jawna 19:45 Magazyn filmowy Piotra Gońca	20:35 Na dobre i na złe (781) - serial 21:30 Sfora (7) - serial 22:30 Uzdrowisko - serial dok. 23:00 12. Festiwal pamięci Andrzeja Zaucha „Serca bicie” 23:55 Focus on Poland 00:10 Rodzinka.pl (233) - serial 00:40 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 01:00 Bajki naszych rodziców 01:40 Alarm! 02:00 Polonia 24
WIECZOREM	19:30 Wiadomości 20:05 Pogoda 20:10 Alarm! 20:30 Leśniczówka (284) - serial 21:00 22 Jump Street - komedia kryminalna, USA 2014 23:00 Amerykańskie smoki - film sensacyjny, USA 1998, wyk. Michael Biehn, Don Stark, Lorena Gale, Cary-Hiroyuki Tagawa 00:45 SEAL Team - komando Foki (19) - serial 01:40 Geniusz (3) - serial	23:40 Turbulencja - dramat sensacyjny, USA 1997. Podczas lotu samolotem dochodzi do strzelaniny wywołanej przez eskortowanych więźniów. Ocalała załoga jest zmuszona przechrzyć seryjnego mordercę, aby sprowdzić maszynę na ziemię. 01:30 Loft - thriller, Belgia/USA 2014, wyk. Karl Urban, James Marsden	22:20 Wzgórze krwi - horror, Kanada/USA 2015 00:55 Kuba Wojewódzki - talk-show 01:55 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw. 02:55 Uwaga! 03:10 NOC Magii - pr. rozryw.	22:00 The Four. Bitwa o sławę - reality show 00:05 G.I. Joe: Odwet - film sensacyjny, USA 2013 02:35 Tajemnice losu - pr. rozryw.	20:15 Przekaz dnia 20:30 Geopolityczny tygiel 21:00 Specjaliści od wszystkiego 21:30 Kulisy manipulacji 22:00 Poland Daily 22:25 Ekonomia raport 22:50 Suma dnia 23:20 Poland Daily - Culture 23:32 Poland Daily - History 23:42 Poland Daily - Travel 23:50 Poland Daily 00:00 Poland Daily - Weather	20:35 Na dobre i na złe (781) - serial 21:30 Sfora (7) - serial 22:30 Uzdrowisko - serial dok. 23:00 12. Festiwal pamięci Andrzeja Zaucha „Serca bicie” 23:55 Focus on Poland 00:10 Rodzinka.pl (233) - serial 00:40 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 01:00 Bajki naszych rodziców 01:40 Alarm! 02:00 Polonia 24
RANO	08:00 Informacje dnia 08:15 Polski punkt widzenia 08:45 Moja katolicka rodzina 09:10 Z wędką nad wodę 09:45 Duc in altum 10:00 Informacje dnia 10:15 Rozmowy niedokończone 11:25 Głos Polski 11:45 Spotkania z ekologią 12:00 Anioł Pański 12:03 Informacje dnia 12:20 Wichura. Zielony Trójkąt 13:30 Msza święta 14:30 Domek nr 6	06:50 Był taki dzień: 13 listopada 07:00 Polska Kronika Filmowa 07:20 Młody Piłsudski (6) - serial 08:10 Po PRL-u - pr. publ. 08:40 Taśmy bezpieki: Zabójstwo Bohdana Piaseckiego 09:20 Historia Polski: Gdzie najpierw była Polska 10:25 Sensacje XX wieku 11:20 Biblia - Dawid (2) - serial 12:15 Królowa Bona (2) - serial 13:20 Wynalazki, które zmieniły świat 14:25 Wszystkie kolory świata: Perleki Antyli 15:30 Doktor Fremont na tropie - film dokumentalny, Francja 2018 16:35 Polskie 100 lat: Walka o granice 1918-1921 17:05 Ex Libris 17:30 Wpół do Trzeciej RP 18:00 Alfabet Andrzeja Dobosza 18:20 Polska Kronika Filmowa 18:35 Młody Piłsudski (7) - serial 19:30 Enigma. Mamy nowiny - film dokumentalny, Polska 2019	07:00 Serwis Info 07:12 Jedziemy 07:50 Agrobiznes 07:55 Agropogoda 08:00 Jedziemy dalej 08:18 Minęła ósma 09:00 Serwis Info 09:11 Minęła dziewiąta 10:00 Serwis Info 10:25 Pogoda info 10:29 Serwis info 10:50 Pogoda info 11:00 Serwis info 11:30 Serwis info, pogoda 12:00 Serwis info 12:25 Pogoda info 12:30 Serwis info, pogoda 13:00 Serwis info 15:00 Serwis info 15:20 Pogoda info 15:29 Serwis info 15:59 Info dzień 17:00 Teleexpress 17:15 Teleexpress extra 17:32 O co chodzi 18:00 Panorama 18:20 Panorama opinii 18:37 O tym się mówi	06:40 TV okazje 07:55 Stara baśń. Kiedy słońce było bogiem - film kostiumowy, Polska 2003 10:20 Projekt dziecko - komedia obyczajowa, Polska 2010 11:55 TV okazje 12:10 Trędowata - melodramat, Polska 1976 14:10 Wszyscy moi bliscy - dramat obyczajowy, Słowacja/Czechy/Polska 1999 16:25 Niezawodny system - film obyczajowy, Polska 2008 18:00 Kabaretowy rejs - pr. rozryw. 19:00 Kabaretowy rejs - pr. rozryw. 20:00 To ja, złodziej - dramat sensacyjny, Polska 2000. 16-letni Piotrek i jego kolega 11-letni Franek pochodzą z patologicznych rodzin. Piotrek pracuje jako mechanik w warsztacie samochodowym u Wyskoczka i ma smykalkę do elektroniki, a po godzinach kradnie radioodbiorniki samochodowe. Pewnego dnia kradnie jaguara, luksusowy samochód kompozytora Seweryna, by zaimponować Maksowi, znanemu złodziejowi samochodów. 22:05 Jestem mordercą - thriller, Polska 2016 00:35 Porno - komedia, Polska 1990 02:20 Krótki film o miłości - dramat psych., Polska 1988	07:00 Wszystkie stworzenia duże i małe (8) - serial 08:00 Informacje kulturalne 08:30 Kronos - pr. publ. 09:15 Trędowata - melodramat, Polska 1976 11:00 Kanclerz (3) - serial 12:05 Kanclerz (4) - serial 13:30 Zakochaj się w Polsce: Frombork 13:55 Pieniądz - film krótkometrażowy, Polska 1967 14:05 Bruk - film animowany, Polska 1971 14:10 Kwadrat - etiuda filmowa, Polska 1972 14:20 W hołdzie Janowi Pawłowi II 14:45 Dyrekcja - film dokumentalny, Polska 2018 15:40 Mała wielka miłość - komedia romantyczna, Polska 2008 17:45 Co dalej? - pr. publ. 18:00 Rok 2020 18:30 Informacje kulturalne 18:55 Od ucha do ucha: Odkrywając Beethovena: Il symfonia D-dur op. 36 20:10 Wieczór kinomana: Stąd do wieczności - dramat wojenny, USA 1953, wyk. Burt Lancaster, Deborah Kerr 22:15 Tego się nie wytnie - pr. kult. 23:35 Tego się nie wytnie ekstra - pr. kult. 00:00 Gomorra 2 (23) - serial 00:55 Teraz animacje! - filmy krótkometrażowe 01:20 Co dalej? - pr. publ.	06:00 Nash Bridges (19) - serial 07:00 Rodzinny interes (58) - serial 08:00 Lombard. Życie pod zastaw (348) - serial 09:00 Lombard. Życie pod zastaw (29) - serial 10:00 Kobra - oddział specjalny (5) - serial 11:00 Kobra - oddział specjalny (6) - serial 12:00 Zaklinaczka duchów (19) - serial 13:00 Zaklinaczka duchów (20) - serial 14:00 Lombard. Życie pod zastaw (29) - serial 15:00 Lombard. Życie pod zastaw (31) - serial 16:00 Reporterzy. Z życia wzięte (58) - serial 17:00 Reporterzy. Z życia wzięte (60) - serial 18:00 Lombard. Życie pod zastaw (348) - serial 19:00 Lombard. Życie pod zastaw (349) - serial 20:00 Liberator - film sensacyjny, Francja/USA 1992, wyk. Steven Seagal, Tommy Lee Jones. Terrorysty opanowują statek z bronią jądrową. Ich plany niweczy kucharz okrętowy, były komandos Ryback. 22:00 Triumf sprawiedliwości - thriller, USA 2016 23:35 Pocałunek smoka - dramat sensacyjny, Francja/USA 2001 01:30 Niesamowite! (2) - serial
PO POŁUDNIU	15:00 Koronka do Bożego Miłosierdzia 15:20 Mocni w wierze 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Informacje dnia 16:10 Siódmy sakrament 16:35 Świat na wyciągnięcie ręki 16:55 Kolory świętości 17:00 Życie z pasją 17:03 Okiem kamery 18:00 Anioł Pański 18:05 Informacje dnia 18:15 Westerplatte młodych 19:00 Warto zauważyć	20:00 Ekspertyza 20:35 Teatr historii: Czyścić 20:50 Teatr Telewizji: Czyścić 22:45 Archiwum zimnej wojny: Pacyfiści kontra pokój 23:20 Szerokie tory 23:50 Wiedeń - miasto cesarzy (3) - dok. 00:55 Sensacje XX wieku 01:50 Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii 02:20 Encyklopedia II wojny światowej 02:50 Polska Kronika Filmowa	19:30 Wiadomości 19:58 Gość „Wiadomości” 20:13 Forum 21:00 Serwis info 21:40 Studio Lotto 21:50 W tyle wizji 22:24 Serwis Info 22:30 W tyle wizji extra 23:00 Info wieczór 23:30 W akcji 23:51 Nie da się ukryć extra 00:03 Wiadomości 00:36 Gość „Wiadomości” 00:56 Forum	22:05 Jestem mordercą - thriller, Polska 2016 00:35 Porno - komedia, Polska 1990 02:20 Krótki film o miłości - dramat psych., Polska 1988	20:10 Wieczór kinomana: Stąd do wieczności - dramat wojenny, USA 1953, wyk. Burt Lancaster, Deborah Kerr 22:15 Tego się nie wytnie - pr. kult. 23:35 Tego się nie wytnie ekstra - pr. kult. 00:00 Gomorra 2 (23) - serial 00:55 Teraz animacje! - filmy krótkometrażowe 01:20 Co dalej? - pr. publ.	20:00 Liberator - film sensacyjny, Francja/USA 1992, wyk. Steven Seagal, Tommy Lee Jones. Terrorysty opanowują statek z bronią jądrową. Ich plany niweczy kucharz okrętowy, były komandos Ryback. 22:00 Triumf sprawiedliwości - thriller, USA 2016 23:35 Pocałunek smoka - dramat sensacyjny, Francja/USA 2001 01:30 Niesamowite! (2) - serial
WIECZOREM	19:30 Opowieści Theo 19:45 Modlitwa z udziałem dzieci 20:00 Informacje dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Apel Jasnogórski 21:20 Informacje dnia 21:40 Polski punkt widzenia 22:00 Ziemia Obiecana 22:50 Nuty nadziei 23:00 Historia, której nie pamiętam 00:00 Słowo życia 00:10 Informacje dnia	20:00 Ekspertyza 20:35 Teatr historii: Czyścić 20:50 Teatr Telewizji: Czyścić 22:45 Archiwum zimnej wojny: Pacyfiści kontra pokój 23:20 Szerokie tory 23:50 Wiedeń - miasto cesarzy (3) - dok. 00:55 Sensacje XX wieku 01:50 Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii 02:20 Encyklopedia II wojny światowej 02:50 Polska Kronika Filmowa	19:30 Wiadomości 19:58 Gość „Wiadomości” 20:13 Forum 21:00 Serwis info 21:40 Studio Lotto 21:50 W tyle wizji 22:24 Serwis Info 22:30 W tyle wizji extra 23:00 Info wieczór 23:30 W akcji 23:51 Nie da się ukryć extra 00:03 Wiadomości 00:36 Gość „Wiadomości” 00:56 Forum	22:05 Jestem mordercą - thriller, Polska 2016 00:35 Porno - komedia, Polska 1990 02:20 Krótki film o miłości - dramat psych., Polska 1988	20:10 Wieczór kinomana: Stąd do wieczności - dramat wojenny, USA 1953, wyk. Burt Lancaster, Deborah Kerr 22:15 Tego się nie wytnie - pr. kult. 23:35 Tego się nie wytnie ekstra - pr. kult. 00:00 Gomorra 2 (23) - serial 00:55 Teraz animacje! - filmy krótkometrażowe 01:20 Co dalej? - pr. publ.	20:00 Liberator - film sensacyjny, Francja/USA 1992, wyk. Steven Seagal, Tommy Lee Jones. Terrorysty opanowują statek z bronią jądrową. Ich plany niweczy kucharz okrętowy, były komandos Ryback. 22:00 Triumf sprawiedliwości - thriller, USA 2016 23:35 Pocałunek smoka - dramat sensacyjny, Francja/USA 2001 01:30 Niesamowite! (2) - serial

Transmisje mszy i nabożeństw z Opactwa w Tyńcu na **tyniec.tv!**

Codzienna relacja w czasie rzeczywistym z tyńckiego kościoła. Włącz się w modlitwę razem z benedyktynami przez internet

LITURGIA GODZIN:06:00 - Jutrznia
17:00 - Nieszpory po łacinie
19:30 - Kompleta
20:00 - Bogurodzica**NIEDZIELNA MSZA Z BENEDYKTYNAMI!**

8:30 - 10:30 - 12:30 - 18:00

Programy autorów „Codziennej” i „Gazety Polskiej” zostały wyróżnione na czerwono.

RANO

PO POŁUDNIU

WIECZOREM

RANO

PO POŁUDNIU

WIECZOREM

Immortals. Bogowie i herosi
godz. 21.30Miłość aż po ślub
godz. 0.45Koniec przyjaźni
godz. 23.55Terminator: Ocalenie
godz. 23.10Za siódmą górą
godz. 21.00Cwał
godz. 22.35

TVP 1

TVP 2

TVN

POLSAT

REPUBLICA

POLONIA

07:00 Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze
07:35 Rok w ogrodzie extra
08:00 wojsko-polskie.pl
08:15 Pełnosprawni - mag.
09:10 Komisarz Alex (135) - serial
10:05 Ojciec Mateusz (187) - serial
11:00 Człowiek z Zachodu - western, USA 1958
12:45 Okrasa łamie przepisy
13:20 Fascynujący świat: Zmiany klimatu. Fakty
14:15 Z pamięci
14:25 Weterynarze z sercem
15:00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
15:20 Prywatne życie zwierząt
16:00 Rolnik szuka żony - pr. rozryw.
17:00 Teleexpress
17:20 Pogoda
17:30 Jaka to melodia? - pr. rozryw.
18:30 Ojciec Mateusz (312) - serial
19:25 Sport
19:30 Wiadomości
20:05 Pogoda
20:10 Alarm!
20:35 Komisarz Alex (181) - serial
21:30 Hit na sobotę: Immortals. Bogowie i herosi - film fantasy, USA 2011, wyk. Luke Evans, Freida Pinto, Mickey Rourke, Henry Cavill
23:30 22 Jump Street - komedia kryminalna, USA 2014
01:35 Córka D'Artagnana - film kostiumowy, Francja 1994

06:55 M jak miłość (1540) - serial
07:40 Spiszmy się, jak na rolników przystało!
07:55 Pytanie na śniadanie
11:30 Rodzinny ekspres - mag.
12:00 Przyjaciele na zawsze - pr. rozryw.
12:55 Anything Goes. Ale jazda! - pr. rozryw.
14:00 Familiada - teleturniej
14:35 Koło fortuny - teleturniej
15:20 Szansa na sukces. Opole 2021 - widowisko
16:20 Czerwona królowa (10) - serial
17:20 Rodzinka.pl (141) - serial
17:50 Słowo na niedzielę
18:00 Panorama
18:25 Pogoda
18:30 Postaw na milion - teleturniej
19:35 Lajk!
20:00 Kocham Dwojkę. Złoty jubileusz - pr. rozryw.
21:00 The Voice of Poland 11. Nokaut - widowisko
23:40 Muzyka, taniec, zabawa
00:45 Miłość aż po ślub - komedia romantyczna, Francja 2017, wyk. Nicolas Duvauchelle, Julia Piaton, Reem Kherici, Sylvie Testud.
Organizując ślub zniechędzonej koleżanki z dawnych lat, Juliette zakochuje się w przyszłym panu młodym.
02:30 Ślady zbrodni - thriller, USA 2007, wyk. Samuel L. Jackson, Ed Harris, Eva Mendes

07:25 Kosmiczny wykop (13) - serial
07:40 Kosmiczny wykop (14) - serial
08:00 Dzień Dobry TVN
11:30 Brzydula 2 (26) - serial
12:00 Brzydula 2 (27) - serial
12:30 Na Wspólnej (3120) - serial
13:00 Na Wspólnej (3121) - serial
13:30 Na Wspólnej (3122) - serial
14:00 Na Wspólnej (3123) - serial
14:20 MasterChef - pr. rozryw.
15:55 Top Model - reality show
17:25 MądrzeJEMY z Katarzyną Bosacką - mag.
18:00 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw.
19:00 Fakty
19:25 Sport
19:35 Pogoda
19:45 Uwaga!
20:00 Lego Masters - pr. rozryw.
21:30 Miss agent 2: Uzbrojona i urocza - komedia sensacyjna, USA 2005, wyk. Sandra Bullock, Regina King, Enrique Murciano.
Odsunięta od pracy operacyjnej Gracie ponownie wkracza do akcji, gdy porwana zostaje jej przyjaciółka, Miss Stanów Zjednoczonych.
23:55 Koniec przyjaźni - horror, USA 2014.
Po publicznym ośmieszeniu Laura popełnia samobójstwo. Rok później grupa nastolatków otrzymuje od niej wiadomość.
01:40 Uwaga!

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień
10:10 Ewa gotuje
10:40 Nasz nowy dom - reality show
11:40 Bogaty dom - biedny dom - reality show
12:40 Rolnicy. Podlasie (11) - dok.
13:45 Rolnicy - Tak się żyje u nas na wsi (21) - dok.
14:15 Rolnicy - Tak się żyje u nas na wsi (22) - dok.
14:45 Nie mów do mnie śmieciarzu! (3) - pr. rozryw.
15:15 Nie mów do mnie śmieciarzu! (4) - pr. rozryw.
15:45 Więzienie (60) - dok.
16:15 Więzienie (61) - dok.
16:45 Więzienie (62) - dok.
17:15 Więzienie (63) - dok.
17:45 Chłopaki do wzięcia (145) - serial
18:20 Chłopaki do wzięcia (146) - serial
18:50 Wydarzenia
19:30 Gość „Wydarzeń”
19:45 Sport
19:55 Pogoda
20:00 Bez skrupułów (5) - serial
21:05 Galimatias, czyli kogel-mogel 2 - komedia obyczajowa, Polska 1989
23:10 Terminator: Ocalenie - thriller SF, Niemcy/Wielka Brytania/USA/Włochy 2009, wyk. Christian Bale, Sam Worthington, Anton Yelchin
01:45 Conan Barbarzyńca - film fantasy, USA 1982

07:00 Transmisja mszy świętej z Jasnej Góry
07:30 Polska na dzień dobry
09:15 Mag. filmowy Piotra Gońka
09:45 Rozmowa ściśle jawna
10:00 Polityczne podsum. tyg.
10:50 Kulisy manipulacji
11:15 Telezakupy
11:30 10.04.2010. Fakty
11:45 Za siódmą górą
12:00 Telezakupy
12:15 Polska na dzień dobry
14:10 Telezakupy
14:25 Mag. filmowy Piotra Gońka
14:45 Telezakupy
15:00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
15:20 Telezakupy
15:35 Specjaliści od wszystkiego
15:55 Telezakupy
16:10 Kulisy manipulacji
16:40 Na pomoc!
17:00 Otwartym tekstem
17:35 Bajka w Telewizji Republika
18:30 Dzisiaj - serwis inform.
18:50 Sport w Republice
18:55 Prognoza pogody
19:10 Operacja Zęb Tygrysa - film
19:50 Uwaga na zdrowie
20:00 Mag. filmowy Piotra Gońka
20:35 Ocalenie Ojczyzny
21:00 Za siódmą górą - program Stefana Czernieckiego
21:20 Koniec systemu
22:00 Poland Daily
22:25 Geopolityczny tydzień
22:50 Dzisiaj - serwis inform.
23:20 Rozmowa ściśle jawna
23:35 Poland Daily - Culture
23:45 Poland Daily - History
23:55 Poland Daily - Travel
00:05 Poland Daily

07:00 Barwy szczęścia (2284) - serial
07:25 Komedia z pomyłek - komedia obyczajowa, Polska 1967
07:55 Pytanie na śniadanie
11:20 Giganci historii: Sarmatyzm. Kultura polskiej szlachty XVI i XVII wieku - teleturniej
12:15 Powroty - mag.
12:35 Nela Mała Reporterka
12:50 Czy wiesz, że...
13:00 Ojciec Mateusz (300) - serial
13:50 Na dobre i na złe (781) - serial
14:50 Hity kabaretu
15:40 Wolny Ekran
16:00 Kulturalni PL
17:00 Słownik polsko@polski
17:30 Dziennik regionów
17:50 M jak miłość (1531) - serial
18:40 Szansa na sukces. Opole 2021 - widowisko
19:40 Dobranocka
20:00 Polonia 24
20:20 Pogoda
20:25 Sport
20:35 Stulecie Winnych 2 (20) - serial
21:30 Kocham Dwojkę. Złoty jubileusz - pr. rozryw.
22:35 Cwał - komediodramat, Polska 1995, wyk. Maja Komorowska, Bartosz Obuchowicz, Karolina Wajda
00:25 Kulisy serialu „M jak miłość”
00:35 M jak miłość (1531) - serial
01:20 Zakochaj się w Polsce

TRWAM

HISTORIA

TVP INFO

KINO POLSKA

KULTURA

PULS

08:00 Informacje dnia
08:15 Westerplatte młodych
08:55 Słowo życia
09:00 Telewizyjny Uniwersytet Biblijny
10:00 Informacje dnia
10:15 Retrospekcja
10:25 Myśląc Ojczyzna
10:35 Polski punkt widzenia
11:00 Kropelka radości
12:00 Anioł Pański
12:03 Informacje dnia
12:20 Warto zauważyć
12:50 Życie z pasją
13:20 Ocalić od zapomnienia
13:30 Msza święta
14:35 Święty Paweł i pierwsze kościoły
15:30 Wierzę w Boga
15:50 Kamyki wspomnień o ks. Jerzym Popieluszcze
16:00 Informacje dnia
16:10 Filmowe życiorysy
17:00 Z Parlamentu Europejskiego: Okiem kamery
18:00 Anioł Pański
18:05 Informacje dnia
18:15 Rozmowy niedokończone
19:30 Katecheza ks. bp. Antoniego Długosza
19:45 Modlitwa z udziałem dzieci
20:00 Informacje dnia
20:20 Różaniec
20:50 Myśląc Ojczyzna
21:00 Apel Jasnogórski
21:20 Informacje dnia
21:40 Polski punkt widzenia
22:00 Mojesz - 10 przykazań
22:45 Zambia - Lusaca
23:00 Głos serca
23:40 Wenezuela - San Félix
00:00 Słowo życia

06:55 Był taki dzień: 14 listopada
07:05 Kampinoski Park Narodowy. Z łosiem w herbie
08:00 Z Andrusiem po Galicji: Krosno
08:35 Alternatywy 4 (5) - serial
09:50 Okrasa łamie przepisy
10:25 Wynalazki, które zmieniły świat
11:30 Niezwykłe miasta: Baku
12:35 Życie ukryte w jeziorze: Tonle Sap - Serce Kambodży
13:40 Polskie 100 lat: Walka o granice 1918-1921
14:10 Tu wszystko jest Polską
14:40 Spór o historię
15:20 Biblia - Dawid (1) - serial
16:25 Niewidzialne miasta starożytności - dok.
17:30 Kuchnia Jagiellonów
18:10 Panny i wdowy (4) - serial
19:00 Giganci historii: General Władysław Anders i 2 Korpus Polski - teleturniej
20:00 Ostatnie chwile I wojny światowej - film dokumentalny, Wielka Brytania 2018
20:55 Rok 1920. Kalendarium
21:05 Dynastia Tudorów 2 (4) - serial
22:05 Ci cholerni Polacy. Lotnictwo polskie 1939-1945
22:30 Brygady Międzynarodowe w Hiszpanii - film dokumentalny, Francja 2016
00:25 Wichry Kołomyi - dramat biograficzny, Belgia/Niemcy/Polska 2009

08:00 Serwis info
08:09 Poranek TVP Info
08:30 Serwis info, pogoda
08:39 Poranek TVP Info
09:00 Serwis info, pogoda
09:15 Salon dziennikarski
10:00 Serwis info
10:11 Pogoda info
10:15 Poranek TVP Info
10:30 Serwis info
10:50 Pogoda info
11:00 Serwis info weekend
12:00 Serwis info weekend
12:25 Pogoda info
12:30 Serwis info weekend
13:00 Serwis info weekend
13:23 Pogoda info
13:29 Serwis info weekend
14:00 Serwis info weekend
14:22 Pogoda info
14:29 Serwis info weekend
16:00 Panorama info
16:50 Pogoda info
17:00 Teleexpress
17:15 Teleexpress extra
17:32 Studio Wschód
18:00 Panorama
18:16 Serwis info weekend
18:30 Kobiectwem okiem
19:18 Serwis info weekend
19:30 Wiadomości
19:58 Gość „Wiadomości”
20:13 Minęła dwudziesta
21:00 Nie da się ukryć
21:28 Flesz info wieczór
21:40 Studio LOTTO
21:50 Studio Polska
23:30 Info wieczór
00:00 Wiadomości
00:28 Gość „Wiadomości”
00:55 Salon dziennikarski
01:50 Minęła dwudziesta

06:40 TV okazje
07:55 1920 Bitwa Warszawska - dramat wojenny, Polska 2011, wyk. Borys Szybczyk, Natasza Urbańska, Adam Ferency, Daniel Olbrychski.
Rok 1920, wojska bolszewickie zbliżają się do Warszawy. Wojna rozdziela młodych małżonków, kawalerzystę Jana i aktorkę Olę.
10:25 Skutki noszenia kapelusza w maju - komedia obyczajowa, Polska 1993
12:00 TV okazje
12:15 Jest jak jest (13) - serial
13:00 Polski Gdańsk - film krótkometrażowy, Polska 1947
13:15 Stawka większa niż życie (3) - serial
14:40 Stawka większa niż życie (4) - serial
16:20 Zamknąć za sobą drzwi - film sensacyjny, Polska 1987, wyk. Bronisław Cieślak, Piotr Fronczewski, Jan Tomaszewski.
Podczas urlopu w Polsce emerytowany amerykański policjant rozprawia się z handlarzami narkotyków.
17:55 Zakłęte rewiry - dramat obyczajowy, Czechosłowacja/Polska 1975
20:00 Ogniem i mieczem - film historyczny, Polska 1999
23:50 Głina 2 (13) - serial
00:50 Głina 2 (14) - serial
01:50 Oblawa - dramat wojenny, Polska 2012

07:00 Piosenki z Polskich Nagrań - koncert
07:55 Informacje kulturalne
08:30 Od ucha do ucha - filmy krótkometrażowe
09:15 Od ucha do ucha: Akademia Pana Kleksa (1) - serial
10:50 Serialowa nostalgia: Barbara i Jan (5) - serial
11:25 Serialowa nostalgia: Barbara i Jan (6) - serial
11:55 Urodzeni artyści: Małgorzata i Tomasz Rygalikowie
12:35 Kobra: Pomyłka, proszę się wyłączyć - sztuka Lucille Fletcher
13:40 Tego się nie wytnie - pr. kult.
15:10 Kino retro: Anatomia morderstwa - dramat sensacyjny, USA 1959
17:55 Tamte lata, tamte dni: Marta Lipińska
18:30 Informacje kulturalne
18:55 Scena muzyczna: Boarte Piano Trio
20:00 Bilet do kina: Śmietanka towarzyska - komedia, USA 2016
21:40 Dire Straits: On The Night - koncert
23:30 Seans kultowy: Głowa do wycierania - horror SF, USA 1977
01:05 Zeszyt - film krótkometrażowy, Polska 2018
01:15 Debiut - film krótkometrażowy, Polska 2016
01:20 Linie życia - film krótkometrażowy, USA 2016

07:00 Taki jest świat
08:00 Lombard. Życie pod zastaw (37) - serial
09:00 Lombard. Życie pod zastaw (38) - serial
10:00 Lombard. Życie pod zastaw (27) - serial
11:00 Lombard. Życie pod zastaw (28) - serial
12:00 Lombard. Życie pod zastaw (29) - serial
13:00 Lombard. Życie pod zastaw (30) - serial
14:00 Lombard. Życie pod zastaw (31) - serial
15:00 Lombard. Życie pod zastaw (345) - serial
16:00 Lombard. Życie pod zastaw (346) - serial
17:00 Lombard. Życie pod zastaw (347) - serial
18:00 Lombard. Życie pod zastaw (348) - serial
19:00 Lombard. Życie pod zastaw (349) - serial
20:00 Mocne sobotnie kino: Twierdza - thriller, USA 1996, wyk. Sean Connery, Nicolas Cage, Ed Harris.
General Hummel zajmuje wyspę Alcatraz. Żąda wysokiego okupu, w przeciwnym razie zrzuci na San Francisco rakiety wypełnione śmiercionośnym gazem.
22:45 Con Air: Lot skazańców - film sensacyjny, USA 1997
01:10 13. dzielnica - film sensacyjny, Francja 2004
02:55 Kobra - oddział specjalny (5) - serial

RANO

Wypisz, wymaluj... miłość
godz. 22.55

TVP 1

Ślady zbrodni
godz. 20.00

TVP 2

Pierwszy śnieg
godz. 22.30

TVN

Deadpool
godz. 0.55

POLSAT

Polityczna kawa
godz. 12.00

REPUBLIKA

Leśniczówka
godz. 16.30

POLONIA

PO POŁUDNIU

07:00 Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie-Lagiewnikach
08:00 Tydzień
08:30 Zakochaj się w Polsce
09:05 Las bliżej nas
09:35 Prywatne życie zwierząt
10:05 Stulecie Winnych (10) - serial
10:55 Słowo na niedzielę
11:00 Msza święta z Jasnej Góry
11:55 Między ziemią a niebem
12:00 Anioł Pański
12:15 Między ziemią a niebem
12:45 Rwanda 2020. Misje na wzgórzach
13:10 Gala wręczenia nagród im. Jana Rodowicza „Anody”
14:15 Z pamięci
14:25 Okrasa lamie przepisy
15:00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
15:25 Przyrodnik na tropie
16:05 Komisarz Alex (181) - serial
17:00 Teleexpress
17:20 Pogoda
17:30 Ludzie i bogowie (9) - serial
18:30 Jaka to melodia? - pr. rozryw.
19:20 Sport
19:30 Wiadomości
19:45 Pogoda
19:50 Ludzie i bogowie (10) - serial
20:35 Piłka nożna: Liga Narodów, mecz: Włochy-Polska
22:55 Wypisz, wymaluj... miłość - komedia romantyczna, USA 2013
01:00 Immortals. Bogowie i herosi - film fantasy, USA 2011

WIECZOREM

07:55 Pytanie na śniadanie
10:35 Spisz się, rolniku
10:45 Smaki świata po polsku
11:15 The Voice of Poland 11. Live - widowisko
14:00 Familiada - teleturniej
14:35 Kolo fortuny - teleturniej
15:15 Szansa na sukces. Opole 2021 - widowisko
16:10 Kocham Dwójkę. Złoty jubileusz
17:05 Jutro należy do nas (11) - serial
18:00 Panorama
18:20 Pogoda
18:30 Wakacje mojego życia - komedia romantyczna, USA 2018
20:00 Ślady zbrodni - thriller, USA 2007, wyk. Samuel L. Jackson, Ed Harris, Eva Mendes, Luis Guzmán. Były policjant, zajmujący się sprzątaniem miejsc zbrodni, nieświadomie uczestniczy w zatuszowaniu śladów morderstwa.
21:40 Kino bez granic: Czuwaj - thriller, Polska 2017
23:20 Dom mrocznych sekretów - thriller, USA 2018, wyk. Angie Patterson. Maggie Richards, która rozstała się z mężem, chce zacząć wszystko od nowa. Zamieszkuje z córką Avą w starej posiadłości. Po pewnym czasie w jej domu zaczynają dziać się dziwne rzeczy.
00:55 Mój rower - film obyczajowy, Polska 2012

07:25 Nowa Maja w ogrodzie
07:55 Akademia ogrodnika
08:00 Dzień Dobry TVN
11:30 Kobieta na krańcu świata - dok.
12:00 Brzydula 2 (28) - serial
12:30 Brzydula 2 (29) - serial
13:00 Brzydula 2 (30) - serial
13:30 Co za tydzień
14:00 Kosmiczny wykop (15) - serial
14:15 Kosmiczny wykop (16) - serial
14:30 Kroniki Spiderwick - film fantasy, USA 2008, wyk. Freddie Highmore, Sarah Bolger, Nick Nolte
16:30 Totalne remonty Szelągowskiej - pr. rozryw.
17:30 Lego Masters (1) - pr. rozryw.
19:00 Fakty
19:25 Sport
19:35 Pogoda
19:45 Uwaga!
20:00 MasterChef - pr. rozryw.
21:30 Królestwo kobiet (5) - serial
22:30 Pierwszy śnieg - film kryminalny, Szwecja/Wielka Brytania/USA 2017, reż. Tomas Alfredson, wyk. Michael Fassbender, Rebecca Ferguson, Charlotte Gainsbourg. Detektyw Harry Hole bada sprawę zaginięcia kobiety, której szalika użyto do przystrojenia ulepienego przed jej domem bałwana.
01:00 Mumia - film przygodowy, USA 2017
03:20 Uwaga!

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:40 Pingwiny z Madagaskaru - film animowany, USA 2014
10:40 Spider-Man 3 - film przygodowy, USA 2007
13:40 Shrek Forever - film animowany, USA 2010
15:35 Galimatias, czyli kogel-mogel 2 - komedia obyczajowa, Polska 1989
17:40 Nasz nowy dom - reality show
18:50 Wydarzenia
19:20 Sport
19:25 Pogoda
19:30 Państwo w państwie - pr. publ.
20:00 Kabaret na żywo - Klinika Skeczów Męczących - pr. rozryw.
22:05 Indiana Jones i ostatnia krucjata - film przygodowy, USA 1989, reż. Steven Spielberg, wyk. Harrison Ford, Sean Connery, Denholm Elliott
00:55 Deadpool - film SF, USA 2016, reż. Tim Miller, wyk. Ryan Reynolds, Morena Baccarin, Ed Skrein, Gina Carano. Były żołnierz oddziałów specjalnych zostaje poddany niebezpiecznemu eksperymentowi. Niebawem uwalnia swoje alter ego i rozpoczyna polowanie na człowieka, który niemal zniszczył jego życie.
03:10 Tajemnice losu - pr. rozryw.

07:00 Transmisja mszy świętej z parafii pod wezwaniem świętego Augustyna w Warszawie
08:05 Studnia
08:45 Ocalenie Ojczyzny
09:06 W punkt
10:06 Studio prasowe
11:00 Salonik polityczny
12:00 Polityczna kawa
13:00 Rozmowa ściśle jawna
13:15 Telezakupy
13:40 Za siódmą górą - program Stefana Czernieckiego
14:00 Telezakupy
14:30 Studnia
15:00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
15:20 Telezakupy
15:35 Rozmowa ściśle jawna
15:55 Telezakupy
16:20 Moja droga do wolności
16:30 Telezakupy
16:45 Salonik polityczny
17:35 Bajka w Telewizji Republika
18:30 Dzisiaj - serwis inform.
18:50 Sport w Republice
18:55 Prognoza pogody
19:10 W punkt
20:10 Polityczna kawa
21:10 Geopolityczny tydzień
21:30 Mag. filmowy Piotra Gońka
22:00 Poland Daily
22:10 Poland Daily - Weather
22:15 Poland Daily - Business
22:20 Poland Daily - Weather
22:30 Wywiad z chuliganem - program Piotra Lisiewicza
23:30 Poland Daily - Culture
23:40 Poland Daily - History
23:50 Poland Daily - Travel
00:00 Poland Daily

06:25 Polonia 24
06:50 Janosik (7) - serial
07:40 Mówimy po polsku
07:55 Pytanie na śniadanie
10:50 Wolny Ekran
11:00 Tamte lata, tamte dni: Krzysztof Zanussi
11:30 Ziarno - pr. dla dzieci
11:55 Między ziemią a niebem
12:00 Anioł Pański
12:15 Między ziemią a niebem
12:45 Rwanda 2020. Misje na wzgórzach
13:00 Transmisja mszy świętej
14:15 Janosik (8) - serial
15:05 Gala wręczenia nagród im. Jana Rodowicza „Anody” - widowisko
16:10 Powroty - mag.
16:30 Leśniczówka (206) - serial
16:55 Leśniczówka (207) - serial
17:30 Dziennik regionów
17:50 M jak miłość (1532) - serial
18:45 Hity kabaretu - pr. rozryw.
19:35 Dobranocka
20:00 Polonia 24
20:20 Pogoda
20:25 Sport
20:35 Blondynka (96) - serial
21:35 Sztuczki - komediodramat, Polska 2007
23:10 Koncert ku czci Jana Pawła II
00:00 Tamte lata, tamte dni: Krzysztof Zanussi
00:30 M jak miłość (1532) - serial
01:15 Słownik polsko@polski
01:45 Dobranocka za oceanem
02:00 Polonia 24
02:20 Pogoda
02:23 Sport
02:30 Blondynka (96) - serial

RANO

08:00 Słowo Życia
08:05 Polski punkt widzenia
08:30 Z Parlamentu Europejskiego
09:00 Spotkania z ekologią
09:10 Spotkanie z Magdą Buczek
09:15 Katecheza ks. bp. Antoniego Długosza
09:30 Msza święta
10:40 Cuda Jezusa
11:30 Przyjaciele i bohaterowie
12:00 Anioł Pański z Ojcem Świętym Franciszkiem
12:20 Wieś - to też Polska
13:30 Papież Polak do Rodaków

PO POŁUDNIU

14:30 Geniusz Stworzenia
15:10 Wystarczy mi jeden krok
15:45 180 lat na zdrowie
16:00 Informacje dnia
16:10 Koncert życzeń
17:20 Zostań żołnierzem RP
17:15 Nie bójmy się mówić o raku
17:30 Okiem kamery
18:00 Anioł Pański
18:05 Informacje dnia
18:15 Rozmowy niedokończonych
19:25 Święty na każdy dzień
19:30 Opowieści biblijne
20:00 Informacje dnia
20:20 Różaniec
20:50 Pełnia życia. Rozwój dziecka w łonie matki
20:55 Kolory świętości
21:00 Apel Jasnogórski
21:20 Informacje dnia
21:40 Retrospekcja
21:45 MB w Laus
22:40 Marana
23:00 Jak my to widzimy
23:30 Tam, gdzie Bóg płacze
00:00 Słowo życia
00:05 Świat w obrazach
00:10 Informacje dnia

WIECZOREM

06:40 Był taki dzień: 15 listopada
06:55 Święty Augustyn (2) - serial
08:00 Transmisja liturgii greckokatolickiej z Archikatedry w Przemyslu
09:00 Alternatywy 4 (6) - serial
10:10 Okrasa lamie przepisy
10:45 Królik po berlińsku - dok.
11:50 Wszystkie kolory świata
12:55 Peru - kraina skrajności: Andy i Altiplano - dok.
14:00 Archiwum zimnej wojny
14:35 Wojownicy czasu
15:10 Kuchnia Jagiellonów
15:40 Biblia - Dawid (2) - serial
16:30 Giganci historii: General Władysław Anders i 2 Korpus Polski - teleturniej
17:20 Ekspertyza - rep.
17:50 Panny i wdowy (5) - serial
18:45 Wojna w eterze
19:00 Radio Siriri - film dokumentalny, Polska 2019
19:55 Wiedeń - miasto cesarzy (3) - film dokumentalny, Wielka Brytania 2016
20:55 Joanna - dramat psychologiczny, Polska 2010. Podczas niemieckiej okupacji żona polskiego żołnierza ukrywa w mieszkaniu młodą Żydówkę. Podporządkowuje całe swoje życie temu, by ocalić niewinne dziecko.
23:00 Dynastia Tudorów 2 (4) - serial
00:05 Wygrać z przeznaczeniem - film dok., Polska 2015
01:05 Szerokie tory

08:00 Serwis info
08:09 Poranek TVP Info
08:30 Serwis info, pogoda
08:39 Poranek TVP Info
09:00 Serwis info, pogoda
09:50 Woronicza 17
10:59 Serwis info
11:23 Pogoda info
11:29 Serwis info weekend
11:59 Serwis info weekend
12:25 Pogoda info
12:30 Serwis info weekend
13:00 Serwis info weekend
13:23 Pogoda info
13:29 Serwis info weekend
14:00 W akcji weekend
14:29 Serwis info weekend
14:52 Pogoda info
15:00 Debata Senior
15:30 Okiem wiary
16:00 Panorama info
16:50 Pogoda info
17:00 Teleexpress
17:15 Teleexpress extra
17:32 Teleexpress na deser
17:47 Serwis info weekend
18:00 Panorama
18:16 Serwis info weekend
18:30 Studio Zachód
19:00 Głębia ostrości
19:18 Serwis info weekend
19:30 Wiadomości
19:58 Gość „Wiadomości”
20:13 Minęła dwudziesta
21:00 W pełnym świetle
21:24 Flesz info wieczór
21:40 Studio LOTTO
21:49 Strefa starcia
23:00 Info wieczór
23:21 Nie da się ukryć extra
00:00 Serwis info weekend
00:05 Wiadomości

06:00 Jest jak jest (12) - serial
06:45 TV okazje
08:00 „Lata dwudzieste... lata trzydzieste...” - komedia muzyczna, Polska 1983
10:10 Benek - komediodramat, Polska 2007
12:15 TV okazje
12:30 Jest jak jest (14) - serial
13:20 Nietoperze - film dokumentalny, Polska 1956
13:50 Ogniem i mieczem - film historyczny, Polska 1999
17:40 Miś - komedia, Polska 1981.
Ryszard Ochódzki, prezes klubu sportowego „Tęcza”, prowadzi na boku lewe interesy. Podczas wyjazdu za granicę zostaje zatrzymany, ponieważ z jego paszportu wyrwano kilka kartek. Ochódzki podejrzewa o to była żonę Irenę, która chce opóźnić jego wyjazd i dotrzeć do Londynu przed nim. Byli małżonkowie założyli bowiem przed laty konto w jednym z londyńskich banków i żadne z nich nie chce się dzielić pieniędzmi z drugą stroną.
20:00 Samowolka - dramat obyczajowy, Polska 1993
21:30 Karuzela - dramat obyczajowy, Polska 2014
23:05 Masz na imię Justine - dramat obyczajowy, Luksemburg/Polska 2005
01:10 Ballada o Januszkę (6) - serial

06:50 Myśli na ten czas
07:00 Liturgia prawosławna
08:25 Od ucha do ucha: Niezapomniany Leonard Bernstein. Spotkania z muzyką
09:30 Od ucha do ucha: Piotruś i wilk - film animowany, Francja 2013
10:10 Serialowa nostalgia: Czarna Żmija 3 (5) - serial
10:45 Serialowa nostalgia: Czarna Żmija 3 (6) - serial
11:25 Niespotkanie spokojny człowiek - komedia obyczajowa, Polska 1975
12:40 Trzeci punkt widzenia - pr. publ.
13:15 Bilet do kina: Śmietanka towarzyska - komedia, USA 2016
15:05 Warszawska Opera Kameralna: Armida - opera Jeana-Baptisty Lully'ego
16:55 Informacje kulturalne
17:15 Niedziela z... Alicją Węgorzewską
18:05 Bitwa tenorów na róże (1) - koncert
19:10 Bitwa tenorów na róże (2) - koncert
20:00 Przełomy Missouri - western, USA 1976
22:15 Trzeci punkt widzenia - pr. publ.
22:40 Mój tydzień z Marilyn - dramat biograficzny, Wielka Brytania/USA 2011
00:30 Informacje kulturalne
00:45 Teraz animacje!
01:20 Olivier, Olivier - dramat obycz., Francja/USA 1992

06:45 Rodzinny interes (58) - serial
07:45 Rodzinny interes (59) - serial
08:40 Rodzinny interes (60) - serial
09:45 Syn prezydenta - komedia, USA 1996
11:45 Trzej muszkieterowie - film kostiumowy, Francja/Niemcy/Wielka Brytania/USA 2011
13:50 Najpiękniejsze baśnie: Księżniczka i diabeł - baśń filmowa, Czechy 2009
15:55 Wyciąg szczurów - komedia, Kanada/USA 2001, wyk. Rowan Atkinson, Whoopi Goldberg, John Cleese. Sześć osób bierze udział w zorganizowanym przez właściciela kasyna wyścigu, którego zwycięzca otrzyma dwa miliony dolarów.
18:05 Pacyfikator - komedia, Kanada/USA 2005
20:00 Niedziela z gwiazdami: John Wick - film sensacyjny, USA 2014. Były płatny morderca ściga gangsterów, którzy wtargnęli do jego domu, dokonując brutalnej napaści i kradzieży.
22:20 Liberator - film sensacyjny, Francja/USA 1992
00:10 13. dzielnica: Ultimatum - film sens., Francja 2009
02:05 Kobra - oddział specjalny (6) - serial

Programy autorów „Codziennej” i „Gazety Polskiej” zostały wyróżnione na czerwono.

RANO

PO POŁUDNIU

WIECZOREM

Siedem dalekich rejsów
godz. 21.00Okno na Juliet
godz. 23.55Totalne remonty Szelańskiej
godz. 21.30Obcy: Przymierze
godz. 22.35Starcie cywilizacji
godz. 21.30Sfora
godz. 21.30

TVP 1

TVP 2

TVN

POLSAT

REPUBLIKA

POLONIA

08:00 Wiadomości
08:10 Pogoda
08:15 Kwadrans polityczny
08:40 Ranczo (116) - serial
09:40 Komisarz Alex (136) - serial
10:35 Ojciec Mateusz (188) - serial
11:20 Kasta - serial
12:00 Wiadomości
12:10 Agrobiznes
12:35 To się opłaca
12:55 Natura w Jedyńce
14:00 Elif (857) - serial
15:00 Wiadomości
15:10 Pogoda
15:15 Alarm!
15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
16:05 Przysięga (298) - serial
17:00 Teleexpress
17:20 Pogoda
17:25 Jaka to melodia? - pr. rozryw.
18:00 Klan (3698) - serial
18:30 Kasta - serial
18:55 Jeden z dziesięciu - teleturniej
19:25 Sport
19:30 Wiadomości
20:05 Pogoda
20:10 Alarm!
20:30 Leśnicówka (285) - serial
21:00 Teatr Telewizji: Siedem dalekich rejsów - sztuka Leopolda Tyrmanda
22:35 Gala Nagród Mediów Publicznych - widowisko
23:50 Warto rozmawiać - talk-show
00:55 Wypisz, wymaluj... miłość - komedia romantyczna, USA 2013, wyk. Clive Owen, Juliette Binoche, Bruce Davison
02:55 Hydrozagadka - komedia, Polska 1970

07:55 Pytanie na śniadanie
10:40 Panorama
10:50 Pytanie na śniadanie
11:10 Spisz się, rolniku
11:25 Rodzinka.pl (284) - serial
11:55 Barwy szczęścia (2325) - serial
12:25 Kolo fortuny - teleturniej
13:00 Va banque - teleturniej
13:35 Uzdrowisko - serial dok.
14:05 Coś dla ciebie
14:35 Operacja zdrowie! - mag.
15:10 Doktor z alpejskiej wioski - nowy rozdział (162) - serial
16:00 Kolo fortuny - teleturniej
16:35 Familiada - teleturniej
17:10 Więzień miłości (431) - serial
18:00 Panorama
18:20 Pogoda
18:30 Va banque - teleturniej
19:00 Uzdrowisko - serial dok.
19:35 Barwy szczęścia (2325) - serial
20:10 Barwy szczęścia (2326) - serial
20:40 Kulisy serialu „M jak miłość”
20:55 M jak miłość (1542) - serial
21:50 O mnie się nie martw 13 (6) - serial
22:50 Bankowa gra (1) - serial
23:55 Okno na Juliet - dramat obyczajowy, Kanada/Maroko/Francja 2017. Ochroniarz strzegący za pomocą drona rurociągu na północy Afryki postanawia pomóc uciec z kraju dziewczynie, którą rodzice chcą siłą wydać za mąż.
01:35 Warto kochać (33) - serial

05:45 Mango - telezakupy
07:00 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw.
08:00 Dzień Dobry TVN
11:30 Ukryta prawda (1193) - serial
12:30 Ukryta prawda (417) - serial
13:30 Szpital (989) - serial
14:25 Kobieta na krańcu świata - dok.
15:00 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw.
16:00 Szpital (990) - serial
17:00 Rozwody (20) - serial
18:00 Ukryta prawda (1194) - serial
19:00 Fakty
19:35 Sport
19:45 Pogoda
19:55 Uwaga!
20:15 Na Wspólnej (3124) - serial
20:55 Milionerzy - teleturniej
21:30 Totalne remonty Szelańskiej (7) - pr. rozryw.
Dorota Szelańska przeprowadza gruntowne remonty w mieszkaniach i domach w różnych częściach Polski. Właściciele nieruchomości są w tajemnicy zgłaszani do programu przez swoich bliskich. Na każdy remont ekipa ma przeznaczone tylko siedem dni.
22:30 Projekt Lady - reality show
23:30 Szadź (5) - serial
00:30 Co za tydzień
01:00 Zabójcza broń 3 (11) - serial
02:05 Uwaga!

06:00 Nowy dzień
08:40 Malanowski i partnerzy (763) - serial
09:10 Malanowski i partnerzy (764) - serial
09:40 Sekrety rodziny (7) - serial
10:40 Dlaczego ja? (1009) - serial
11:40 Gliniarze (328) - serial
12:40 Dzień, który zmienił moje życie (55) - serial
13:40 Trudne sprawy (886) - serial
14:40 Dlaczego ja? (892) - serial
15:50 Wydarzenia
16:10 Pogoda
16:15 Interwencja
16:30 Na ratunek 112 (507) - serial
17:00 Gliniarze (517) - serial
18:00 Pierwsza miłość (3112) - serial
18:50 Wydarzenia
19:30 Gość „Wydarzeń”
19:45 Sport
19:55 Pogoda
20:05 Megahit: Deadpool - film SF, USA 2016
22:35 Obcy: Przymierze - horror SF, Wielka Brytania/USA 2017, reż. Ridley Scott, wyk. Michael Fassbender, Katherine Waterston, Billy Crudup.
Załoga statku osadniczego „Przymierze” dociera na obcą planetę. Niebawem zdają sobie sprawę, że to pozornie rajskie miejsce w rzeczywistości jest śmiertelnie niebezpieczne.
01:05 Śpiączka (2) - serial
03:00 Tajemnice losu - pr. rozrywkowy

07:00 Transmisja mszy świętej z Jasnej Góry
07:30 Polska na dzień dobry
09:20 Bajka w Telewizji Republika
09:40 Za siódmą górą - program Stefana Czernieckiego
09:55 Telezakupy
10:10 Polityczna kawa
10:55 Telezakupy
11:10 W punkt
12:05 Telezakupy
12:20 Mag. filmowy Piotra Goćka
12:45 Telezakupy
13:00 Salonik polityczny
13:50 Telezakupy
14:05 10.04.2010. Fakty
14:15 Telezakupy
14:30 Rozmowa ściśle jawna
14:45 Telezakupy
15:00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
15:20 Republika po południu
17:15 Wolne głosy - popołudnie
17:40 Uwaga na zdrowie
18:00 Przekaz dnia
18:15 Ekonomia raport - flasz
18:30 Dzisiaj - serwis inform.
18:47 Prognoza pogody
18:50 Sport w Republice
19:00 Dziennikarski poker
19:30 Codziennie *****burza
19:45 Przekaz dnia
20:00 W punkt
20:25 Mówi się...
21:00 TweetUp
21:30 Starcie cywilizacji
22:00 Poland Daily
22:25 Ekonomia raport
22:50 Suma dnia
23:22 Poland Daily - Culture
23:32 Poland Daily - History
23:42 Poland Daily - Travel

07:25 Okrasa łamie przepisy
07:55 Pytanie na śniadanie
11:30 Barwy szczęścia (2285) - serial
12:00 Turystyczna jazda
12:15 Co niesie dzień
12:30 Stulecie Winnych 2 (20) - serial
13:20 Przystanek Ameryka
13:40 Kulturalni PL
14:35 Rok 1920. Kalendarium
14:45 Uzdrowisko - serial dok.
15:15 Teatr Telewizji: Clarissima
16:15 Zwierzaki Czytali
16:30 Domisie - pr. dla dzieci
17:00 Rodzinka.pl (234) - serial
17:30 Dziennik regionów
17:50 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
18:20 W drodze na szczyt - film dokumentalny, Polska 2018
18:50 Barwy szczęścia (2285) - serial
19:20 Nad Niemnem - magazyn Polaków na Białorusi
19:40 Olą Polônia
20:00 Polonia 24
20:20 Pogoda
20:30 Sport
20:35 O mnie się nie martw (7) - serial
21:30 Sfora (8) - serial
22:25 Uzdrowisko - dok.
22:55 Gala Nagród Mediów Publicznych - widowisko
00:00 Focus on Poland
00:10 Rodzinka.pl (234) - serial
00:40 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
01:00 Zwierzaki Czytali
01:15 Domisie - pr. dla dzieci

RANO

PO POŁUDNIU

WIECZOREM

TRWAM

HISTORIA

TVP INFO

KINO POLSKA

KULTURA

PULS

08:00 Informacje dnia
08:15 Wieś - to też Polska
09:25 Słowo życia
09:30 Opowieści biblijne
10:00 Informacje dnia
10:15 Rozmowy niedokończone
11:20 Dobry, bo polskie
11:35 Przyroda w obiektywie
11:50 Kolors świętości
11:55 Święty na każdy dzień
12:00 Anioł Pański
12:03 Informacje dnia
12:20 Jezus. Królestwo bez granic
12:50 Galilejczyk - prezentuje
Keith Garner
13:30 Msza święta
14:30 Oratorium średniowieczne „Ordo Virtutum” św. Hildegardy z Bingen
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Informacje dnia
16:10 Sanktuarium polskie
16:30 Zew natury
16:55 Świądkowie
17:25 Święty na każdy dzień
17:30 Okiem kamery
18:00 Anioł Pański
18:05 Informacje dnia
18:15 Rozmowy niedokończone
19:30 Opowieści Starego Testamentu
20:00 Informacje dnia
20:20 Różaniec
21:00 Apel Jasnogórski
21:20 Informacje dnia
21:40 Polski punkt widzenia
22:00 Stan bezpieczeństwa państwa
22:10 Mojżesz - 10 przykazań
23:00 Pochodzenie świata
00:00 Słowo życia
00:05 Świat w obrazach

06:50 Był taki dzień: 16 listopada
07:00 Polska Kronika Filmowa
07:20 Młody Piłsudski (7) - serial
08:15 Ex Libris
08:35 Film dokumentalny
08:55 Rodziny Wyklętych mają głos
09:35 Alfabet Andrzeja Dobosza
09:55 Dzieła, arcydzieła
10:05 Sensacje XX wieku
11:05 Życie ukryte w jeziorze: Tonle Sap - Serce Kambodży
12:05 Archiwum zimnej wojny
12:35 Królowa Bona (3) - serial
13:45 Wizja lokalna 1901 - dramat polityczny, Polska 1980, wyk. Tadeusz Łomnicki, Daniel Olbrychski, Jerzy Stuhr, Henryk Bista
15:25 Peru - kraina skrajności: Andy i Altiplano
16:20 Wpół do Trzeciej RP
16:55 Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii
17:25 Flesz historii
17:50 Historia Polski: Polowy na rzece wspomnień
18:45 Polska Kronika Filmowa
19:05 Młody Piłsudski (8) - serial
19:55 Wojna w eterze
20:05 Brygady Międzynarodowe w Hiszpanii - dok.
22:00 Spór o historię: Pakt Hitler - Stalin
22:45 Azjatyckie stulecie: Indyjska żelazna dama
23:45 Sądy, przesady
00:35 Sensacje XX wieku
01:30 Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii

08:00 Wiadomości
09:00 Serwis Info
09:09 Minęła dziewiąta
10:00 Serwis info
10:25 Pogoda info
10:29 Serwis info
10:50 Pogoda info
11:00 Serwis info
11:30 Serwis info, pogoda
12:00 Serwis info
12:25 Pogoda info
12:30 Serwis info, pogoda
13:00 Serwis info
15:00 Serwis info
15:20 Pogoda info
15:29 Serwis info
16:00 Panorama info
16:52 Pogoda info
17:00 Teleexpress
17:15 Teleexpress extra
17:32 O co chodzi
18:00 Panorama
18:20 Panorama opinii
18:37 O tym się mówi
19:30 Wiadomości
19:58 Gość „Wiadomości”
20:15 Minęła dwudziesta
21:00 Serwis Info
21:40 Studio Lotto
21:50 W tyle wizji
22:24 Serwis Info
22:30 W tyle wizji extra
23:00 Info wieczór
23:30 W akcji
23:50 Serwis Info
00:03 Wiadomości
00:37 Gość „Wiadomości”
00:48 Pogoda Info
00:50 Minęła dwudziesta
01:40 W tyle wizji
02:15 Serwis Info
02:21 W tyle wizji extra

06:05 Nie ma jak Polska: Kujawsko-pomorskie
06:45 TV okazje
08:00 Pierwszy dzień wolności - dramat obyczajowy, Polska 1964
10:00 Bóg w Krakowie - film obyczajowy, Polska 2016
12:05 TV okazje
12:35 Nietoperze - film dokumentalny, Polska 1956
13:00 Stara baśń. Kiedy słońce było bogiem - film kostiumowy, Polska 2003
15:25 Jarzębina czerwona - dramat wojenny, Polska 1970
18:00 Kabaretowy rejs - pr. rozryw.
19:00 Kabaretowy rejs - pr. rozryw.
20:00 Pokot - dramat kryminalny, Słowacja/Czechy/Niemcy/Szwecja/Polska 2017
22:45 Poranek kojota - komedia, Polska 2001
00:45 Masz na imię Justine - dramat obyczajowy, Luksemburg/Polska 2005.
Mariola marzy o lepszym życiu. Artur, jej chłopak mieszkający na stałe w Niemczech, proponuje krótkie wakacje, podczas których chce ją przedstawić swoim rodzicom. Po drodze nocyją u jego znajomych w Berlinie. Tam chłopak sprzedaje dziewczynę do domu publicznego.
02:45 Krótki film o miłości - dramat psychologiczny, Polska 1988

07:50 Informacje kulturalne
08:15 Tego się nie wytnie - pr. rozryw.
09:35 Tego się nie wytnie ekstra
10:00 Reżyserzy: Fritz Lang
11:00 Kanclerz (5) - serial
12:05 Rycerze i rabusie (1) - serial
12:55 Na kredyt - film obyczajowy, Polska 2008
13:35 Szlakiem Kolberga
14:10 Niedziela z...
14:55 Czerwony! Sztuka awangardy w kraju
Sovietów - film dokumentalny, Francja 2019
16:00 Nad rzeką, której nie ma - film psychologiczny, Polska 1991.
Admirał spędza wakacje na picciu alkoholu i włóczeniu się po mieście. Pewnego dnia chłopak poznaje dziewczynę, która podbija jego serce.
17:35 Rok 2020
18:00 Trzeci punkt widzenia - pr. publ.
18:30 Informacje kulturalne
19:00 Tajny agent (1) - serial
20:00 Kino mocnych wrażeń: Morderstwo na zlecenie - film kryminalny, Kanada/Wielka Brytania 1979
22:05 Kronos - pr. publ.
22:40 Panorama kina polskiego: Jestem mordercą - thriller, Polska 2016
00:45 Scena muzyczna: Boarte Piano Trio
01:40 Perła w koronie - dramat obyczajowy, Polska 1971

06:00 Nash Bridges (20) - serial
07:00 Rodzinny interes (59) - serial
08:00 Lombard. Życie pod zastaw (349) - serial
09:00 Lombard. Życie pod zastaw (30) - serial
10:00 Kobra - oddział specjalny (6) - serial
11:00 Kobra - oddział specjalny (7) - serial
12:00 Zaklinaczka duchów (20) - serial
13:00 Zaklinaczka duchów (21) - serial
14:00 Lombard. Życie pod zastaw (31) - serial
15:00 Lombard. Życie pod zastaw (32) - serial
16:00 Rodzinny interes (59) - serial
17:00 Rodzinny interes (61) - serial
18:00 Lombard. Życie pod zastaw (349) - serial
19:00 Lombard. Życie pod zastaw (350) - serial
20:00 16 przecznic - film sensacyjny, Niemcy/USA 2006.
Podstarzały policjant alkoholik otrzymuje zadanie eskortowania do gmachu sądu więźnia, który ma zeznawać przeciwko skorumpowanemu policjantom.
22:00 John Wick - film sensacyjny, USA 2014
00:00 El Mariachi - dramat sensacyjny, Meksyk/USA 1992
01:45 Taki jest świat

Programy autorów „Codziennej” i „Gazety Polskiej” zostały wyróżnione na czerwono.

	Operacja „Delta Force” godz. 23.50	Mrok godz. 1.25	Szadz godz. 21.30	Piraci z Karaibów: Na krancu... godz. 20.05	Koniec systemu godz. 21.30	Focus on Poland godz. 23.55
	TVP 1	TVP 2	TVN	POLSAT	REPUBLIKA	POLONIA
RANO	08:00 Wiadomości	07:55 Pytanie na śniadanie	06:50 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw.	06:00 Nowy dzień	07:00 Transmisja mszy świętej z Jasnej Góry	07:00 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
	08:15 Kwadrans polityczny	10:40 Panorama	08:00 Dzień Dobry TVN	08:40 Malanowski i partnerzy (765) - serial	07:30 Polska na dzień dobry	07:25 Zrób to ze smakiem
	08:40 Ranczo (117) - serial	10:50 Pytanie na śniadanie	11:30 Ukryta prawda (1194) - serial	09:10 Malanowski i partnerzy (766) - serial	09:20 Bajka w Telewizji Republika	07:55 Pytanie na śniadanie
	09:40 Komisarz Alex (137) - serial	11:25 Rodzinka.pl (285) - serial	12:30 Rozwody (20) - serial	09:40 Sekrety rodziny (8) - serial	09:40 Telezakupy	11:30 Barwy szczęścia (2286) - serial
	10:35 Ojciec Mateusz (189) - serial	11:55 Barwy szczęścia (2326) - serial	13:30 Szpital (990) - serial	10:40 Dlaczego ja? (1010) - serial	09:55 TweetUp	12:00 Pod Tatrami - mag.
	11:25 Kasta - serial	12:25 Kolo fortuny - teleturniej	14:25 Detektywi (736) - serial	11:40 Gliniarze (329) - serial	10:20 Telezakupy	12:15 Co niesie dzień
	12:00 Wiadomości	13:00 Va banque - teleturniej	15:00 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw.	12:50 Wydarzenia	10:35 Dziennikarski poker	12:30 O mnie się nie martw 12 (7) - serial
	12:10 Agrobiznes	13:30 Uzdrowisko - serial dok.	16:00 Szpital (991) - serial	13:30 Interwencja	11:05 W punkt	13:20 Nad Niemnem - magazyn
	12:30 Agropogoda	14:15 M jak miłość (1542) - serial	17:00 Rozwody (21) - serial	14:40 Dlaczego ja? (893) - serial	11:25 Telezakupy	13:00 Polaków na Białorusi
	12:35 Magazyn rolniczy	15:10 Doktor z alpejskiej wioski - nowy rozdział (163) - serial	18:00 Ukryta prawda (1195) - serial	15:50 Wydarzenia	13:15 Wolne głosy - popołudnie	13:40 Gala Nagród Mediów Publicznych - widowisko
PO POŁUDNIU	12:55 Natura w Jedyńce: Dzikie morze Rosji	16:00 Kolo fortuny - teleturniej	19:00 Fakty	16:15 Interwencja	13:35 Mówi się...	14:45 Uzdrowisko - serial dok.
	14:00 Elif (858) - serial	16:35 Familiada - teleturniej	19:35 Sport	16:30 Na ratunek 112 (508) - serial	14:00 Telezakupy	14:45 Zrób to ze smakiem
	15:00 Wiadomości	17:10 Więzień miłości (432) - serial	19:45 Pogoda	17:00 Gliniarze (518) - serial	14:15 Starcie cywilizacji	15:15 Prywatne życie zwierząt
	15:10 Pogoda	18:00 Panorama	19:55 Uwaga!	17:40 Gliniarze "ukazują mroczne oblicze stolicy i najtwardszych policjantów w kraju, którzy na co dzień zmagają się z najcięższymi sprawami. Przed nimi szeregi wyzwań, które wymagają będą sprytu, inteligencji i kreatywności.	14:45 Telezakupy	16:15 Przyjaciele Misia i Margolci
	15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej	18:20 Pogoda	20:10 Doradca smaku	18:00 Pierwsza miłość (3113) - serial	15:00 Koronka do Miłosierdzia Bożego	16:40 Margolci i Miś zapraszają dziś
	16:05 Przysięga (299) - serial	18:30 Va banque - teleturniej	20:15 Na Wspólnej (3125) - serial	18:50 Wydarzenia	15:20 Republika po południu	17:00 Rodzinka.pl (235) - serial
	17:00 Teleexpress	19:00 Uzdrowisko - serial dok.	20:55 Milionerzy - teleturniej	19:30 Gość „Wydarzeń” Sport	17:15 Wolne głosy - popołudnie	17:30 Dziennik regionów
	17:20 Pogoda	19:35 Barwy szczęścia (2326) - serial	21:30 Szadz (6) - serial	19:45 Pogoda	17:40 Nie daj się epidemii	17:50 Przystanek Zaolzie
	17:25 Jaka to melodia? - pr. rozryw.	20:10 Barwy szczęścia (2327) - serial	Na obrzeżach Opola w okrutny sposób zostaje zamordowana młoda dziewczyna. Śledztwo przejmują komisarz Agnieszka Polkowska.	20:05 Piraci z Karaibów: Na krancu świata - film przygodowy, USA 2007, wyk. Johnny Depp, Geoffrey Rush, Orlando Bloom	18:00 Przekaz dnia	18:20 Śląskie 4 YOU
	18:00 Klan (3699) - serial	20:45 Kulisy serialu „M jak miłość”	22:30 Kuba Wojewódzki - talk-show	23:45 W cywilu 5: Pole bitwy - film sensacyjny, USA 2017	18:15 Ekonomia raport - flasz	18:35 Godki fest uciészne
WIECZOREM	18:30 Kasta (26) - serial	20:55 M jak miłość (1543) - serial	00:05 Królestwo kobiet (5) - serial	01:40 George prosto z drzewa - komedia, USA 1997	18:47 Prognoza pogody	18:50 Barwy szczęścia (2286) - serial
	18:55 Jeden z dziesięciu - telet.	21:50 Czerwona królowa (11) - serial	Przewrotny los łączy ze sobą cztery różne kobiety. Za sprawą pewnego mężczyzny zostają wpłątane w sam środek kryminalnej afery. Odtąd są zdane wyłącznie na siebie.	03:40 Tajemnice losu - pr. rozryw.	18:50 Sport w Republice	19:20 Magazyn z Wysp
	19:25 Sport	22:55 Ludzkie historie: Hugo - film dok., Polska 2017	00:05 Królestwo kobiet (5) - serial		19:00 Dziennikarski poker	19:40 Alarm!
	19:30 Wiadomości	00:55 Rodzinka.pl (142) - serial	23:30 Superwizjer		19:30 Codziennie *****burza	19:40 Polonia 24
	20:05 Pogoda	01:25 Mrok (3) - serial	00:05 Królestwo kobiet (5) - serial		19:50 Uwaga na zdrowie	20:00 Pogoda
	20:10 Alarm!	02:25 Oko na Juliet - dramat obyczajowy, Kanada/Maroko/Francja 2017	00:05 Królestwo kobiet (5) - serial		20:00 W punkt	20:20 Sport
	20:30 Leśniczówka (286) - serial	04:00 Ukraińscy szeryfowie - film dokumentalny, Łotwa/Niemcy/Ukraina 2015	Przewrotny los łączy ze sobą cztery różne kobiety. Za sprawą pewnego mężczyzny zostają wpłątane w sam środek kryminalnej afery. Odtąd są zdane wyłącznie na siebie.		20:25 Mówi się...	20:30 Ojciec Mateusz (301) - serial
	21:00 Magazyn kryminalny 997				21:00 Biznes Polska	21:30 Sfora (9) - serial
	21:40 Magazyn Ekspresu Reporterów				21:30 Koniec systemu	22:30 Uzdrowisko - serial dok.
	22:45 Ocaleni - reality show				22:00 Poland Daily	23:00 Warto rozmawiać - talk-show
RANO	23:50 Operacja „Delta Force” - film sensacyjny, Holandia/USA 1997, wyk. Jeff Fahey, Ernie Hudson, Rob Stewart				22:25 Ekonomia raport	23:55 Focus on Poland
	01:30 Huzar - dramat historyczny, Francja 1995				22:50 Suma dnia	00:10 Rodzinka.pl (235) - serial
					23:22 Poland Daily - Culture	00:40 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
					23:32 Poland Daily - History	
					23:42 Poland Daily - Travel	
					23:52 Poland Daily	
					00:00 Poland Daily - Weather	
PO POŁUDNIU						
WIECZOREM						

eprasa.pl 3aeb96fe45

Programy autorów „Codziennej” i „Gazety Polskiej” zostały wyróżnione na czerwono.

Ojciec Mateusz godz. 20.55	Francuska suita godz. 20.45	Tunel godz. 0.45	Juno godz. 0.15	Otwartym tekstem godz. 21.30	Archiwista godz. 20.35
TVP 1	TVP 2	TVN	POLSAT	REPUBLIKA	POLONIA
RANO	PO POŁUDNIU	WIECZOREM			
08:00 Wiadomości 08:10 Pogoda 08:15 Kwadrans polityczny 08:40 Ranczo (119) - serial 09:40 Komisarz Alex (142) - serial 10:35 Ojciec Mateusz (191) - serial 11:25 Kasta - serial 12:00 Wiadomości 12:10 Agrobiznes 12:30 Agropogoda 12:35 To się opłaca 12:50 Natura w Jedynce 14:00 Elif (860) - serial 15:00 Wiadomości 15:10 Pogoda 15:15 Alarm! 15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 16:05 Przysięga (301) - serial 17:00 Teleexpress 17:20 Pogoda 17:25 Jaka to melodia? - pr. rozryw. 18:00 Klan (3701) - serial 18:30 Kasta - serial 18:55 Jeden z dziesięciu - teleturniej 19:25 Sport 19:30 Wiadomości 20:05 Pogoda 20:10 Alarm! 20:30 Leśniczówka (287) - serial 20:55 Ojciec Mateusz (313) - serial 21:40 Sprawa dla reportera 22:30 Magazyn śledczy Anity Gargas 23:05 Motel Polska - reality show 23:35 Magazyn kryminalny 997 00:30 Tanie dranie - Moroz i Kłopotowski komentują świat 01:05 Ja wam pokażę! (11) - serial	07:10 Spiszmy się, jak na rolników przystało! 07:20 Familiada - teleturniej 07:55 Pytanie na śniadanie 10:45 Panorama 10:55 Pytanie na śniadanie 11:25 Rodzinka.pl (287) - serial 11:55 Barwy szczęścia (2328) - serial 12:25 Kolo fortuny - teleturniej 13:00 Va banque - teleturniej 13:35 Uzdrowisko - serial dok. 14:10 Na dobre i na złe (788) - serial 15:10 Doktor z alpejskiej wioski - nowy rozdział (165) - serial 16:00 Kolo fortuny - teleturniej 16:35 Familiada - teleturniej 17:10 Więzień miłości (434) - serial 18:00 Panorama 18:20 Pogoda 18:30 Va banque - teleturniej 19:00 Uzdrowisko - dok. 19:35 Barwy szczęścia (2328) - serial 20:10 Barwy szczęścia (2329) - serial 20:45 Filmowe czwartki: Francuska suita - dramat wojenny, Belgia/Francja/Kanada/Wielka Brytania 2014 22:45 Testament Nobla - thriller, Szwecja 2012 00:30 Miłość od pierwszego dziecka - komedia romantyczna, Francja 2015 02:05 Bez tożsamości 2 (1) - serial 02:50 Art Noc: Od wschodu do zachodu słońca - 50 lat Skaldów	06:50 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw. 08:00 Dzień Dobry TVN 11:30 Ukryta prawda (1196) - serial 12:30 Rozwody (22) - serial 13:30 Szpital (992) - serial 14:25 Detektywi (738) - serial 15:00 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw. 16:00 Szpital (993) - serial 17:00 Rozwody (23) - serial 18:00 Ukryta prawda (1197) - serial 19:00 Fakty 19:35 Sport 19:45 Pogoda 19:55 Uwaga! 20:10 Doradca smaku 20:15 Na Wspólnej (3127) - serial 20:55 Milionerzy - teleturniej 21:30 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw. 22:30 Dlaczego nie! - komedia romantyczna, Polska 2007. 00:45 Tunel - thriller, USA 1996. W podwodnym tunelu łączącym Manhattan z New Jersey dochodzi do wypadku, którego wynikiem jest eksplozja ładunków przewożonych przez ciężarówki. Tunel zostaje uszkodzony, a dziesiątki samochodów spalone wskutek wybuchu. Grupa osób, które cudem ocalały, jest odcięta od świata. Na pomoc im rusza taksówkarz, były szef pogotowia medycznego. 03:10 Uwaga!	06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:40 Malanowski i partnerzy (769) - serial 09:10 Malanowski i partnerzy (770) - serial 09:40 Sekrety rodziny (10) - serial 10:40 Dlaczego ja? (1012) - serial 11:40 Gliniarze (331) - serial 12:40 Dzień, który zmienił moje życie (58) - serial 13:40 Trudne sprawy (889) - serial 14:40 Dlaczego ja? (895) - serial 15:50 Wydarzenia 16:10 Pogoda 16:15 Interwencja 16:30 Na ratunek 112 (510) - serial 17:00 Gliniarze (520) - serial 18:00 Pierwsza miłość (3115) - serial 18:50 Wydarzenia 19:30 Gość „Wydarzeń” 19:45 Sport 19:55 Pogoda 20:05 Nasz nowy dom (216) - reality show 21:05 Przyjaciółki (193) - serial 22:05 Moja dziewczyna wychodzi za mąż - komedia romantyczna, Wielka Brytania/USA 2008 00:15 Juno - komediodramat, Kanada/USA 2007, wyk. Ellen Page, Michael Cera, Jennifer Garner. Szesnastoletnia Juno zachodzi w ciążę z kolegą ze szkoły. Dziewczyna chce aborcji, ale to ją przerasta. Przed Juno poważna życiowa decyzja. 02:30 Tajemnice losu - pr. rozryw.	07:00 Transmisja mszy świętej z Jasnej Góry 07:30 Polska na dzień dobry 09:20 Bajka w Telewizji Republika 09:40 Telezakupy 09:55 Pilnujmy Polski! 10:20 Telezakupy 10:35 Dziennikarski poker 11:05 W punkt 11:25 Telezakupy 11:40 Polska na dzień dobry 13:00 Telezakupy 13:25 Wolne głosy - popołudnie 13:34 Mówi się... 14:00 Telezakupy 14:25 Na pomoc! 14:45 Telezakupy 15:00 Koronka do Miłosierdzia Bożego 15:20 Republika po południu 17:15 Wolne głosy - popołudnie 17:40 Ostry dyżur prawniczy 18:00 Przekaz dnia 18:15 Ekonomia raport - flasz 18:30 Dzisiaj - serwis inform. 18:47 Prognoza pogody 18:50 Sport w Republice 19:00 Oddaję Państwu głos 19:30 Codziennie *****burza 19:50 Uwaga na zdrowie 20:00 W punkt 20:25 Mówi się... 21:00 Biznes Polska 21:30 Otwartym tekstem 22:00 Poland Daily 22:25 Ekonomia raport 22:50 Suma dnia 23:22 Poland Daily - Culture 23:32 Poland Daily - History 23:42 Poland Daily - Travel 23:52 Poland Daily 00:00 Poland Daily - Weather	07:55 Pytanie na śniadanie 11:30 Barwy szczęścia (2288) - serial 12:00 Zaginione skarby 12:15 Co niesie dzień 12:30 M jak miłość (1531) - serial 13:20 Kierunek Zachód 13:40 Polskie 100 lat 14:45 Uzdrowisko - serial dok. 15:15 Rączka gotuje 15:45 Mówimy po polsku 15:55 Studio Lwów 16:15 Al-chemik - mag. 16:30 Baw się słowami 16:40 Baw się słowami 16:55 Nauka literek z Żużu 17:00 Rodzinka.pl (237) - serial 17:30 Dziennik regionów 17:50 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 18:20 W obiektywie Polonii 18:50 Barwy szczęścia (2288) - serial 19:20 Wilnoteka - magazyn 19:40 Alarm! 20:00 Polonia 24 20:20 Pogoda 20:30 Sport 20:35 Archiwista (9) - serial 21:30 Falszerze. Powrót sfory (2) - serial 22:25 Uzdrowisko - serial dok. 22:50 Program publicystyczny 23:05 W drodze na szczyt - film dokumentalny, Polska 2018 23:35 Program rozrywkowy 23:55 Focus on Poland 00:10 Rodzinka.pl (237) - serial 00:40 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 01:00 Al-chemik - mag.
PO POŁUDNIU					
WIECZOREM					
TRWAM	HISTORIA	TVP INFO	KINO POLSKA	KULTURA	PULS
08:00 Informacje dnia 08:15 Polski punkt widzenia 08:40 Słowo życia 08:45 Syria - Damaszek i okolice 09:00 Na zdrowie 09:30 Inżynier 10:00 Informacje dnia 10:15 Rozmowy niedokończone 11:35 Przyroda i ludzie 12:00 Anioł Pański 12:03 Informacje dnia 12:20 Po stronie prawdy 12:50 Wyszyński - historia 13:15 Kolory świętości 13:20 Przegląd katolickiego tygodnika „Niedziela” 13:30 Msza święta 14:30 Czerdziejczy nocy 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Informacje dnia 16:10 Z wędką nad wodę 16:35 Porady medyczne bonifratrów 17:00 Akademia pro-life 17:05 Procesja dziejów 17:30 Okiem kamery 18:00 Anioł Pański 18:05 Informacje dnia 18:15 Rozmowy niedokończone 19:25 Święty na każdy dzień 19:30 Moja katolicka rodzina 20:00 Informacje dnia 20:20 Różaniec 20:50 Głos Polski 21:00 Apel Jasnogórski 21:20 Informacje dnia 21:40 Polski punkt widzenia 22:00 Rotmistrz Pilecki - przywrócenie pamięci 22:30 Z wędką nad wodę 23:00 Telewizyjny Uniwersytet Biblijny	06:50 Był taki dzień: 19 listopada 06:55 Polska Kronika Filmowa 07:20 Archiwum zimnej wojny 07:50 Młody Piłsudski (10) - serial 08:45 Historia Polski: Ignacy Paderewski - zarys biografii 09:20 Ignacy Paderewski - zarys biografii 09:50 Dzieła, arcydzieła 09:55 Sensacje XX wieku 10:55 Biblia - Dawid (3) - serial 11:50 Z widokiem na Wawel 12:25 Królowa Bona (6) - serial 13:40 Ramzes II. Wielka podróż - dok. 14:45 Kawa, herbata i kakao. Historia w filiżance - film dokumentalny, Francja 2019 15:50 Amerykańskie dynastie. Klan Kennedych 16:45 Rok 2020 17:15 Przystanek Historia 17:35 Historia Polski: Po latach niewoli wstaje Polska 1914-1918 18:35 Polska Kronika Filmowa 18:55 Młody Piłsudski (11) - serial 19:45 Wojna w eterze 19:55 Historia broni: Broń miotająca 21:00 Giganci historii: General Władysław Anders i 2 Korpus Polski - teleturniej 22:00 Sądy, przesady 23:00 Film dokumentalny 23:40 Sądy, przesady 00:30 Sensacje XX wieku 01:25 Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii 01:55 Encyklopedia II wojny światowej	07:00 Serwis Info 07:12 Jedziemy 07:50 Agrobiznes 07:55 Agropogoda 08:00 Jedziemy dalej 08:15 Serwis Info 08:18 Minęła ósma 09:00 Serwis Info 09:11 Minęła dziewiąta 10:00 Serwis info 10:25 Pogoda info 10:29 Serwis info 10:50 Pogoda info 11:00 Serwis info 11:30 Serwis info, pogoda 12:00 Serwis info 12:25 Pogoda info 12:30 Serwis info, pogoda 13:00 Serwis info 15:00 Serwis info 15:20 Pogoda info 15:29 Serwis info 16:00 Panorama info 16:52 Pogoda info 17:00 Teleexpress 17:15 Teleexpress extra 17:32 O co chodzi 18:00 Panorama 18:20 Panorama opinii 18:37 O tym się mówi 19:30 Wiadomości 20:03 Gość „Wiadomości” 20:15 Minęła dwudziesta 21:00 Serwis Info 21:40 Studio Lotto 21:50 W tyle wizji 22:24 Serwis Info 22:30 W tyle wizji extra 23:00 Info wieczór 23:32 W akcji 23:50 Serwis info 00:03 Wiadomości	06:10 Nie ma jak Polska: Katowice 06:45 TV okazje 08:00 Dziewczyna i chłopak - film przygodowy, Polska 1980 09:50 Stara baśń. Kiedy słońce było bogiem - film kostiumowy, Polska 2003, wyk. Daniel Olbrychski, Michał Żebrowski, Bohdan Stupka, Małgorzata Foremniak. Akcja filmu rozgrywa się w IX wieku. W nadgoplańskim kraju rządy sprawuje książę Popiel. Aby zapewnić sukcesję synowi, morduje cały swój ród, jednak jego zbrodnie wywołują bunt. 12:00 TV okazje 12:15 Czas niedokończony - film dokumentalny, Polska 2015 13:10 Wygrany - dramat obyczajowy, Szwajcaria/USA/Polska 2011 15:40 Stawka większa niż życie (5) - serial 16:50 Stawka większa niż życie (6) - serial 18:00 Kabaretowy rejs - pr. rozryw. 19:00 Kabaretowy rejs - pr. rozryw. 20:00 Trick - komedia sensacyjna, Polska 2010 22:05 Ballada o Januszu (7) - serial 23:15 Kroll - film sensacyjny, Polska 1991 01:20 Obcy musi fruwać - komediodramat, Niemcy/Polska 1993	08:00 Informacje kulturalne 08:25 Tamte lata, tamte dni: Marta Lipińska 09:00 Jańcio Wodnik - dramat obyczajowy, Polska 1993 11:00 Rycerze i rabusie (6) - serial 11:55 Rycerze i rabusie (7) - serial 12:50 Vive le cinématograph - film dokumentalny, Polska 2011 13:35 Rok 2020 14:05 Trzeci punkt widzenia - pr. publ. 14:50 Czerwona dusza - film dokumentalny, Rosja 2018 16:05 Zazie w metrze - komedia, Francja/Włochy 1960 17:45 Co dalej? - pr. publ. 18:05 Polska. Siła obrazu - reportaż 18:20 Którędy po sztukę - pr. kult. 18:30 Informacje kulturalne 18:55 Tajny agent (4) - serial 20:00 Tego się nie wytnie - pr. kult. 21:30 Czwartkowy klub filmowy: Mechaniczna pomarańcza - dramat SF, Wielka Brytania 1971, wyk. Malcolm McDowell, Patrick Magee, Michael Bates 23:55 Tego się nie wytnie ekstra - pr. kult. 00:20 Scena muzyczna: Boarte Piano Trio - koncert 01:15 Informacje kulturalne 01:40 Na wschód od Hollywood: Djarm - film obyczajowy, Francja/Turcja 2017 03:20 Kino nocne: Na moich ustach - thriller, Francja 2001	06:00 Nash Bridges (23) - serial 07:00 Rodzinny interes (62) - serial 08:00 Lombard. Życie pod zastaw (352) - serial 09:00 Lombard. Życie pod zastaw (33) - serial 10:00 Kobra - oddział specjalny (9) - serial 11:00 Kobra - oddział specjalny (10) - serial 12:00 Zaklinaczka duchów (23) - serial 13:00 Zaklinaczka duchów (24) - serial 14:00 Lombard. Życie pod zastaw (34) - serial 15:00 Lombard. Życie pod zastaw (35) - serial 16:00 Rodzinny interes (63) - serial 17:00 Rodzinny interes (64) - serial 18:00 Lombard. Życie pod zastaw (352) - serial 19:00 Lombard. Życie pod zastaw (353) - serial 20:00 Złe mamuśki - komedia, USA 2016 22:00 Wygrane marzenia - komedia romantyczna, USA 2000 00:05 21 - film sensacyjny, USA 2008. Studenci prestiżowej uczelni dzięki wiedzy z zakresu matematyki wygrywają olbrzymie sumy w blackjacka. Tymczasem właściciele kasyn zabezpieczają się przed kolejnymi stratami.

Program telewizyjny nie zawiera zmian w ramówkach poszczególnych stacji dokonanych po zamknięciu numeru.

Express Wieczorny

Piątek 13.11.2020 / Bezplatny dodatek do „Gazety Polskiej Codziennie”

PIŁKA NOŻNA DIEGO WYSZEDŁ ZE SZPITALA

Legendarny piłkarz Diego Maradona po ośmiu dniach od operacji mózgu opuścił szpital w Olivos na przedmieściach Buenos Aires. Informację potwierdził jego lekarz Leopoldo Luque.

KRYMINAŁEK

OPOLE

Uwodził, aby grać

Piotr K. uwodził kobiety, obiecywał wspólne życie, a pieniądze wyłudzał na rzekome inwestycje. Gotówkę przepuszczał w kasynie.

Afera wybuchła w czerwcu 2019 r., gdy policjanci z Opola otrzymali zgłoszenie o wyłudzeniu kwoty pół miliona złotych. Zakonnica przekazała pieniądze (należące m.in. do domu opieki społecznej) nowo poznanemu mężczyźnie, a ten znikł. Oszustem okazał się 43-letni wówczas Piotr K., który został zatrzymany i trafił do aresztu. W śledztwie wyszło na jaw, że jego ofiarami padło znacznie więcej kobiet. Były ich dziesiątki, a po publikacji wizerunku mężczyzny zgłaszały się kolejne.

Piotr K. mógł się podobać kobietom. Wysoki, przystojny, postawny. W zależności od sytuacji przybierał rozmaite tożsamości, raz udawał policjanta lub żołnierza. Innym razem przedsiębiorcę czy nawet detektywa. Posługiwał się różnymi nazwiskami, zmieniał wygląd. To powodowało, że długo pozostawał bezkarny.

Mechanizm jego działania był prosty, wręcz prymitywny, ale zaskakująco skuteczny. Wyszukiwał kobiety w trudnej sytuacji życiowej, najlepiej samotne, obiecywał im złote góry, przede wszystkim wspólną przyszłość. A gdy zdobył zaufanie, prosił o pożyczkę. Zazwyczaj potrzebował gotówki na rzekome inwestycje lub realizację biznesowych pomysłów. Gdy już dostawał pieniądze, finał był oczywisty – mężczyzna zniknął i zrywał wszelki kontakt z ofiarą. Trwające niemal półtora roku śledztwo zostało niedawno zakończone skierowaniem aktu oskarżenia do Sądu Okręgowego w Opolu. Piotr K. usłyszał ponad 100 zarzutów, obok niego na ławie oskarżonych zasiadzie także jego konkubina Katarzyna Z. (odbierała pieniądze od pokrzywdzonych, gdy K. przebywał w areszcie!).

Co się stało z pieniędzmi? Niestety, pokrzywdzone muszą się pogodzić z ich stratą, bo Piotr K. wyłudzoną gotówkę przepuścił w kasynach.

EW
(gb)

■ Pomóż szpitalowi w Koźienicach!

Dyrekcja szpitala w Koźienicach pod Radomiem, aby nie zamykać oddziałów, a móc leczyć chorych na COVID-19, podjęła decyzję o powiększeniu oddziału zakaźnego i utworzeniu izolatorium dla łżej chorych. Jak podkreśla, udało się skompletować kadrę lekarską i pielęgniarską. Wciąż jednak pozostaje otwarta sprawa materiałów i sprzętu. Dlatego szpital apeluje o pomoc, m.in. w dostarczeniu sprzętu domowego: lodówek/chłodziarek, mebli (krzesła, stoliki, lampki na biurko, szafki na leki, lustra łazienkowe), rolet okiennych, a nawet sprzętu komputerowego czy mat dezynfekcyjnych. Poszukiwane są również firmy remontowe, które podjęłyby się drobnego remontu pomieszczeń na nowo uruchamianych oddziałach. Osoby i firmy, które chciałyby udzielić pomocy szpitalowi, mogą kontaktować się z placówką telefonicznie w godz. 8–15 (nr tel. 48 67 97 200) lub mejlowo: sekretariat@szpitalkozienice.pl.

EW
(nkk)

Opłaty za odbiór śmieci w Warszawie będą uzależnione od zużycia wody | fot. Pixabay/d

TRZASKOWSKI „WYPYCHA” MIESZKAŃCÓW DO BERLINA

Coraz droższa stolica

Mimo że od sesji rady miejskiej, na której stołeczni radni głosami Koalicji Obywatelskiej zatwierdzili zmiany w opłatach za odbiór odpadów, za chwilę minie miesiąc, temat wciąż budzi ogromne kontrowersje. Spółdzielcy domagają się nawet odwołania wiceprezydenta odpowiedzialnego za gospodarkę odpadami. Jak podaje portal Business Insider, ceny w Warszawie są droższe o blisko 1/3 niż np. w Berlinie.

Była końcówka maja 2018 r., gdy Rafał Trzaskowski, wtedy jeszcze kandydat na prezydenta Warszawy, jeździł ze swoją niebieską ławeczką po stolicy, spotykał się z mieszkańcami i dyskutował na różne ważne tematy. Jednym z nich były plany budowy Centralnego Portu Komunikacyjnego. Obecny prezydent Warszawy stwierdził wtedy: „To gigantomania pana premiera Morawieckiego, który proponuje lotnisko w szczerym polu”. Jednocześnie dodał, że budowa CPK w Polsce jest złym pomysłem ze względu na podobny port w Berlinie. „Będziemy mieli lotnisko, z którym trudno będzie konkurować” – mówił wtedy. Politycy PiS w różnych kampaniach przypominali tę wypowiedź, zbi-

jając ją krótko: „Po co nam lotnisko w Polsce, jak mamy w Berlinie”. Dziś pojawia się problem wysokości opłat za odbiór odpadów. Jak się okazuje, ceny warszawskie mają być nawet o 1/3 wyższe niż berlińskie. Mieszkańcy na forach wyrażając swoją frustrację, parafrazują słowa z 2018 r.: „Po co nam niższe ceny za odbiór odpadów, jak mamy takie w Berlinie”.

Opłaty za odbiór śmieci w Warszawie będą uzależnione od zużycia wody. W przypadku czteroosobowej rodziny wzrost – zdaniem ekspertów – może być nawet czterokrotny. Co ciekawe, według danych przedstawionych przez Urząd Statystyczny w Warszawie, w 2019 r. mieszkańcy stolicy wyprodukowali

mniej odpadów komunalnych. W 2018 r. było to 759,3 tys. ton, zaś w 2019 r. 668,9 tys. ton, co w przeliczeniu na jednego mieszkańca również pokazuje tendencję spadkową. Odpady z gospodarstw domowych na jednego mieszkańca wyniosły w 2018 r. 394,8 kg, zaś w 2019 r. 342,4 kg. Działania ratusza zdecydowanie nie podobają się spółdzielcom. Dlatego kilkadziesiąt warszawskich spółdzielni mieszkaniowych wezwało do uchylenia uchwał śmieciowych i złożyło wnioski do wojewody mazowieckiego i Regionalnej Izby Obrachunkowej. Ponadto chcą dymisji wiceprezydenta Michała Olszewskiego, który odpowiada za gospodarkę odpadami w stołecznym ratuszu.

EW
(nkk)

ŚMIERTELNE POTRĄCENIE Przez kilka godzin droga krajowa nr 16 między Biskupcem a Mragowem w miejscowości Marcinkowo była zablokowana. – Doszło tam do śmiertelnego potrącenia pieszego – poinformowała oficer prasowa policji w Mragowie Dorota Kulig. Policja bada wszystkie okoliczności tragicznego zdarzenia.

PRZEMYCALI STARE MAPY Funkcjonariusze podkarpackiej Krajowej Administracji Skarbowej (KAS) udaremnili przemyt 31 zabytkowych książek i map, produktów leczniczych na potencję i 35 tys. sztuk papierosów. Do próby przemytu doszło na polsko-ukraińskim przejściu Medyka-Szeginie.

UWOLNIĆ FRASYNIUKA OD MOWY NIENAWIŚCI

POLITYKA

Boże, przywróć rozum!

Takie chwile jak ta, kiedy Marta Lempart wyprowadza młodzież na ulice, by protestować przeciwko rządowi, są dla Władysława Frasyniuka jak miód na serce. Nareszcie ktoś, tak jak on, nie boi się tego straszego reżimu Kaczyńskiego.

W wywiadzie dla zionącego nienawiścią do PiS Lisowego „Newsweeka” legenda podziemia mówi bez ogródek, że przywódczyni Strajku Kobiet musi w ciągu 10 dni zbudować nową organizację i przywództwo, bo inaczej „spierd... tę rewolucję”. Bardzo wymagający jest Władek wobec kobiety. Nie udało się Schetynie, Budce ani Trzaskowskiemu, a ma się udać pa-

ni, która wulgarny język uznała za swój oręż?

No cóż, chyba już na zawsze Frasyniuk pozostanie niepoprawnym optymistą. Jednak brnie dalej. Ma zastrzeżenia do Lempart, że niewłaściwych ludzi powołała do swojej rady. Ciekawe, bo przecież Boni czy Labuda to osoby z jego bajki. Widać wie o nich więcej niż my. Proponuje za to, by łaskawym okiem spojrzeć na skrajnych ideologów lewactwa – Sierakowskiego i Jażdżewskiego. Jednak rad Frasyniuka jakoś mało kto słucha.

Swego czasu marszałek senatu Stanisław Karczewski, widząc zdjęcie Frasyniuka biorącego udział w proteście przeciwko organizatorom smoleńskiej miesięcznicy, napisał na Twitterze: „Wyras twarz mówi wszystko. Niżej upaść nie można. Boże przywróć rozum. Szansa na to jest zawsze”.

W stanie wojennym i później ludzie modlili się w kościele przy al. Pracy i byli tam też oni, Władek Frasyniuk i Basia Labuda. Dzisiaj z Kościołem, który tak o nich walczył, nie chcą mieć nic wspólnego. Pierwsze oznaki nienawiści pojawiły się, kiedy Frasyniuk odchodził z Solidar-

Trzeba jeszcze raz publicznie wołać: „Uwolnić Frasyniuka!”. Tyle że tym razem ten apel nie do władz należy kierować, ale do samego bohatera

| fot. Janusz Wolniak/Gazeta Polska

Dwa lata oczekiwania na odbudowę

Przejmująca pustka wokół Grobu Nieznanego Żołnierza była zawsze niezabliźnioną raną na ciele Warszawy, nie tylko dla pokolenia, które pamiętało przedwojenną stolicę. Tęsknota za przywróceniem Pałacu Saskiego towarzyszy nadal wielu potomkom warszawiaków, którzy przeżyli wojnę i nigdy nie pogodzili się z narzuconą społeczeństwu decyzją o rezygnacji z rekonstrukcji pałacu. To samo powiedzieć można o Polakach przywiązanych, niezależnie od miejsca ich zamieszkania, do etosu stolicy i pragnących powrotu kluczowych znaków tożsamości Warszawy, czyli – po prostu – dokończenia odbudowy miasta, której nigdy nie zamknięto. Z ogromną nadzieją powitaliśmy więc deklarację prezydenta RP Andrzeja Dudy o restytucji Pałacu Saskiego dla uczczenia setnej rocznicy odzyskania przez Polskę niepod-

ległości. „Uroczyste deklaruję objęcie opieką planu odbudowy Pałacu Saskiego jako trwałego pomnika niepodległości, symbolu ciągłości państwowej oraz przywiązania obywateli do rodzimej kultury i dziedzictwa, które stanowią dobro wspólne całego narodu” – stwierdził Andrzej Duda. Wzniesienie odbudowy, rozpoczętej w okresie warszawskiej prezydentury Lecha Kaczyńskiego, miało nastąpić szybko. Jednak z niewiadomych przyczyn, w 2019 r. nie zrobiono w tym kierunku żadnego kroku, choć przygotowany był projekt ustawy umożliwiającej przejęcie gruntów pod rekonstrukcję Pałacu Saskiego. Obecnie nie istnieją żadne przeszkody, uniemożliwiające powrót do realizacji obietnicy z 2018 r., która miała zaowocować przywróceniem pałacu, przypominającego też o setnej rocznicy powrotu Niepodległej.

EW

(js)

Jeżeli na tegoroczną jesień patrzylibyśmy przez pryzmat polityki, musielibyśmy się zgodzić, że jest to gorąca jesień. Zdecydowanym przykładem tego jest obecna sytuacja w samorządzie warszawskim.

Tak jak pisaliśmy ostatnio, a przypowiadaliśmy już latem, że stanowiskiem w stołecznym ratuszu pożegnał się przedstawiciel Nowoczesnej Paweł Rabiej. Teraz coraz częściej mówi się wprost, że na zagrożonej pozycji jest wiceprezydent odpowiedzialny za gospodarkę odpadami w Warszawie – Michał Olszewski, który w ratuszu pracował jeszcze za czasów Hanny Gronkiewicz-Waltz. Jego dymisji domagają się spółdzielcy. Jak wiewiórki i wróble szepczą i ćwierkają od dawna – może pożegnać się z ratuszem wtedy, gdy po trwających kontrolach CBA (w związku z różnymi sprawami) padnie choć cień podejrzenia ze strony tej służby na sprawy, za które jest odpowiedzialny. Na razie w tej kwestii cisza, ale przyglądać się temu, co będzie się dalej działo – warto.

Warto jeszcze wrócić do sprawy dymisji Rabieja. Skoro ktoś odchodzi, to ktoś powinien na jego miejsce przyjść. Teraz może się okazać, że to wcale nie jest takie oczywiste. Od samego początku nasuwała się kandydatura osoby z Nowoczesnej, która tworzy z PO Koalicję Obywatelską. Ale coraz więcej wiewiórek szepcze o tym,

że taki scenariusz może się nie sprawdzić. Wiele osób w nieoficjalnych rozmowach wymienia Aldonę Machnowską-Górę. Co ciekawe, są i tacy, którzy twierdzą, że to ona w ratuszu jest jedną z naj-

ważniejszych osób, co nie wszystkim się podoba. Chociaż w ubiegłym tygodniu władze Nowoczesnej zapewniały, że rozumiemy decyzję o odwołaniu Rabieja i koalicja działa dalej, to teraz, gdy nie jest pewne, kto zajmie jego miejsce, pojawiają się wątpliwości co do kształtu KO. Czekamy zatem na decyzje. I dalej podsłuchujemy uważnie jednym uchem...

EW

(nkk)

PODSŁUCHANE

jednym uchem...

■ Nielegalne paliwo za setki milionów

Prokuratura Regionalna w Warszawie skierowała do sądu akt oskarżenia przeciwko 52 członkom zorganizowanej grupy przestępczej. Oskarżeni mieli doprowadzić skarb państwa do strat w wysokości 103 mln zł, sprzedając olej smarowy jako napędowy. Działali w latach 2016–2017 w Polsce, ale także w Niemczech, na Litwie, Łotwie, w Czechach i Rumunii. Jak ustaliła prokuratura, zwolniony od podatku i akcyzy olej smarowy przestępcy produkowali w jednej z miejscowości na Mazowszu, następnie wywozili go do Niemiec, gdzie polska służba celna nie mogła go monitorować. Jedna cysterna przekształconego oleju „kosztowała” skarb państwa 50 tys. zł z tytułu niepłaconego podatku i akcyzy. W toku śledztwa ustalono, że grupa przestępcza produkowała ok. 25 cystern tygodniowo. Przystępstwa zarzucane oskarżonym zagrożone są karą do 10 lat pozbawienia wolności. Jedna osoba podejrzana o popełnienie tzw. zbrodni fakturowej może spędzić w więzieniu od 5 do 25 lat.

EW

(masz, PAP)

LEWE ZWOLNIENIA ZA KASĘ Do 10 lat więzienia grozi 54-letniemu lekarzowi z Łodzi, który wystawiał zwolnienia wskazujące na niezdolność do pracy i udziału w czynnościach procesowych, poświadczając w nich nieprawdę co do stanu zdrowia pacjentów. W niektórych sytuacjach otrzymywał łapówki.

ODNOWIĄ TRAMWAJ Zabytkowy norymberski tramwaj Zeppelin przejdzie renowację w Stacji Obsługi i Remontów MPK w Krakowie, umożliwiającą mu w przyszłości powrót do ruchu i przewożenie pasażerów po ulicach Norymbergi. Będzie to drugi remont tego pojazdu przeprowadzony w Krakowie.

EXPRESSEM

Wciąż mierzymy się z epidemią koronawirusa. Do walki w coraz większym zakresie zaangażowani są żołnierze Wojsk Obrony Terytorialnej. W ostatnich dniach zostali oddelegowani do pomocy w szpitalach covidowych. Jednym z takich miejsc jest placówka w Słubicach. Jednak terytorialsom trzeba było zapewnić nocleg. I tu z pomocą przyszedł Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, który udostępnił żołnierzom WOT pokoje w Domu Studenta w Słubicach.

Wielkie powroty

Pod koniec listopada liczba płożczan zwiększył się o czworo mieszkańców. W mieście osiedli się rodzina repatriantów z Kazachstanu, która sama zwróciła się z prośbą o przyjęcie do prezydenta Płocka. Rodzina ma polskie korzenie. To młode małżeństwo z dwójką dzieci. Wojewoda mazowiecki przekazał fundusze na remont mieszkania dla repatriantów. Początkowo nowi mieszkańcy otrzymają finansowe wsparcie, ale miasto pomoże im również w znalezieniu zatrudnienia.

Otwarta droga do budowy S19

Firma Budimex będzie mogła zająć się budową odcinka trasy S19 od węzła Białystok Zachód do Księżyzna. Krajowa Izba Odwoławcza odrzuciła odwołanie złożone przez turecką firmę Kolin Insaat. Taka decyzja KIO pozwala Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad podpisać umowę z Budimexem. Jak informuje GDDKiA, wspomniany odcinek trasy S19 będzie liczył 16 km, a jego koszt to 577 mln zł. Budowa przewidziana jest na lata 2022–2024.

Zapewnienia w sprawie podziału

Podział Mazowsza na dwie jednostki administracyjne, czyli de facto wydzielenie Warszawy i gmin ościennych z obecnego województwa mazowieckiego, to temat, który budzi wiele emocji. Wciąż jednak nie poznaliśmy szczegółów tego projektu. Ciągłe też pojawia się jedno pytanie: kiedy? Wice-rzecznik PiS Radosław Fogiel w jednej z wczorajszych rozmów przyznał, że taki projekt powinniśmy poznać jeszcze przed Nowym Rokiem.

PAMIĘĆ O TYCH, KTÓRZY WALCZYLI O NIEPODLEGŁOŚĆ

Polskie ślady

Ojcowie niepodległej, legioniści, hallerczycy, powstańcy śląscy i wielkopolscy spoczywają na niezliczonych nekropoliach niemal wszystkich państw świata. Wielu pochowanych jest obok naszych bliskich – na cmentarzach, które niemal codziennie odwiedzamy.

Symboliczny grób powstańca wielkopolskiego na cmentarzu Osobowickim we Wrocławiu

| fot. Janusz Gajdamowicz/Gazeta Polska

102. rocznica odzyskania niepodległości wyjątkowo sprzyjała listopadowej zadumie. Pandemia koronawirusa, odwołane parady przemierzające ulice miast, oficjalne uroczystości ograniczone do minimum, zawieszone koncerty i wydarzenia kulturalne – to wszystko sprzyja indywidualnemu zgłębianiu wiedzy historycznej o tamtych dniach. Szukając śladów wydarzeń sprzed stu

lat, spoglądamy w stronę cmentarzy, na których często wśród tysięcy mogił spoczywają nasi ojcowie, dziadowie i pradziadowie, którzy własnym czynem, poświęceniem i krwią walczyli o wolność. Jak podaje Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, groby żołnierzy Wojska Polskiego, polskich powstańców, zesłańców i uchodźców rozsiane są nie-

mal na wszystkich kontynentach – znajdują się w 53 krajach poza Polską. Ministerstwo od lat sprawuje nad nimi opiekę, finansując prace budowlano-remontowe i konserwatorskie. Stałą opieką objęte są polskie cmentarze wojenne: we Włoszech (Monte Cassino, Loreto, Bolonia), w Uzbekistanie, Kazachstanie, Kirgistanie, Izraelu, Iranie, Libanie i na Ukrainie. To w skali makro. A blisko nas? Idąc główną aleją cmentarza Osobowickiego we Wrocławiu, po prawej stronie, tuż przed cmentarną kaplicą, trafiamy na grób, przy którym stoi okazała biała-czerwony maszt z państwową flagą. W tym miejscu spoczywa powstaniec wielkopolski Antoni Cebulski. W internecie przeczytać o nim możemy: „Anton vel Antoni Cebulski był weteranem armii niemieckiej oraz Legionów Polskich w okresie I wojny światowej; wziął udział w Powstaniu Wielkopolskim. Dwukrotnie ranny na początku 1919 r. dostał się do niewoli i był leczony w szpitalu w Leśnicy oraz lazarecie fortecznym twierdzy Wrocław. Zmarł 3 lutego 1919 r.”. Spacerując po naszych cmentarzach, rozglądajmy się uważnie dookoła i nie pozwólmy, aby pamięć o bohaterach bezpowrotnie zaginęła.

EW (jg)

PITAVAŁ POLSKI

Sadystyczny morderca

Pozornie był wzorowym ojcem i mężem. Stefan Rachubiński miał jednak drugą twarz. Okazał się seksualnym dewiantem, który mordował kobiety, zlizywał ich krew i – jak sam przyznał – czuł przyjemność, gdy okaleczał ofiary. W czerwcu 1965 r. w łasku na peryferiach Bydgoszczy znaleziono zwłoki 25-letniej Zofii Ł., której ciało makabrycznie okaleczono. Morderca poderżnął kobiecie gardło, głęboko rozciął brzuch, a późniejsza sekcja wykazała, że także zgwałcił. Na miejscu znaleziono narzędzie zbrodni – zakrwawiony scyzoryk. Podczas śledztwa przesłuchano wielu świadków, ale milicjanci nie trafili na trop zwyrodnialca. W następnych miesiącach dochodziło do kolejnych napaści na kobiety, ale nie kończyły się one tak tragicznie. Ogrom szczęścia miała zwłaszcza 19-letnia Natalia G. Z gipsem na nodze nie zdołała uciec, napastnik próbował ją zgwałcić i ranił nożem. Kobieta zeznała, że językiem zlizywał krew.

Stefan Rachubiński

| fot. arch./d

Uszła z życiem, bo pojawili się przechodnie i bandyta uciekł. W marcu 1966 r. zamordowano 29-letnią Danutę K. Zwłoki zostały okaleczone w podobny sposób jak ciało Zofii Ł. Kobieta była w 3. miesiącu ciąży. Rutynowo sprawdzono, co ofiara robiła w ostatnich godzinach życia. Widziano ją w towarzystwie mężczyzny, którego poznała tego wieczoru w restauracji Gromada. Przesłuchano personel i gości, ale nikt nie znał tego człowieka. Nadano mu pseudonim Bogacz, bo szastał pieniędzmi. W końcu jednak milicjantom udało się ustalić jego tożsamość.

37-letni Stefan Rachubiński, mieszkaniec Osielska, wsi koło Bydgoszczy, niekarany, żonaty, ojciec czworga dzieci, cieszący się doskonałą opinią wśród kolegów. W jego mieszkaniu znaleziono ubranie z brązowymi plamami, a świadkowie rozpoznali w nim mężczyznę, z którym spacerowała Danuta K. Rachubiński szybko przyznał się do winy. Zarówno do mordu na Danucie K., jak i Zofii Ł., ale także innych ataków. Motyw? Przerazający! Od kilku lat fantazjował o mordowaniu kobiet oraz okaleczaniu ich ciał. Takie myśli miał nawet podczas stosunków z żoną, ale – jak stwierdził – nie chciał jej zrobić krzywdy ze względu na dzieci. Dowody były bezsporne, ale pojawiły się wątpliwości co do poczytalności podejrzanego. Jeden zespół psychiatrów twierdził, że jest osobą chorą psychicznie, inni biegli przekonali, iż może odpowiadać za swoje czyny. Ostatecznie Sąd Wojewódzki w Bydgoszczy skazał Rachubińskiego na karę śmierci. Egzekucji dokonano w grudniu 1968 r.

EW (gb)

PRZEMYT

Lewe papierosy kurierów

41 kg nielegalnego tytoniu wykryli funkcjonariusze KAS podczas kontroli paczek w oddziale jednej z firm kurierskich w Białymstoku. Szacunkowa wartość rynkowa zabezpieczonej kontrabandy przekracza 28 tys. zł. Przesyłki były nadane w Polsce i miały trafić do odbiorców z województwa podlaskiego. – Zgodnie z deklaracją miały zawierać m.in. artykuły wędkarskie i odzież ochronną – poinformował st. asp. Maciej Czarnecki, oficer prasowy podlaskiej KAS. Po prześwietleniu mobilnym skanerem RTG okazało się, że w 15 takich przesyłkach znajduje się 41 kg tytoniu bez polskich znaków akcyzy. Towar zabezpieczono do wszczętych przez funkcjonariuszy KAS spraw karnych skarbowych. Od początku roku funkcjonariusze celno-skarbowi z Białegostoku podczas kontroli przesyłek kurierskich i pocztowych zabezpieczyli już ponad pół tony nielegalnego tytoniu o wartości ponad 400 tys. zł.

EW (masz, PAP)

fot. Wikipedia/d

MARIONETKI WEDŁUG KROOSA Jesteśmy marionetkami w rękach UEFA i FIFA, które wymyślają coraz to nowe rozgrywki. Nas, piłkarzy, nikt nie pyta o zdanie. Gdyby istniał związek zawodowy zawodników, to mógłby podejmować decyzje w tych sprawach – powiedział Niemiec Toni Kroos, gwiazdor Realu Madryt.

fot. YouTube/d

GUTKOVSKIS Z GOLEM Vladislavs Gutkovskis z Rakowa Częstochowa zagrał w reprezentacji Łotwy w wygranym na wyjeździe 3:0 meczu towarzyskim przeciwko drużynie narodowej San Marino. 25-letni napastnik wszedł na boisko w 72. minucie za Robertsa Uldriķisa, a sześć minut później wykorzystał rzut karny.

DIEGO MARADONA WYSZEDŁ ZE SZPITALA

PIŁKA NOŻNA

Argentyna oszalała

Karetka, którą jechał Diego Maradona, wzbudziła ogromne zainteresowanie fanów | fot. Agustin Marcarian/Reuters/Forum

Diego Maradona, legenda futbolu, w środę, po ośmiu dniach od operacji mózgu, został wypisany ze szpitala w Olivos na przedmieściach Buenos Aires. Informację potwierdził osobisty lekarz Argentczyka Leopoldo Luque.

Szpital – co było sporym zaskoczeniem – nie wydał zwyczajowego oświadczenia o stanie zdrowia pacjenta. Jedynie Luque na swoim koncie na Instagramie zamieścił zdjęcie z Maradoną. Piłkarz ma na głowie

duży opatrunek. Za samochodem, którym pacjent został zabrany ze szpitala, jechał konwój aut z kibicami. Kapitan drużyny mistrzów świata z 1986 r. został przewieziony do domu w Tigre w północnej części Bu-

enos Aires, w pobliżu swoich dwóch córek Dalmy i Gianniny. – Chodzi o to, aby Diego był otoczony przez ludzi, którzy są mu najbliżsi i pomogą mu wyzdrowieć. Nadal konieczna będzie obserwacja psychologicz-

na i medyczna – dodał Carlos Diaz, psycholog i członek zespołu medycznego leczącego byłego piłkarza. Prawnik Diego Maradony, Matias Morla, tuż przed jego wyjściem ze szpitala przyznał, że jego klient „przechodzi chyba najtrudniejszy moment w życiu”. 60-letni Argentczyk trafił pod opiekę lekarzy 2 listopada w związku z nietypowym zachowaniem. Początkowo media podawały, że miał objawy depresji, anemię i był odwodniony, jednak badania wykryły krwiaka podtwardówkowego. Luque stwierdził, że prawdopodobnie przyczyną jego powstania był jakiś wypadek, ale słynny pacjent powiedział, że nie pamięta niczego takiego. Maradona, obecnie trener klubu Gimnasia y Esgrima, w przeszłości wielokrotnie trafiał do placówek służby zdrowia. Przeważnie było to konsekwencją rozrywkowego trybu życia. Media pisały wprost, że „flirtuje ze śmiercią”. W styczniu ubiegłego roku został przyjęty do szpitala ze względu na krwawienie w układzie pokarmowym. Dwa lata temu zasłabł podczas meczu Argentyna–Nigeria na mistrzostwach świata w Rosji. W 2007 r. sam zgłosił się do kliniki w Buenos Aires, szukając pomocy w walce z nałogiem alkoholowym, a trzy lata wcześniej miał poważne problemy z sercem i oddychaniem, co łączono z braniem kokainy. Potem był na odwyku narkotykowym na Kubie i w ojczyźnie, a następnie poddał się operacji zmniejszenia żołądka, co pomogło mu schudnąć.

EW
(krol)

24 OKRĄŻENIA

■ Pandemia psuje kalendarz

Dwa konkursy Pucharu Świata w Sapporo, zaplanowane na 6 i 7 lutego 2021 r., zostały odwołane z powodu rozszerzającej się pandemii koronawirusa – podały japońskie media. Na razie informacji oficjalnie nie potwierdziła Międzynarodowa Federacja Narciarska (FIS). Na wyspie Hokkaido, na której znajduje się Sapporo, w ostatnim czasie – jak podają japońskie media – zanotowano bardzo duży wzrost zakażeń SARS-CoV-2. Z tego samego powodu nie odbędą się zaplanowane na 9 i 10 stycznia 2021 r. zawody Pucharu Świata kobiet w skokach narciarskich. Oficjalnie turniej PS w Sapporo zniknie z kalendarza dopiero po tym, jak FIS otrzyma raport organizatora, i wykreśli zawody z terminarza. Obecnie nie wiadomo, czy w Sapporo odbędą się zawody Pucharu Kontynentalnego w skokach narciarskich planowane w terminie 30–31 stycznia 2021 r. Zimowy sezon w skokach narciarskich ma się rozpocząć dwoma konkursami w Wiśle-Malince. Na 21 listopada zaplanowano zawody drużynowe, a na następny dzień – indywidualne.

■ Sędziują w Europie

Polski arbiter Szymon Marciniak został wyznaczony na sędziego meczu 5. kolejki grupy 3. dywizji B, w którym Turcja zmierzy się z Rosją. Na liniach pomagać mu będą Paweł Sokolnicki i Radosław Siejka, a na arbitra technicznego wyznaczony został Paweł Gil. Mecz zostanie rozegrany 15 listopada o godz. 18 w Stambule. Z kolei Bartosz Frankowski będzie sędzią głównym meczu 5. kolejki Ligi Narodów grupy 3. dywizji C, w którym Słowenia zmierzy się z Kosowem. Na liniach UEFA wskazała Jakuba Winklera i Bartosza Heiniga, a na sędziego technicznego wyznaczono Tomasza Kwiatkowskiego. Mecz zostanie rozegrany 15 listopada o godz. 20.45 w słoweńskiej stolicy – Lublanie.

EW

(krol)

■ Doktor Kalla

Była rywalka Justyny Kowalczyk, Szwedka Charlotte Kalla, otrzymała w czwartek od Uniwersytetu Technicznego w Lulei tytuł doktora honoris causa. Trzykrotna mistrzyni olimpijska pochodzi z Tarendo w Norrbotten, regionie w północnej Szwecji. Obecnie mieszka w Sundsvall. „Dzięki swoim wybitnym sportowym osiągnięciom stała się wielkim autorytetem i wzorem dla młodzieży Norrbotten, a swoim aktywnym zainteresowaniem lokalnym klimatem zdominowanym przez mróz, śnieg i lód przyczyniła się do ważnych badań na naszej uczelni i jej rozwoju” – brzmi uzasadnienie. Kalla w swojej karierze zdobyła dotychczas dziewięć medali olimpijskich, w tym trzy złote i sześć srebrnych. Jej dorobek w mistrzostwach świata to 13 krążków, w tym trzy złote, sześć srebrnych i cztery brązowe.

EW

(krol)

PIŁKA NOŻNA

Ojrzyński w Mielcu

Leszek Ojrzyński został trenerem występujących w ekstraklasie piłkarzy PGE FKS Stali Mielec – poinformował klub. Zastąpił Dariusza Skrzypczaka, który we wtorek został zwolniony.

Jak przypomniał klub z Podkarpacia, trenerską karierę Ojrzyński rozpoczął w zespole trampkarzy Legii Warszawa w 1997 r. Był asystentem pierwszego trenera m.in. w Błękitnych Stargard, Radomiaku Radom i Polonii Warszawa.

W 2006 r. został pierwszym trenerem Znicza Pruszków,

Leszek Ojrzyński | fot. Tomasz Hamrat/Gazeta Polska

skąd po roku pracy odszedł do Wisły Płock. W 2008 r. objął posadę pierwszego trenera Rakowa Częstochowa. Następnie był szkoleniowcem takich drużyn, jak: Odra Wodzisław Śl., Zagłębie Sosnowiec, Korona Kielce, Podbeskidzie Bielsko-Biała, Górnik Zabrze, a także Arka Gdynia. Ostatnim klubem Ojrzyńskiego była Wisła Płock. Stal następny mecz ligowy rozegra 21 listopada – na wyjeź-

dzie zmierzy się Zagłębiem Lubin. Drużyna z Mielca do tej pory w rozgrywkach ekstraklasy wygrała jedno spotkanie i dwa zremisowała. W 9 pojedynkach uzbierała ledwie 5 pkt i zajmuje w tabeli 15., przedostatnie miejsce. Czara goryczy przelała się w minionej kolejce. Wówczas Stal przegrała u siebie z Wartą 0:1, mimo że ponad połowę meczu grała z przewagą jednego piłkarza (w pierwszej połowie z boiska wyleciał Mateusz Spychała). Wcześniejsze wyniki też nikogo nie powalały na kolana, a do najwyższych porażek w historii należy klęska z Wisłą Kraków. 18 października mielczanie przegrali aż 0:6. Skrzypczak był trenerem Stali od początku sezonu. Po awansie do ekstraklasy w Mielcu niespodziewanie zmieniono trenera, dzięki-

EW

(krol)